

6
72

FLACARA

ANUL XXI

NR. 870

5 FEBRUARIE 1972

În șapte zile

Cineva, privindu-mi peste umăr foaia de hîrtie, mi-a șoptit cu o maliție nedisimulată: «Ai o săptămînă albă. Nici tu ședințe mari, nici tu hotărîri... nici evenimente care să polarizeze...»

Și dacă nu mi-ar fi fost teamă de limba ascuțită a conului lancu, de la a cărui naștere abia am sărbătorit 120 de ani, i-aș fi răspuns: «Nu cunosc săptămînă albă». Nici săptămînă, nici oră, nici minut în care pe cuprinsul acestei țări să nu se întîmple evenimente, fapte care să nu merite a fi puse la loc de cinste pe frontispiciul oricărui ziar sau reviste.

N-au fost ședințe mari? Au avut și au loc unele dintre cele mai mari și responsabile ședințe în care își spune cuvîntul cea mai înaltă personalitate a țării: Poporul. Au avut loc adunări ale salariaților, se desfășoară adunări generale ale cooperativelor în care s-au analizat și au fost luate decizii într-o problemă vitală a țării, care se cheamă producție. Și hotărîrea s-a tradus în faptă, iar fapta înseamnă muncă făcută cu dragoste, cu dăruire, pentru că de roadele ei beneficiază fiecare și toți laolaltă, beneficiază țara.

În ceea ce privește hotărîrile, m-aș opri doar la cea a gospodărilor din Pechea, care s-au făcut cunoscuți în aceste zile în întreaga țară. Ei au lansat acea însuflețitoare chemare către toate consiliile populare, către toți cetățenii din satele noastre, pentru realizarea și depășirea sarcinilor economice, edilitare și social-culturale pe anul 1972. «Chibzuind cu grijă și cu înaltă răspundere — spun ei în telegrama adresată C.C. al P.C.R., tovarășului Nicolae Ceaușescu — ne-am propus ca prin munca plină de entuziasm să lucrăm mai bine pămîntul, să depășim substanțial prevederile planului pentru acest an, în toate domeniile, să înfăptuim noi obiective economice și de interes obștesc, să ridicăm pe o treaptă superioară și să permanentizăm activitatea cultural-educativă, înfăptuind sarcinile istorice stabilite de Plenara Comitetului Central al Partidului din 3-5 noiembrie 1971».

...Ascult viscolul care și-a început joaca de flăcău nebun răsturnînd zăpada și înghesuind-o nerușinat prin colțuri, privesc geamul pe care și-a desfăcut petalele floarea de gheață cu miros iute de ger și cu urechea copilăriei parcă ascult și astăzi trosniturile de gheață ale Dunării, urletul sloiurilor îngrămădite unele peste altele înainte de a le coase gerul, urlet ce urca pînă sus, în marginea orașului, unde stătea atîrnată căsuța noastră gata să fie smulsă la o pală mai puternică de vînt și aruncată în mizeria Bălgoșilor. Brăila. O legăn în gînd și-o adorm în așternut de amintiri în fiecare seară bîntuită de vifornită. Bărbați — constructori, cu sîrnc de bici în virful limbii și sclipiri de draci în ochi, adaugă orașului frumuseți și bogății noi, nepăsîndu-le de ger. La ei mă gîndesc, la ei și la munca celor altor cîtorva zeci de mii angajați eroic în realizarea în acest an a 300 de capacități industriale și agrozootehnice.

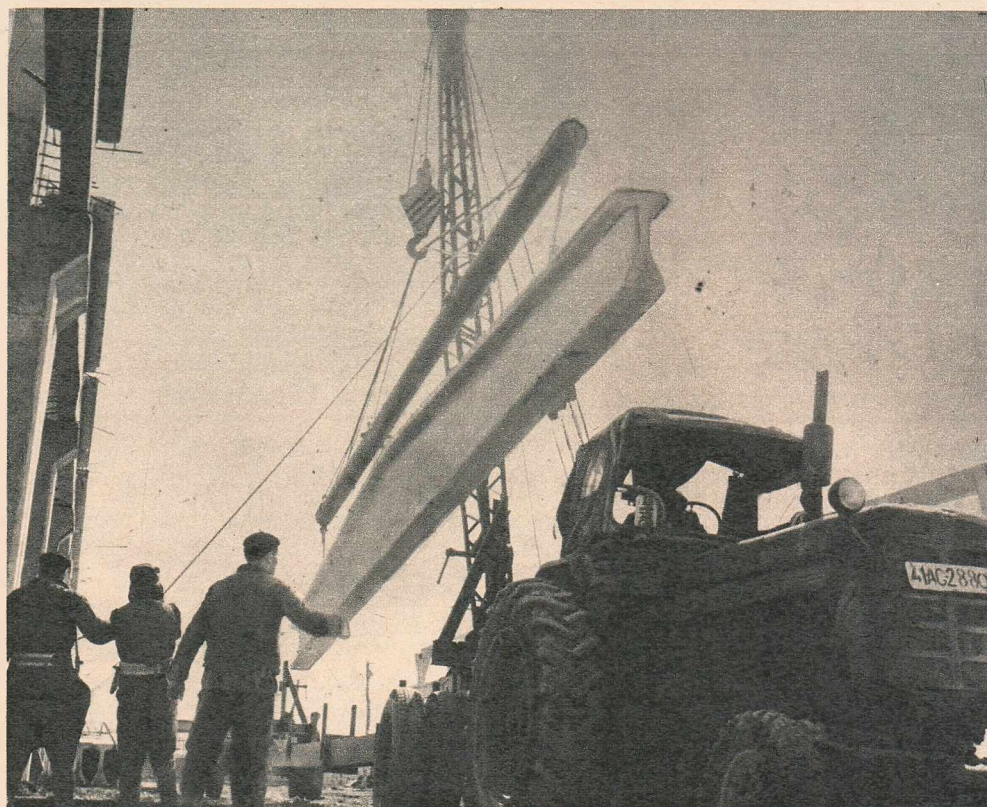
«Nu sînt fapte care să polarizeze...» Dar efortul acestor oameni de a birui nu numai potrivnicia naturii dar uneori chiar și dezordinea pricinuită de unii responsabili nu prea responsabili ce este? Și dintre faptele demne de a fi puse la loc de cinste, așa cum s-au și aflat de altfel, să numim și lupta cu ghețurile Dunării a «Voinicului» și «Viteazului» pentru a crea drum liber către mare la 9 vase, să amintim că tot în această săptămînă la Arad, în Uzina de strunguri, a fost gata și strungul cu numărul 40 000, că la Hunedoara, la fiecare 8 ore un om se mută în casă nouă, că în același oraș, în fiecare zi două perechi de tineri spun «Da» la ofițerul stării civile...

Și numim toate acestea și multe altele care nu au încăput în spațiul îngust al rubricii — fapte esențiale ale existenței noastre, fapte formidabile, extraordinare. Poate tocmai pentru că ele dau măsura cadenței în marșul nostru înainte.

Petru ISPAS

Luni, 31 ianuarie 1972.

săptămîna în imagini

o lună din noul an

Pregătirile chibzuite făcute încă din toamna trecută, prin organizarea unui mare număr de fronturi de lucru în interior, punerea

în funcțiune a unor utilaje producătoare de căldură, folosirea pe scară largă a prefabricatelor au făcut posibil ca încă din prima lună a noului an planul de investiții să fie îndeplinit și chiar depășit pe majoritatea șantierelor din țară. Pe platforma industrială de la Tirgoviște (de unde vă pre-

zentăm această fotografie), în ciuda vremii neprielnice, au fost obținute succese importante. La uzina de strunguri, mai multe secții se află în aceste zile în stadiul de finisaj, în timp ce la principalele agregate se fac pregătiri pentru efectuarea probelor mecanice.

pămînturile județului mehedinți își vor spori rodnicia

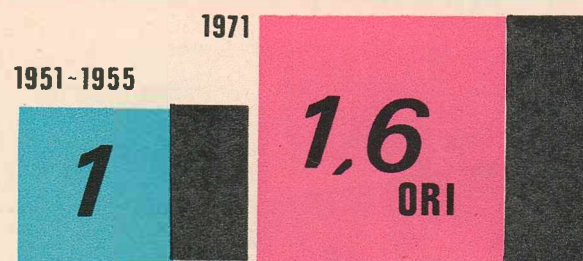
Principala acțiune care polarizează atenția lucrătorilor din agri-

cultura județului Mehedinți, în aceste zile, o constituie ameliorarea fondului funciar. Programul județean de redare agriculturii a unor noi perimetre de teren neproductiv afectate de excesul de umiditate și eroziune a solului, de gospodărire cât mai judicioasă a pămîntului, prinde viață de la o zi la alta. Folosind timpul bun de lucru, peste 8 000 de cetățeni din comunele județului au participat în aceste zile

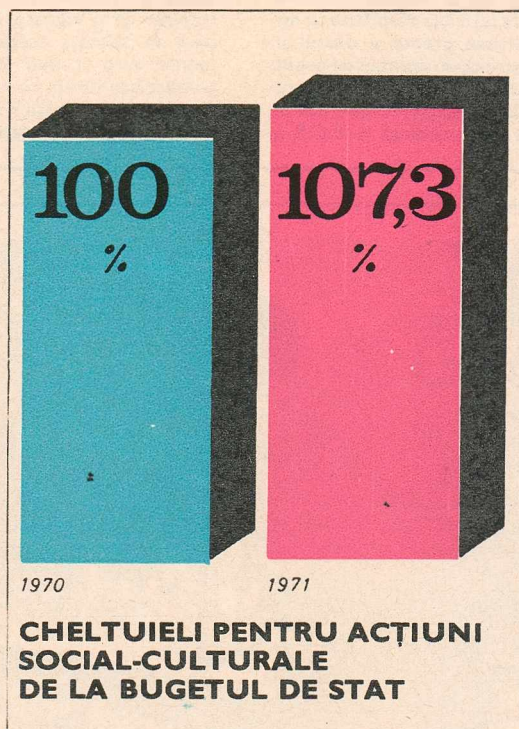
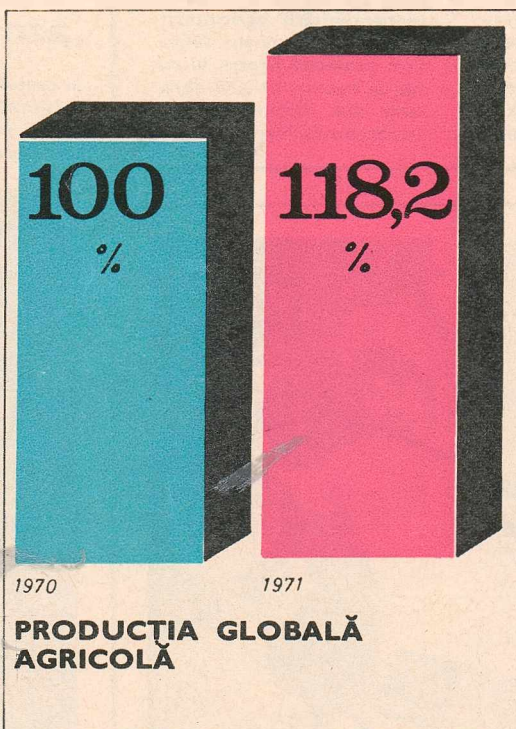
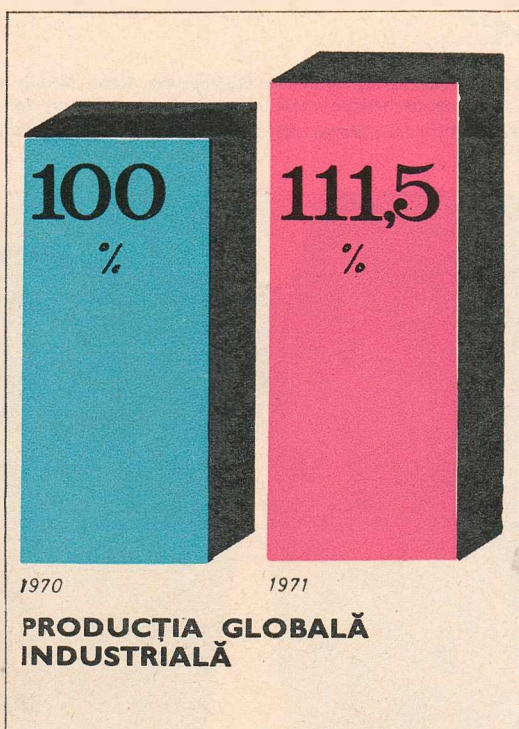
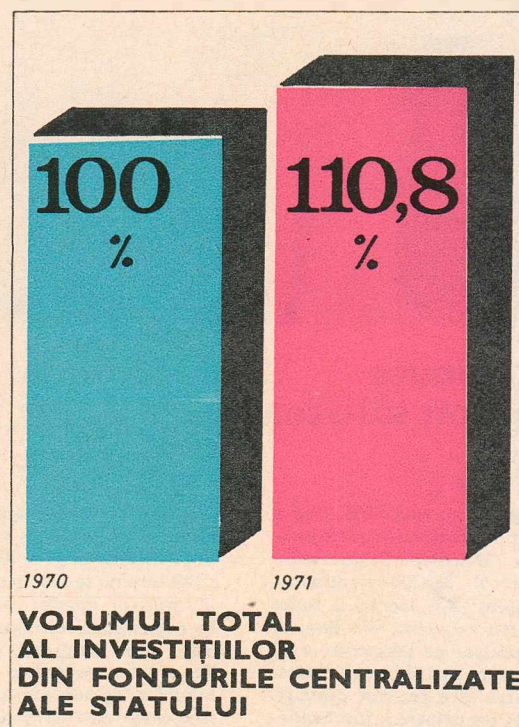
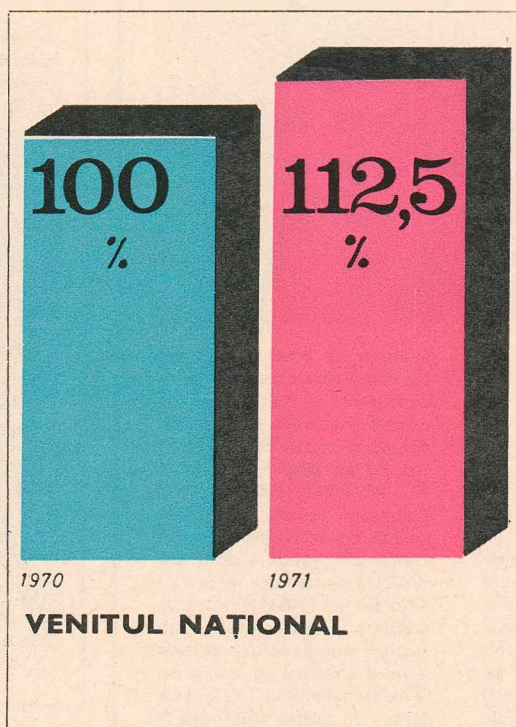
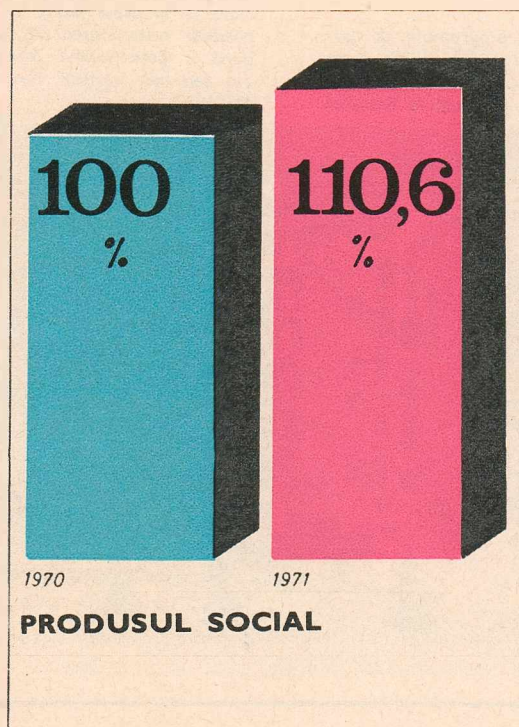
la ample lucrări de îmbunătățiri funciare. În comuna Pristol (de unde vă prezentăm această fotografie) circa 300 de oameni au lucrat la săparea canalelor pentru evacuarea excesului de umiditate de pe o suprafață de 150 ha. Cooperatorii din Pătule II au efectuat peste 5 000 metri liniari de canal, scoțînd de sub influența apelor o suprafață de 100 ha teren arabil și importante perimetre de pășune și finețe.

UN AN RODNIC — PERSPECTIVE OPTIMISTE

Creșterea producției anului 1971 față de producția industrială realizată în întreaga perioadă a primului cincinal (1951—1955).

În graiul laconic al cifrelor, Comunicatul cu privire la îndeplinirea planului de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România în anul 1971 ne înfățișează tabloul sugestiv și atotcuprinzător al unui an de muncă rodnică — primul din actualul cincinal — jalonind totodată dimensiunile și sensul marilor prefaceri intervenite în viața economică și socială a României socialiste. Potrivit comunicatului, principalii indicatori care exprimă parametrii dezvoltării economice a țării în anul 1971 — produsul social, venitul național, volumul total al investițiilor din fondurile centralizate ale statului, producția globală industrială, producția globală agricolă, productivitatea muncii, volumul investițiilor, cel al comerțului exterior, veniturile din salarii, veniturile bănești ale familiilor de țărani, cheltuielile pentru acțiuni social-culturale de la bugetul de stat — se situează la niveluri cu mult superioare celor din anii precedenți.

Realizările anului 1971 atestă cu pregnanță realismul prevederilor planului și fac o nouă dovadă a talentului, hărniciei și spiritului de abnegație al clasei muncitoare, țărânimii și intelectualității noastre. Sarcinile care au revenit tuturor sectoarelor de activitate au fost mai mari și mai complexe, iar înfăptuirea lor a cerut întregului nostru popor eforturi deosebite și o vastă muncă organizatorică, politică și educativă. Sub conducerea partidului s-au găsit însă toate resursele necesare pentru realizarea și depășirea sarcinilor prevăzute, prin confruntarea neîncetată a realului cu idealul, prin aplicarea creatoare la condițiile și posibilitățile concrete

ale României a principiilor și legilor generale ale socialismului. În același timp datele și cifrele comunicatului dovedesc o dată mai mult că piatra unghiulară a întregii dezvoltări economice, a succeselor dobândite în toate domeniile de activitate a fost și rămâne dezvoltarea industriei naționale, factor esențial și determinant pentru dezvoltarea întregii societăți românești.

Relevând importante succese obținute în cursul anului trecut, comunicatul menționează, deopotrivă, în spiritul realist, obiectiv, al tuturor documentelor noastre de partid și de stat și o seamă de deficiențe și neajunsuri ce s-au făcut simțite în unele domenii de activitate, ca urmare a unor carențe existente în organizarea producției și a muncii, în exploatarea și întreținerea unor mașini, utilaje și instalații, a lipsei de cooperare dintre diferite sectoare de activitate.

Aflați în plin efort creator, la începutul unui nou an de muncă, oamenii patriei noastre găsesc în recentul document de partid și de stat argumente solide și învățăminte prețioase pentru activitatea lor viitoare. Pentru ei, marile realizări economice și culturale ale anului 1971 constituie nu numai o mândrie, ci, deopotrivă, un îndemn pentru a munci mai bine, pentru a traduce în viață, sub conducerea și îndrumarea înțeleptului nostru partid, luminosul program de dezvoltare economică și socială a țării, de înfăptuire a unei României multilateral dezvoltate.

7 minute cu Ion Sălișteanu

Începînd cu anul 1955, cînd a absolvit Institutul de arte plastice «Nicolae Grigorescu», pictorul Ion Sălișteanu a fost prezent cu lucrări la toate marile expoziții din țară. A participat de asemenea la 30 de expoziții din străinătate, dintre care cea mai prestigioasă participare a fost la Bienniala de la Veneția în 1970. Artă lui a fost răsplătită cu numeroase premii și distincții, dintre care premiul ex-aequo obținut cu lucrările prezentate la expoziția jubiliară «50 de ani de existență a P.C.R.».

«Eu tind — ne-a mărturisit pictorul — spre o cuprindere tot mai largă a omenescului care nu se află totdeauna în motivul imediat vizibil». În organizarea compozițiilor sale este evidentă nevoia de ordine, de spațiu și de lumină și legătura indisolubilă cu elementele tradiționale ale folclorului. Se observă că este stăpînit de o rigoare interioară în selecția acelor elemente care îl pun într-un contact mai direct cu nevoile estetice ale societății noastre. «Sînt convins că elementul

educativ al artei își are un specific al său, care trece prin cunoaștere și cultură, într-o osmoză necesară între artist și mediul social. Este un proces de îmbogățire reciprocă». În prezent, pictorul Ion Sălișteanu se află într-o perioadă de activitate efervescentă. «Pregătesc a doua expoziție personală (prima a avut loc în 1965). În afară de aceasta, lucrez la două compoziții, una pentru expoziția care va avea loc cu ocazia semicentenarului U.T.C. și cealaltă, cu ocazia împlinirii a zece ani de la terminarea cooperativizării agriculturii. Zilele acestea mi-am definitivat proiectul pentru lucrarea de concurs privind decorarea sălii turbinelor de la hidrocentrala Porțile de Fier».

Pagini realizate de:
Liviu TIMBUS
Petre ANGHEL
și Eugen IAROVICI

un nou hotel turistic

În cadrul programului de dezvoltare a turismului în toate județele țării, anul acesta se va da în folosință la Botoșani

un nou complex hotelier cu o capacitate de 174 locuri la cazare și 230 la masă. Prin dezvoltarea bazei materiale, și în acest județ, va fi posibilă valorificarea cît mai bună a potențialului turistic din cea mai nordică zonă a Moldovei.

„azot-4“

În cadrul Combinatului de îngrășăminte azotoase din Piatra Neamț s-au intensificat lucrările de construcție a unei noi unități «Azot-4» care va produce uree și amoniac pentru fertilizarea unei suprafețe de peste trei milioane terenuri arabile.

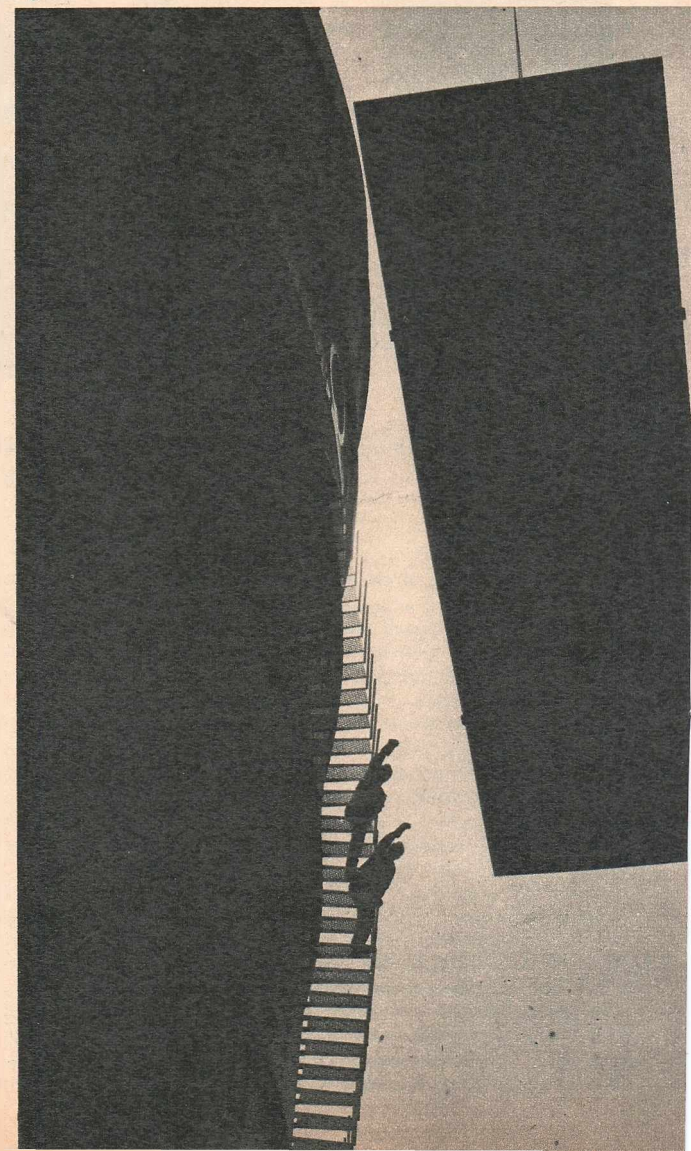

cine-club studentesc

Înființat în urmă cu trei ani, cine-clubul Casei de cultură a studenților din București se numără printre cele mai tinere cercuri de cinești amatori din țară. Prima confruntare cu publi-

cul a avut loc în cadrul celui de-al II-lea festival al cineștilor amatori, desfășurat în vara trecută la Pitești, cînd studenții bucureșteni au prezentat cinci filme, dintre care patru au fost distinse cu diverse premii. Amintim filmul «Am învins» (premiul special al Comitetului județean al U.T.C.-Argeș), peliculă realizată în Insula Mare a Brăilei în zilele dramatice ale verii lui 1970 și «Pasiunea din vamaț» — distins cu premiul tineretii — dedicat activi-

tății cercului de speologie al casei de cultură. În prezent, cineștii-studenți pregătesc un film consacrat muncii patriotice din vara anului 1971, și care va fi închinat apropiaței sărbătoriri a semicentenarului U.T.C. În pregătire, o nouă producție cinematografică pe 16 mm intitulată «Coșul» — în care va fi urmărită evoluția spirituală a unui tinăr, din perioada luptelor ilegale ale Uniunii Tineretului Comunist și pînă astăzi.

Vinătoare de iarnă.

Fotografie de
Nicolae GOLGOȚIU

Prezentarea artistică:
V. OLAC

FLACĂRA. Redacția: București,
Piata Științei 1, Sectorul 1
Casa poștală 4112. Of. 33.
Telefon 17.60.10—int. 1744.
TIPARUL executat la Combi-
natul poligrafic «Casa Științei»

magistralele de mîine

Lucrările de modernizare a bulevardelor și străzilor bucureștene vor totaliza anul acesta o suprafață de aproape 60 000 mp.

Printre principalele obiective cuprinse în plan se numără și terminarea celei de-a doua benzi de circulație pe Bulevardul Ion Șulea, pe o lungime de 6 km. Această arteră va avea în final șase benzi de circulație și va constitui principala legătură a orașului cu zonele de agrement ce vor fi amenajate în partea de sud-est a Capitalei.

imagini

INTERVIUL SĂPTĂMÎNII

zilnic milioane de cumpărători

Cultivarea și valorificarea legumelor este poate una dintre cele mai complexe îndeletniciri. La un capăt — producția: grija măgaloasă pentru fiecare fir de răsad în parte, la celălalt capăt — desfacerea unor produse cu o mare viteză de perisabilitate. Pentru a cunoaște perspectivele anului 1972, am cerut câteva precizări tovarășului **Corneliu Nicolau**, director general al Centralei de producție, valorificarea și industrializarea legumelor și fructelor.

— Ce s-a întreprins pînă acum pentru ca anul acesta aprovizionarea cu legume să fie asigurată în condiții bune?

— Încă din trimestrul IV al anului trecut, pe baza unor analize temeinice cu factorii de răspundere din toate compartimentele, s-a trecut la stabilirea unor planuri de producție pe sortimente, destinații și sectoare de producție, pentru ca să se obțină cantități sporite și mai judicios eșalonate în tot cursul anului. Așa, de pildă, crește volumul producțiilor obținute din sere, solarii și culturi timpurii. Pe de altă parte, s-a procedat la amplasarea mai bună a culturilor pe terenurile irigate, concentrarea producției în ferme specializate și dezvoltarea bazei materiale necesare. Datorită dezbaterii largi a indicatorilor de plan în fiecare unitate productivă și unei mai temeinice fundamentări a planurilor de producție, avem certitudinea că rezultatele vor fi la înălțimea așteptărilor.

— Primăvara bate la ușă: care este stadiul actual al îndeplinirii lucrărilor de sezon?

— De fapt, în legumicultură campaniile sînt continue și ele se înlănțuiesc fără întrerupere. Terenurile pentru cultura de legume sînt aproape în totalitate arate și discuite și în prezent se desfășoară acțiunea de fertilizare și lucrările de prevenire a excesului de umiditate în sol. Semințele și materialul săditor de calitate superioară sînt asigurate și se desfășoară din plin aprovizionarea unităților de producție.

Serele de producție, anul acesta în suprafață mai mare, sînt ocupate cu culturile din ciclul unu și vor începe să furnizeze legume chiar la sfîrșitul lui fe-

bruarie (tomate, ardei, castraveți, vinete ș.a.). Totodată sînt pregătite suprafețe importante de sere-înmulțitor pentru producția răsadurilor de varză, conopidă, gulioare etc. și se va continua, pe bază de grafic, cu legumele pentru culturile protejate și timpurii de cîmp.

Menționez că încă din toamnă au fost însămînțate verdeturi pe suprafețe mai întinse decît în anul trecut. Astfel, în primele zile ale primăverii, piețele vor fi aprovizionate cu salată, spanac, usturoi, ceapă verde ș.a.

— Dacă pe linie de producție ne putem aștepta la îmbunătățiri

cantitative și sortimentale, ce ne puteți spune în ceea ce privește desfacerea?

— În primul rînd, s-au stabilit măsuri care vor duce la o mai bună circulație a produselor de la producător la consumator și la o mai rațională și mai eficientă exploatare a mijloacelor de transport și a capacităților de depozitare. Rețeaua de desfacere va fi lărgită și se vor crea noi unități pe măsură ce se vor ridica noi cartiere de locuințe. De asemenea, se va putea găsi o proporție mai mare de produse preambalate, cu o gamă lărgită de diversificare a sortimentelor.

sao paulo — otopeni — țirgu mureș

Primele maimuțe cu «domiciliul stabil» în Țirgu Mureș au sosit pe calea aerului din îndepărtata Brazilie. Noii pensionari ai grădinii zoologice din Țirgu Mureș, provenind din distinsa familie a

Cercopithecidaelor, au făcut «schimb de domiciliu» cu un lot de păsări autohtone, mesagere ale faunei din țara noastră, care au plecat tot cu avionul spre grădina zoologică din Sao Paulo.

cititorii către cititori

După cum s-a mai precizat (vezi «Dialog cu cititorii» din «Flacăra» nr. 5 din 29 ianuarie), o rubrică de tradiție a revistei noastre și îndrăgită de cititorii ei (temporar absentă din pagini) va reapărea în curînd: *Cititori către cititori*. Repunem, așadar, la îndemîna tinerilor cititori (și nu numai tineri) din întreaga țară o cale lesnicioasă de a intra în corespondență unii cu alții pe teme precise: teatru, cinema, literatură, muzică, turism, viața tineretului, filatelie, schimb de ilustrate (la rîndul lor tematice sau nu) etc., etc., aria temelor și a subiectelor nefiind limitată ci, dimpotrivă, lăsată deschisă pentru gusturi și fantezie cît mai largi cu putință. Reamintim însă cîteva din obligațiile elementare ale corespondenților. 1) Să atașeze la corespondență cuponul special decupat din revistă, cunoscînd că fără acesta corespondența nu va fi publicată; 2) să-și transcrie corect și complet numele și prenumele, adresa, eventual vîrsta și ocupația; 3) să răspundă cu soliditate, cuviincios și civilizată la corespondența primită în urma inserării propriei lor propuneri; 4) să anunțe la timp persoanele cu care au intrat în corespondență despre orice schimbare de adresă, stare civilă, intenția de schimbarea temei etc.

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

cartea

La început a fost cuvîntul rostit. Comunicarea se făcea de la om la om, urechea, auzul jucînd rolul primordial în marea funcție a înțelegerii. Apoi cuvîntul a căpătat uniforma alfabetului, a fost descoperit scrisul și a intrat în acțiune vederea, ochiul, solicitat să descifreze semnele diferitelelor mesaje transmise de oameni. În epoca noastră, umanitatea a mai făcut un pas pe drumul spinos al dialogului, a fost descoperită televiziunea, mijloc informațional complex, implicînd, deopotrivă, văzul și auzul, simțurile noastre fundamentale. Descoperirea, mirifică, a exaltat fantezii filozofice pînă la unele concluzii exorbitante: noul mass-media este atît de fenomenal, încît anulează, condamnă la inutilitate, toate mijloacele informaționale anterioare. Litera tipărită, cartea, a devenit un obiect anacronic, demn de un muzeu al fosilelor intelectuale. Mărturisesc, nu ader la ipoteză. Fiindcă, iată, cu tot respectul pe care îl nutresc pentru «micul ecran», nu pot să cred că emisiunea de televiziune poate acoperi toate nevoile sufletești ale omului. Ceva mai mult, îndrăznesc să cred că — lansez ipoteza — dacă Homer și-ar fi scris *Iliada* sub forma unui serial de televiziune, fie și bine realizat, cu un Priam și cu un Ahile seducător, celebra epopee nu s-ar fi bucurat de actualitatea meritată, și care o transmite, nealterată, din antichitate pînă în zilele noastre. Mă îndărătnicesc să sper că omul are nevoie de carte, de cartea lui, aleasă de el, citită în solitudine sa netulburată. Și nimic nu mă va convinge — orice descoperiri s-ar mai face — că poată să apară ceva care să înlocuiască emoția pe care țî-o dă un vers citit cu ochii țîi pe o pagină de carte. M-am gîndit la toate astea deunăzi vizitînd *Salonul cărții*, această generoasă expoziție a literii tipărite, ce demonstrează, infirmînd teoriile decepționiste, că o carte — tăcută și fidelă noastră prietenă de nădejde — se poate, deopotrivă, adresa și urechii, dacă știi să-i ascuți tainele și să-i descifrezi misterele, și ochiului, dacă e lucrată cu gust, priecpere și rafinement. Evident, *Salonul cărții* evocă nu epuizează toate exigențele noastre. Arta imprimării mai are de făcut, la noi, o cale lungă. Dar succesele expuse sînt o cheazărie că va fi parcursă, spre bucuria omului pentru care cartea rămîne un dar inestimabil și de neînlocuit.

**Sînt litigiile arbitrale
ce pot fi evitate?
Și dacă da,
de ce apar ele?**

MEMORIA

UNEI

FOTOGRAFII

de A.SERGIU

Fotografii de S. STEINER

Această ilustrație a fost publicată de revista «Flacăra» acum zece ani. Cu un deceniu în urmă, cei 19 oameni trăiau se pare un eveniment important, din moment ce reflexul fotoreporterului a fost să-l immortalizeze pe peliculă. Cine sînt ei, cîți mai trăiesc, unde se află, iată direcțiile unei curiozități firești. Și mai ales ce-au făcut dumnealor înainte și după acest stop-cadru?

Personajul central este Teodor Drăgan sau istoria contemporană a comunei.

E feciorul uriașului Grigore Drăgan, bănățean ambițios și doritor de bine pentru copiii lui, care și-a pierdut într-o bună zi răbdarea că-l tot găsea pe fiul cel mic citind pe furiș, l-a luat într-o mîină cu puterea omului de 126 de kile, iar cu cealaltă l-a pocnit cu tomul peste tîgvă. Cu acel athletic prilej, bătrînul Drăgan a răcnit: «Mă, băiete, tu n-ai de gînd să termini cu prostiile? Ție-ți trebuie carte ori îți trebuie oi?!» Băiatului îi trebuiau, desigur, oi, voința bătrînului se afla perfect și înțelept orientată în prezentul de atunci al intereselor țărânului bănățean. Numai că fiul cel prea puțin supus își stabilea, intuitiv, coordonatele vieții nu în prezent, ci în viitor.

S-a văzut în '945 cînd s-a urcat în șerangul primăriei. La acest tip de pridvor, specific vechiului imperiu, oamenii încă mai priveau cu respect înfricoșat; balustrada păstra creștăturile făcute cu rost de rastel pentru armele jandarmilor, pavăză și simbol al dictaturii, fără prezența cărora foștii reprezentanți ai autorității nu cutezau să apară în fața mulțimii. Vechiul imperiu se destrămase cu aproape 30 de ani în urmă, dar privind spre șerang oamenii își mai aminteau de pedepsele la lovituri cu ciocanul dictate din el; se mai poate că balconul primăriei nu le era drag nici pentru că în cei 30 de ani nu intervenise cine știe ce apropiere între pridvor și mulțime. Dar iată-l acum pe Teodor Drăgan cățărât în șerang cu o cărțuție albă brăzdată de tricolor, fluturînd-o în mîină și îndemnîndu-i:

— Fraților, a venit și vremea noastră! Să-i urmăm pe comuniști!

Strigătură după care a pășit țănoș către masa pregătită alături și și-a pus semnătura în fruncea listei de constituire a organizației locale.

În 1947, același om, dîrz în acțiune, setos de cunoaștere și consecvent în credința lui politică, devenea, pentru decenii, primarul comunei. Spunem «pentru decenii», deoarece au trecut pînă acum douăzeci și cinci de ani și el se află încă la cirna treburilor locale.

— Am pornit de la nimic. De la iarbă verde. Ambiția mea a fost să încep cu podurile. Zeci de ani vechii politicieni n-au fost în stare să construiască măcar un podeț peste lezuț. Nu exista o legătură ca lumea cu ulițele de pe malul stîng al pîriului. Mai mare rușinea! Treceau oamenii cu mortul prin apă.

Ajungem la unul din cele trei poduri construite la începutul mandatului politic al primului primar comunist din istoria comunei Obreja. El se apucă să scormonească ceva cu călcîiul la îmbucătura cu malul, apoi sapă cu un fier. Sub un strat de vreo 15 țentime de pămînt se conservă pentru arheologii viitorului o inscripție zgîriată în cimentul cîndva moale: «Făcut în 1949. PRIMAR DRAGAN TEODOR». A fost și vremea să fie criticat pentru această manifestare de cult al personalității, dar el știe una și bună, în fața conștiinței lui: atunci, cînd s-a apucat de treabă, notarul Zeno, bătrînul Zeno, slujbașul tuturor regimu-

rilor de pînă atunci, i-a spus: «Mă, dacă tu faci podul ăsta, eu îl mînînc». Primarul comunist a făcut nu unul, ci trei poduri, n-a cerut necredinciosului să le mînînce, dar a simțit în schimb nevoia de a lăsa mărturie în piatră, tuturor cititorilor și necredincioșilor, ca să nu mai existe îndoieli despre putința oamenilor de a săvîrși ceea ce vor.

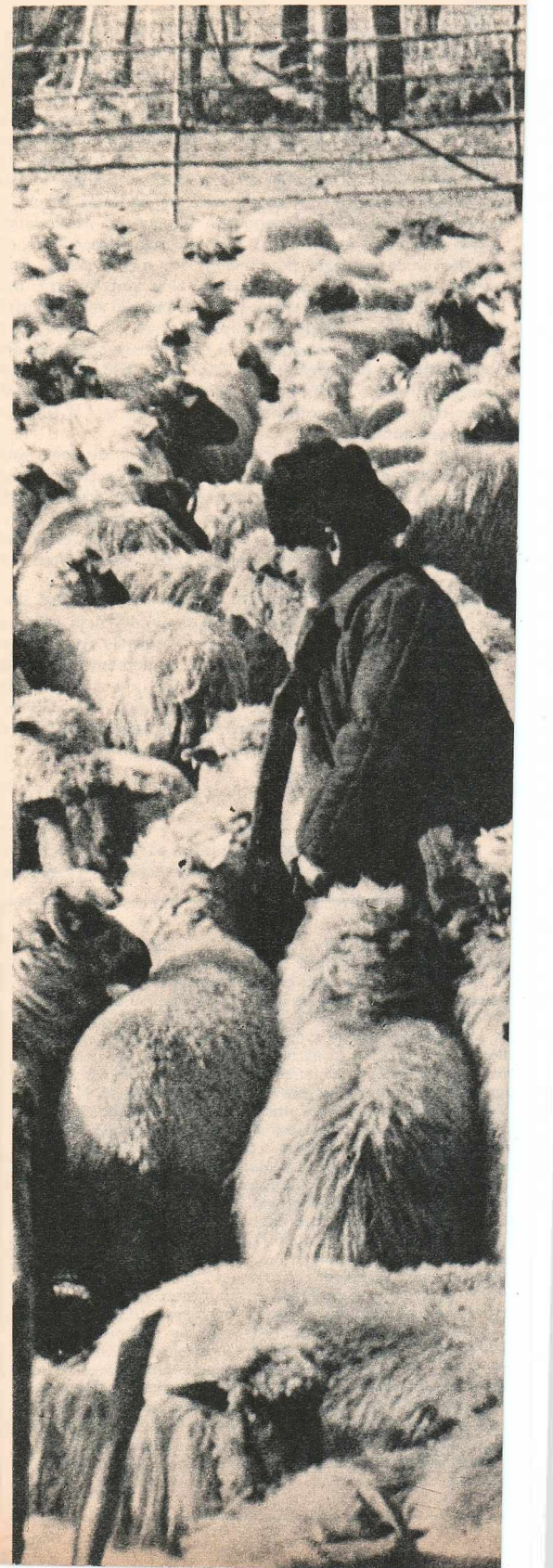
«Oamenii» însemnînd întreaga comună. Pentru că nu lipsa de hărnicie sau inerția locuitorilor împiedicaseră pînă atunci înfăptuirea obșteștilor treburi, ci orînduirea bazată pe exploatare, care determina lipsa de conducători devotați și dezinteresați, de conducători populari, era cea care afectase dotarea comunei. O dată erupte, energiile sătenilor au ridicat la repezeală nu numai podețe, ci s-au pus în mișcare pe făgașul schimbării feței întregii așezări. Cămine de cultură, magazine, școli, dispensare, ateliere, drumuri au îmbogățit pe rînd, eșalonate gospodărește, zestrea satelor care compun comuna. A tuturor satelor.

— Acum, după ce am terminat cu tot ce-aveam de făcut pe aproape și primppejur, o luăm din nou de la capăt cu satul de reședință — socotește cu chibzuială de găzdoi gospodarul comunei.

Corabia activității lui politice, îndelungată cît o întreagă perioadă din istoria patriei, va acosta, se pare, la un chei de piatră pe a cărui tăbliță proaspăt vopsită va scrie: «Orașul agricol Obreja, județul Caraș-Severin».

Sus în munte, la stîină — momentul istoric al măsurătorii primului lapte muls la întovărășirea agro-zoo-pomicolă, tîină acum 13 ani.

Prima lecție: o-i, oi ▶

Omul imediat următor nu mai există. S-a săvârșit în cea mai proprie sudură cu natura, pe care-o apăra, pe care-o reprezenta, pentru care era de un entuziasm aproape extravagant, dacă ar exista țărani extravaganti. Or, așa ceva nu există, deci el era o expresie sintetică a țărânului român. Optimist, bine-pri-mitor, dornic de fericire.

S-a numit Petru Garaș și i s-a zis Țucanu. Porecla lui nu trebuie să se fi aflat neapărat în legătură cu vreo dragoste prea mare pentru băutura, din moment ce pe aici sucului de prune i se spune «răchie». Gestul larg de salut surprins de peliculă n-a fost nimic mai mult decât expresia bucuriei explodate pînă la exaltare. În această bucurie exaltată se întâlneau toate pătimirile, încercările și nădejtile țărânului Garaș Gh. Petru. Toate îndoielile lui învinse.

Drumul lung și spinos al înțelegerii obrejenii l-au parcurs în strînsă legătură cu soarta unei livezi. Livadă de care a îngrijit și în care a murit mai tîrziu Petru Garaș. Cu scopul ei s-a format în 1958 întovărășirea, prima formă de socializare a agriculturii la Obreja. 50 de familii s-au strîns și angajat să planteze cîte o sucă de puiți de prun pe un teren cedat de primărie. Un fost cîmp de luptă, islaz sălbăticit, plin de rugi, ferigă, mestecăniș, tranșee și lăcașuri pentru tancuri. Modest început de avere obștească. Pămîntul a fost sădit cu entuziasm, dar oamenii s-au

grăbit apoi să se întoarcă la terenurile arabile, rămase în afara «tovărășiei». Ce să faci, puterea obișnuinței, plus că prea mare bază nu puneau dinșii pe recolta obținută din tarlaua comună. Dar acolo, printre rîndurile de pomi, fuseseră însămițaiți cartofi și dovleci, iar toamna, întovărășii s-au trezit cu un belșug de recoltă la care nici nu avuseseră timp să se gîndească.

— Țin minte că s-a organizat un schimb de experiență cu inginerii din toată regiunea Banat. Ce se mai minunau! Aveam castraveți cît cotul și ședeau dovleții ca petronele pe drum.

— Eu n-am mai avut unde pune cartofii, umplusem grajdul cu ei. Aveam acolo o iadă și m-am trezit peste vreo două luni că nu mai poate ședeă în picioare. A trebuit s-o tai. Avea slămina de două degete pe spinare, ca porceii, de mult ce mîncase.

Recolta bogată i-a atras pe întovărășiți să îngrijească mai cu trageră de inimă de livadă. Petru Garaș era unul dintre factorii mobilizanți. Între timp și întovărășirea se perfecționa; membrii ei au hotărît să predea cîte trei oi ca să facă și o stîină comună. Întovărășirea s-a transformat astfel în ceva mai concret și mai viabil, cu o denumire ea însăși mai complexă: agro-zoo-pomicolă.

Din rezultat bun în rezultat bun, din înțelegere în înțelegere, cele 50 de familii s-au făcut 454, de la 118 oi și 34 mieluțe s-a ajuns la 964 de oi, și cu o activitate economică de 450 000 de lei (sumă ce li se părea atunci enormă) întovărășirea a constituit nucleul viitoarei C.A.P. Gospodăria a fost inaugurată la începutul anului 1962, reunind pe lîngă cele 232 ha ale livezii tinere alte 270 ha cu pomi fructiferi, 635 ha fînețe și 440 ha de pămînt arabil.

Acolo, la pomi, la pomii cu care s-a început, Petru Garaș a devenit mare șef de echipă. Dovleții ca dovleții,

▲Aceleași personaje în pragul urbanizării.

dar pe el îl interesa să obțină mindrețe de fructe. Or, lumea începuse să vorbească despre livada cea tînără cam în rîs. Cică mare lucru era dacă ai fi obținut de la 2-3 copaci o găleată cu... mure. Garaș și încă 14 oameni s-au pus pe arat, defrișat, săpat, curățat, tăiat, totul de mai multe ori, lăstarii vechii țărini se lăsau cu greu biruiți. Dar încet-încet, grădina a înflorit, Șefului de echipă nu-i mai venea să plece de pe coastă. Acolo l-a prins într-o zi furtuna. Și prin el, tocmai și numai prin el, s-au găsit energiile cele mari ale pămîntului și ale norilor să se unească.

În prezent, livada întreținută după toate regulile pomiculturii avansate cheamă în fiecare primăvară albinele într-un paradis floricol de cinci sute de hectare. Cireșii, vișinii, merii, perii, piersicii, prunii vin apoi cu roadele, rînd pe rînd, să înfrumusețeze gustul vieții pe pămînt, încărcînd coșurile culegătorilor și conturile de milioane ale cooperativei.

MEMORIA UNEI FOTOGRAFII

Motivul emoției, se vede cu ușurință, consta în întâmpinarea cuiiva. A cui? Mai înainte de a face precizările, putem spune că era ceva mai mult decât protocolul rezervat unei persoane. Era ritualul unei idei. O idee de căpetenie, foarte necesară în vremea aceea și foarte puternic simțită. Era ajutorul. Era solidaritatea. Primarul (care era și președintele unității agricole), nea Petru Garaș, toți ceilalți știau bine cât înseamnă și ce bază pot pune pe ajutor. Al orașului, al **geaceurilor** surori mai mari,

al clasei muncitoare, al țării. Lucrătorii de la «Oțelul roșu» veneau una-două la Obreja; mai reparau ceva mașini-unelte, ajutau la înălțarea castelului de apă, la nevoie puneau și mîna pe sapă... Gospodăria socialistă din Tomnatic, județul Timiș, trimisese la început chiar un contabil principal, pentru că lipsa de experiență a celor din Obreja începea cu ținerea evidențelor. Era perioada în care corespondența cooperativelor cu furnizorii și beneficiarii cuprindea o mențiune specială, ad-hoc, de genul «atențiune, fragil!», mențiune care astăzi trezește un suris îngăduitor și nostalgic. În fiecare adresă se insera această precizare: «gospodărie nou înființată». O parolă a înțelegerii. Iar înțelegerea izvora de pretutindeni.

Apar firești, deci, bucuria și încrederea cu care grupul de 18 persoane l-a întâmpinat pe al 19-lea. Calitatea dînsului a fost laconic comunicată în legenda de atunci a ilustrației: «A sosit tovarășul inginer».

De fapt sosea ceva mult mai mult. Sosea un element nou în viața comunei. Nou nu în înțelesul de inedit. ci avînd în vedere rolul, influența și importanța acestui

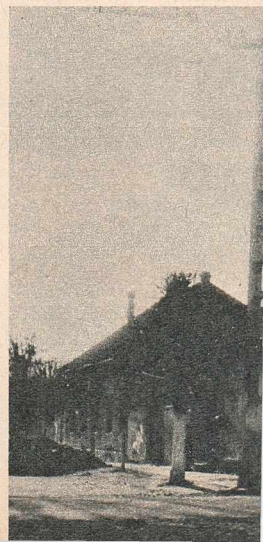

▲ S-a întîmplat să stea în rîndul al doilea de fotolii. Iar în fața lui s-a întîmplat să se afle **tovarășul** Tudor Arghezi. Marele poet s-a întors peste umăr și i-a adresat cuvintele pe care avea să le rostogăscă, în aceeași zi, de la tribuna înaltului forum: **Sînteți aici, sub această cupolă, 11 000 de țărani. Exact cîți au fost uciși la 1907. Omul din fotografie, Teodor Drăgan, participă ca invitat la sesiunea festivă a Marii Adunări Naționale.**

▲ Livada.

▲ **Centrul actual al comunei. Complexul comercial va fi curînd completat cu spații corespunzătoare pentru expunerea mobilei.**

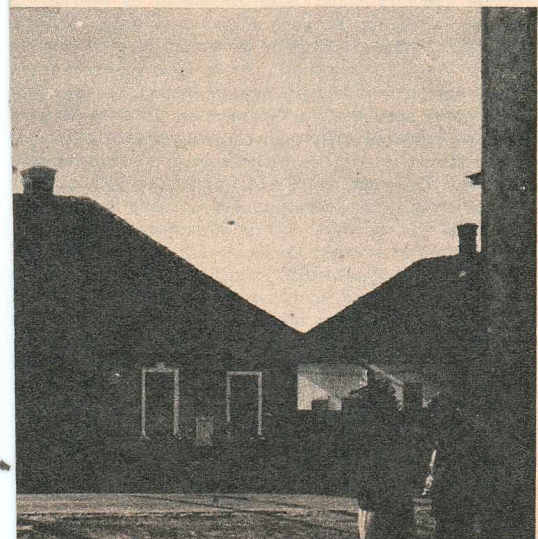

element în viața și evoluția colectivității. Sosea elementul intelectual, științific.

Inginerul acela agronom a rămas la Obreja numai vreo apte luni, în cițiva ani s-au mai schimbat vreo cinci, procesul era complicat, presupunea așezări și reșezări, nu toți arametrii personali și sociali puteau fi rezolvați printr-un osar de cadre, dar «elementul», o dată sosit, s-a instalat, erpetuat, consolidat.

Actualul inginer agronom și președinte al C.A.P. —

este alți zece ani și această fotografie va fi un document: cele trei căși, destul de solide, vor dispărea tuși, ca să facă loc blocurilor din centrul viitorului raș-agricol.

Petru Sava — se află de mai bine de șase ani în comună, este decis la fidelitate pe viață, ba chiar a ajuns să se considere obrejean de baștină. Cei 21 de profesori și învățători, inginerul zootehnist, medicii sînt de asemeni strîns legați biografic de localitate.

Activitatea acestui detașament de cultură este direct condiționată de existența unei baze materiale adecvate. Dispensarul uman încorporează ca valoare materială nu numai marmura cu care este pavat holul lui, ci și aparat Röntgen, și cabinet stomatologic complet. Școala de 10 ani s-a îmbogățit cu 12 săli de clasă și i se pregătește dublarea zestre. Împreună cu blocul de locuințe prevăzut a se construi și cu viitorul sediu administrativ, clădirile menționate vor beneficia de pulsațiile fierbinți ale unei centrale termice. Dispensarul veterinar inaugurat acum zece ani în două încăperi mici este instalat acum într-un asemenea imobil, cu o astfel de sală de operații și instrumental, încît țărani, deși s-au obișnuit, nu încetează să se mindrească grozav cu premierele chirurgicale ce au loc în clădirea cu cruce albastră.

Ca și trecutul apropiat, viitorul apropiat al localității nu poate fi desprins de viitorul cooperativei agricole. Încă din anul care a început, legumicultura va deveni predominantă valoric în conturile cooperativei, suprafața ocupată de cultivarea legumelor atingînd 40 de hectare. Sectorul zootehnic va spori curînd pînă la 500 de vaci de rasă și 2 500 de oi. Acestora, culturii mari, fructelor, balastierii, producțiilor anexe (de perii, roți, porți metalice, gater) li se vor adăuga o crescătorie de pește și, poate, lîngă aceasta și un mic popas turistic.

Aceste înfăptuiri explică și se explică prin al patrulea element pe care-l reținem din stop-cadrul comentat. Este denumirea pe care și-au ales-o, ca urare și dorință, cei ce pășeau și la Obreja, cu zece ani în urmă, pe căile socialismului, numindu-și drumul lor așa precum l-au scris pe firma de deasupra porții, pe inscripția de deasupra lor.

Am explicat în numărul trecut motivele care ne-au condus la satisfacerea cerinței exprimate de numeroși cititori cu privire la reintroducerea rubricii *Cititori către cititori*. Sîntem astăzi în măsură să anunțăm că și o altă propunere se apropie de rezolvare favorabilă. E vorba de publicarea sistematică a fotografiilor de calitate, realizate de unii cititori ai noștri, fotografi amatori, și chiar de organizarea unui concurs pentru premiarea celor mai reușite imagini fotografice. Sperăm ca foarte curînd să putem comunica toate amănuntele utile în vederea traducerii în viață a acestei inițiative.

Un reportaj apărut nu demult în revista noastră, precum și cîteva rînduri publicate în această rubrică în legătură cu unele cazuri de involuție, de regres moral al unor oameni ne-au prilejuit primirea mai multor scrisori. Printre ele și cea trimisă de cititorul *Cezar Dragomir* din București, scrisoare din care ne permitem să reproducem cîteva fragmente:

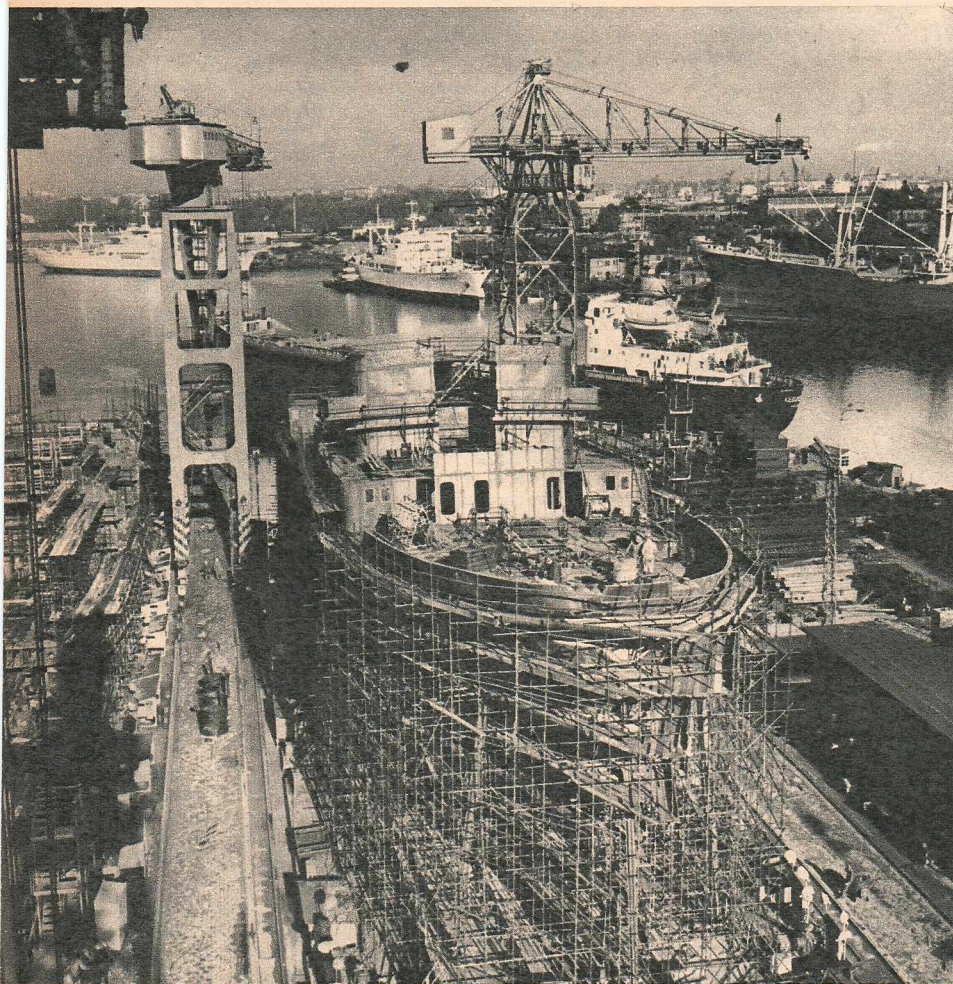
«Am citit cu atenție și aprobare cele scrise de D-voastră cu privire la unii oameni, altădată integri din punct de vedere etic, capabili de solidaritate tovarășească și chiar de sacrificii pentru propășirea muncii în care erau antrenați și care, ajunși la o anumită situație, au început să facă diferite compromisuri cu propria lor conștiință, să-și tolereze felurite abateri, să decadă moralmente. Mulți dintre noi ne-am întîlnit cu asemenea cazuri și ați făcut bine că le-ați semnalat, pentru că ele pot fi evitate sau înlăturate numai printr-o puternică acțiune a opiniei publice. Dar astfel de cazuri sînt, bineînțeles, puține. Fenomenul de involuție nu se reduce însă numai la ele. Există și unii oameni cărora aparent nu ai nimic să le reproșezi, care nu se fac pasibili de abateri morale caracterizate și în care, totuși, ceva s-a alterat, în care o anume vibrație sufletească s-a stins. Cred că și cazuri de acest fel ar trebui să ne îngrijoreze. Dar mai bine să mă explic.

Printre cunoștințele mele se numără și un coleg pe care ani de-a rîndul l-am prețuit în chip deosebit. Încadrat în activitatea socială încă din primii ani ai tinereții, plin de entuziasm și generozitate, studios și harnic, cu mîntea deschisă spre toate orizonturile, colegul meu știa să îndeplinească o autentică și principială dragoste de oameni cu o intransigență de neclintit în ce privește apărarea valorilor etice și sociale fundamentale. Orice întîlnire cu el avea asupra mea un efect tonic și nimic nu mi se părea mai firesc decît să-mi deschid sufletul în fața lui. Să-i împărtășesc gîndurile mele cele mai intime. Au trecut ani și, datorită calităților sale indiscutabile, colegul meu a fost promovat în munci de mai mare răspundere, de care, după cîte știu, se achită bine. Ne mai vedem și astăzi, din cînd în cînd, dar trebuie să mărturisesc că îmi este din ce în ce mai greu să stabilesc cu el un contact sincer, prietenesc. Țin să precizez, ca să nu fiu greșit înțeles, că nu am a mă plînge personal de nici un fel de gest, vorbă sau acțiune inamică din partea lui. Dar aceasta nu mă împiedică să constat o anumită scleroză a calităților sale sufletești, o umflare, din păcate perfect vizibilă, a propriului său eu. Astăzi nu-și mai permite să manifeste vreo îndoială, chiar în chestiunile cele mai insignifiante, nu-și mai permite să-și pună în mod public vreo întrebare, ci se exprimă (și, mă tem, că și gîndește) numai în sentințe, convins totdeauna și pretutindeni de justetea absolută a părerilor sale. Orice opinie contrară, sau numai diferită, îl irită și, în loc s-o înfrunte, preferă s-o evite. Atitudinea față de cei din jur nu mai este impregnată de generozitate, ci de condescendență și o vagă plictiseală paternalistă. Am impresia că ceea ce a dispărut din acest om, altădată admirabil, este «sînta nemulțumire» față de sine însuși, disponibilitatea față de ceilalți oameni și ideile lor. Să fie vorba, cum mi-a sugerat cineva, de efectele îmbătrînirii? Nu cred; mai ales că omul la care mă refer e în plină și activă maturitate. Nu e vorba, mai degrabă, de o altă formă de «involuție» mai subtilă, poate, dar tot înrîstătoare?...» După un atît de lung citat, cred că nu mai e nevoie să intervenim cu comentarii. Avem impresia că în asemenea situații singura intervenție utilă poate fi doar cea plină de tact și răbdare a prietenilor și a altor oameni apropiați.

Un mai vechi corespondent al nostru, cititorul *K. Rusu*, din Vaslui, își exprimă într-o scrisoare păreri despre romanul «Love Story» al lui E. Segal. Nu ne-am fi amestecat în acest dialog dintre o carte și un cititor, dacă în scrisoare n-ar exista o întrebare care ne este adresată direct. «Aș vrea să-mi răspundeți care sînt criteriile după care această operă a fost clasificată ca cea mai bună carte a prezentului?» Răspundem pe scurt: nu cunoaștem asemenea criterii și nici n-am auzit de o asemenea clasificare (e vorba, doar, de literatură și nu de campionatul de popice!). De altfel, nici cei mai entuziaști suporteri ai romanului lui Segal nu s-au aventurat într-o asemenea afirmație privind un «prezent» în care numai în literatura americană s-au manifestat scriitori de talia lui Faulkner, Dos Passos, Hemingway, Steinbeck, Bellow și alții.

GYDDANYZE 999- GDANSK 1972

Însemnări de drum din R.P. POLONĂ

Clădirea vechii primării a orașului — construită în secolul XIV, reconstruită în 1556 în stilul renașterii flamande — și o parte din Piața Lungă. În vârful turnului, considerat printre cele mai frumoase din Europa, la 82 m înălțime, se află o statuie aurită a regelui Sigismund August. Vechea primărie este una din puținele clădiri pe care războiul le-a cruțat în Gdansk.

R.P. Polonă se numără în prezent printre primele zece țări din lume în domeniul construcției de vapoare. Șantierele navale de la Gdansk sunt înzestrate cu 10 dane pentru construcția și lansarea de nave de la 2 000 la 35 000 tone. În fotografie: navă de pescuit în curs de finisare la Gdansk.

Trenuri electrice trec din sfert în sfert de oră prin găurile celor trei orașe care formează laolaltă, pe țărmul Balticii, în Golful Gdansk, conglomeratul urban de aproape un milion de locuitori pe care polonezii îl numesc Trojmiasto. Stațiunea balneară Sopot, cu străzi înverzite care urcă lin spre dealul unde, în mijlocul pădurii, se află teatrul de operă în aer liber — gazdă a festivalurilor internaționale de muzică — ca și Gdynia, oraș al unor moderne instalații portuare și șantiere navale, sînt creații relativ recente: Sopotul a fost construit în înfățișarea lui de azi la sfîrșitul secolului trecut; Gdynia era încă, în 1920, un sat de pescari. Gdanskul, cel mai mare dintre cele trei orașe (570 000 locuitori), are în schimb o istorie milenară.

Îl se spune și capitala maritimă a Poloniei, pentru că aici se găsesc cele mai mari șantiere navale ale țării (locul 6 pe plan mondial ca tonaj de vase construite) și un mare port. Gdanskul mai dispune de întreprinderi ale industriei electrotehnice, metalurgice, mecanice, chimice. Și este de asemenea — cu cele șase instituții de învățămînt superior, cu muzeele și institutele sale de cercetare — cel mai mare centru cultural-științific din nordul Poloniei.

Săpături arheologice efectuate în urmă cu cîțiva ani sub conducerea profesorului Jazdezewski din Lodz descoperă pe aceste locuri vestigiile unui burg fortificat slav datînd din a doua jumătate a secolului X. Numele lui — Gyddanyze — este pomenit pentru prima dată în documente rămase din anul 999. Gdanskul devine, la sfîrșitul secolului XVI, un oraș prosper; unul din principalele porturi europene, concentrînd întreg comerțul polonez cu vestul Europei. Urmează însă timpuri agitate. Orașul e cucerit de suedezi la jumătatea secolului XVII. În 1815, Tratatul de la Viena îl atribuie Prusiei. După primul război mondial e decretat oraș liber, sub controlul Națiunilor Unite, rămînd legat de Polonia, care avea dreptul de a-i folosi liber portul, printr-o uniune vamală. Primele salve ale celui de-al doilea război mondial răsună la Gdansk. Garnizoana poloneză de pe peninsula Westerplatte, în imediata apropiere a orașului, este prima din Europa care înfruntă armata

hitleristă. În martie 1945, după eliberare, Gdanskul nu mai e decît o ruină. Fortificațiile, turnurile de apărare, catedralele și monumentele care oglindeau întreaga istorie a orașului sînt în cea mai mare parte distruse.

Pășești pe străzi și nu-ți vine să crezi că totul, aproape totul, a fost reconstruit în zilele noastre, reconstituit piatră cu piatră, detaliu cu detaliu, după vechi planuri, după documente scoase de prin arhive și muzee. Ca și la Varșovia, ca și în alte orașe poloneze peste care a trecut furia războiului, regăsești același efort orgolios, aceeași uriașă strădanie de a nu pierde nimic din tezaurul de artă și mărturie istorice, același meșteșug subtil, grație căruia locurile și-au recăpătat înfățișarea de peste vremuri. Nimic nu lipsește, nici amănuntul decorativ, nici patina perfect simulată a secolelor. Numai că îndărătul fațadelor gotice sau baroce, interioarele, instituții, muzee sau locuințe, sînt amenajate în pas cu nevoile de confort ale timpului nostru. Străzile orașului vechi sînt strîmte, se întretaie în unghiuri drepte, ducînd toate spre cheiul rîului Motława, vechiul port al orașului. Casele, clădite de aristocrații și negustorii bogați ai veacurilor trecute, își arată spre străzi fațadele înguste, cu cite două sau trei ferestre la fiecare etaj, aliniindu-se strîns lipite una de alta, ca un uriaș conglomerat de cristale. Locuitorii orașului își vorbesc cu mîndrie despre monumentele cele mai importante: ...Arsenalul, construit în 1601-1605, în stilul renașterii flamande, azi Academia de arte plastice..., Poarta de Aur — Złota Brama — înălțată în 1615 în forma unui arc de triumf roman, împodobit cu basoreliefuri și statui alegorice... De aici începe fosta cale a regilor — pe care o parcurgeau suveranii polonezi cînd veneau la Gdansk: «Długa» — Strada lungă — mărginită de clădiri, renastere, baroc, rococo, cu scări de piatră ce urcau din stradă spre mici terase... Aici e primăria, construită la sfîrșitul secolului XIV, apoi distrușă de un incendiu și reconstruită în stilul Renașterii... De aici strada se lărgește, își schimbă denumirea în «Długi Targ» — Piața Lungă, principalul loc de adunare al orașului... Iată Dwor Artusa, Curtea lui Artus, superbă clădire, opulent decorată și, în fața ei, fîntina lui Neptun,

simbolul legăturii veșnice a Gdanskului cu marea... Și Poarta Verde, care închide Piața Lungă spre cheiul Motławei... Și iată și biserica Sfînta Maria, cea mai mare din Polonia și una dintre cele mai mari din Europa, în care încap 25 000 persoane... Bazilică gotică construită timp de 159 de ani, între 1343 și 1502... Reconstituirea ei se numără printre cele mai remarcabile realizări ale restauratorilor polonezi... Și alte, multe alte monumente și turnuri, ziduri, porți și catedrale a căror readucere la aspectul inițial a însemnat nu numai o uriașă cheltuială de artă și muncă migăloasă, ci și un considerabil efort financiar, investițiile ridicîndu-se la aproape 5 miliarde de zloti.

Gdanskul își face datoria față de viitor cu aceeași grijă și perseverență cu care și-a îndeplinit-o față de trecut. În institutele de cercetare specializate în diverse domenii ale economiei maritime se elaborează proiecte privind nu numai sarcinile actualului cincinal, ci și planuri de perspectivă care ajung pînă la anul 2000. Tînărul inginer Włodzimirz Trafalski, cercetător la Institutul pentru structură navală, autor de programe pentru computere și de numeroase lucrări în domeniul construcțiilor de nave, ne vorbește nu despre preocupările sale de strictă specialitate — teren minat de prea multe explicații științifice — ci despre coordonatele viitoare ale activității șantierei navale a căror producție urmează, pînă la sfîrșitul cincinalului să se dubleze, ajungînd la un total de 1 000 000 tone pe an. Navele gigant — ne spune inginerul Trafalski — nu sînt adecvate pentru transporturile europene. Urmărim în primul rînd să realizăm vase rapide, cu viteze de 25 mîl pe oră, mari vase-fabrică pentru pescuit, cargouri adaptați transportului semiconteinerizat și containerizat, cu sisteme rapide de încărcare și descărcare. În prezent, 70% din navele construite pe șantierele din Gdansk, Gdynia și Szczecin sînt destinate exportului, printre principalele țări importatoare aflîndu-se Uniunea Sovietică, Norvegia, Brazilia, Columbia, China, Franța, România, Anglia, R.F. Germaniei. Institute de marketing studiază piața internă țională, adaptînd activitatea de construcții navale cerințelor acesteia.

Ne îndreptăm de la Gdansk spre Monumentul eroilor de la Westerplatte. La un moment dat șoferul taxiului ne arată o porțiune de litoral: «Aici se construiește noi port» — ne spune. Aveam să aflăm că era vorba de cea mai mare investiție maritimă a actualului cincinal, depășind ca amploare sumele necesitate de întreaga construcție Gdyniei (singura mare investiție făcută pe litoralul polonez al Balticii în perioada dintre cele două războaie). Construcția digului spărgător de valuri, lung de doi kilimetri și jumătate, a început, iar în luna august a acestui an va fi lăsat la fundul mării primul cheson. Portul nordic noua poartă spre mare a Gdanskului, urmează să fie, concepția constructorilor săi, cel mai modern al Europei. Faza de studii, cercetările, elaborarea proiectelor au durat ani la rînd. Zona amplasării a fost aleasă în așa fel ca portul să poată primi și navele secolului XXI. Peste 15 ani, capacitatea sa de transbordare va fi de 30 milioane tone anual — cit realizează în prezent Szczecin, Gdansk și Gdynia luate împreună — iar în anul 2000 va atinge 70-80 milioane tone.

În viitorul cincinal, în jurul noului port al Gdanskului vor lua naștere șantiere navale de construcții și reparatobiective adiacente. Și în preajma lor, pe spații azi în pustii, un nou oraș. Poate că atunci denumirea de Trojmiasto — trei orașe — care desemnează în prezent Gdanskul, Sopotul și Gdynia va începe să devină impropr

Delia ȘTEFA

UZINELE TEXTILE „MOLDOVA“ - BOTOȘANI

Calea Națională nr. 4; Telefon 11412; Telex 021816

PRODUC:

țesături de calitate superioară din fire de bumbac, din bumbac în amestec cu poliester, celofibră, alte fibre sintetice, pentru lenjerie de corp, de pat și diverse sortimente de îmbrăcăminte exterioară (rochii, costume de vară, impermeabile).

UZINELE
TEXTILE
„MOLDOVA“ -
BOTOȘANI,
firmă de prestigiu

Recviem pentru spectacolele indifferente

de Sanda FAUR

Încercarea binevoitoare—dar, s-o recunoaștem cinstit, ratată din pur și simplu lipsă de combatanți,—a Asociației oamenilor de teatru de a stârni spiritele la o discuție privind prima parte a actualei stagiuni a avut cel puțin un efect pozitiv: acela de a ne fi silit să oprim pentru o clipă condeiele din goana lor după premiere, de a ne fi invitat să ne tragem răsuflarea și de a arunca o privire înapoi, peste umăr, la înfățișarea de pînă acum a stagiunii bucureștene. Gest ce poate fi fatal, cum bine se știe de la Lot încoa, și care provoacă în cazul de față cel puțin o meditație învăluită în amărăciune. Căci fizionomia acestui sferț de an teatral, privit în ansamblul său, este — dincolo de puținele sale momente înalte sau de categoricele sale căderi — lipsită de strălucire. Adică, exact cum este mai de nedorit. Penele criticilor s-au mai încrucișat, e drept, de-a lungul acestor luni, înviind viața teatrală, pentru cauza sau împotriva unor spectacole, elogiind unele exact ceea ce nimiceau celelalte; dar asta s-a petrecut mai ales acolo unde materia primă era alcătuită din substanța nobilă a ideii cutezătoare, a gândirii artistice creatoare și inovatoare, acolo unde textele invita la un punct de vedere, fie el și violent, personal. Ca în cazul spectacolului lui Dinu Cernescu cu «Măsură pentru măsură» de Shakespeare, neîndoielnic faptul artistic cel mai interesant, mai sincer, mai lipsit de prejudecăți (și mai supus riscurilor de tot felul!) din întreaga stagiune teatrală a Capitalei. Nu o să mai repet aici ceea ce au spus, pe tonuri diferite, firește, și suporterii săi și condeiele consecvent ostile spectacolelor lui Cernescu, cum că a intrat în textul lui Shakespeare ca în ograda proprie, și a tăiat, a tuns, a altoit și a semănat cum i-a poftit inima dar mai cu seamă crezul lui, care-l împinge să găsească întotdeauna în piesa pe care o montează ideea cu cea mai mare rezonanță în conștiința contemporanilor săi. Și neîndoielnic că ceea ce ne interesa pe noi azi, aci, în stufoasa și contradictoria piesă a lui Shakespeare era apărarea ideii de dreptate socială împotriva fățărniciei și a abuzurilor puterii; iar ideea aceasta Dinu Cernescu și-o susține cu știutul său gust pentru metaforele exacerbate, colosale, de o agresivitate a vizualului care-l face să aducă în scenă și măștile teatrului folcloric, și grupuri de păpuși grotesti, și marionete umane urcate — o dată cu însemnele și treptele puterii, o dată cu deprinderea gustului amețitor al puterii — pe imense catalige. Acest spectacol al lui Dinu Cernescu (dar și al lui Sorin Haber, căci scenografia a jucat de astă dată rolul unui personaj central în piesă; nuditatea imensă a scenei, traversată de gratiile orizontale ce coboară amenințător de sus, jocul dramatic al frînghiilor, costumația simbolică — cu epoleții care își preling aurul pe umerii purtătorilor — sînt elemente de puternic șoc vizual și emoțional) constituie un moment de teatru pe care nu l-a atins nici o altă premieră în afară, poate, de «Interesul general» al lui Baranga. Dar acestei piese satirice cumplite și personajelor sale vitriolate de autor cu o imensă poftă justiciară, acestor eroi tragici în ridicolul lor primejdios, nu li s-a opus în peisajul nostru teatral — cum bine s-a spus — nici o piesă în care adevărurile stene, luminoase să fie afirmate cu aceeași forță și cu aceeași încredere în eficiența formativă — dar nu didacticistă — a teatrului. De altfel, în afara unei piese polițiste care marca debutul promițător al tînărului dramaturg Tudor Negoită, stagiunea aceasta nu a adus nici un titlu nou, nici un nume nou, nu a readus pe scenele noastre, cu vreo piesă nouă, nici unul din numele consacrate. Afișul teatral bucureștean s-a mulțumit să plutească comod, plictisit și nechemător, printre titluri vechi, printre piese de mult știute, printre reluări obosite. Toată această primă parte a stagiunii s-a constituit într-un fel de gest pios, într-un fel de scotocire prin lăzile cu zestre ale dramaturgiei noastre, pentru a scoate de acolo texte de deceniuului ori deceniilor trecute și a demonstra că, la vremea aceea,

«Prima zi de libertate» pe scena Naționalului: un text interesant și cîțiva actori buni striviți de o concepție regizorală desuetă (în fotografie: Ovidiu Iuliu Moldovan)

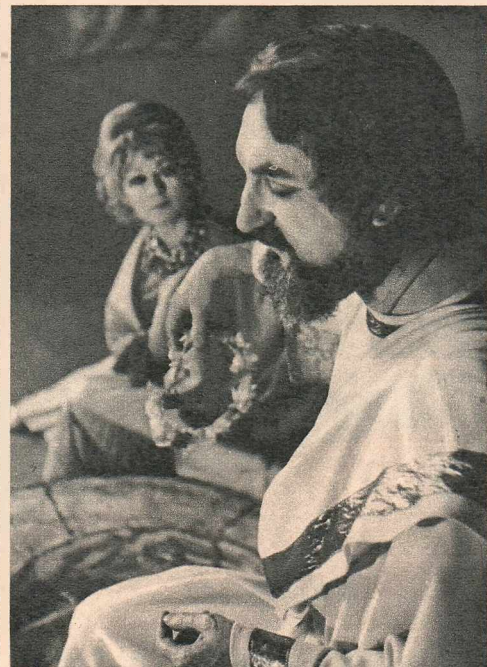
s-a scris, s-a făcut treabă bună, că praful nu s-a așternut încă în strat prea gros pe litera acestora, că ele mai palpită încă, vii și actuale, între scoarțe, și că pot fi readuse pe scenă. Fără îndoială, e un punct de vedere viabil, deși numai la bătrînețe se trăiește din amintiri și din răsfoirea albumelor cu poze. Dar cum s-au făcut aceste re-montări, ce noi puncte de vedere spectacologice au afirmat, cum au dovedit că textele reluate merită să fie reluate și că tineretea lor nu s-a ofilit încă? Cum ni s-a demonstrat că «Surorile Boga», ori «Ziaristi», ori «Secunda 58» pot chema încă publicul în sălile de spectacol?

DRAMA SPECTACOLELOR DE SERVICIU

Din păcate, tocmai această demonstrație a lipsit. Publicul nu vine. Sălile sînt goale, chiar atunci cînd spectacolele sînt programate în zilele «grase»: sîmbătă ori duminică. Actorii joacă cu dezolare și fără chef în fața unui pumn de spectatori. Sigur, s-ar putea spune că piesele acestea și-au avut, la timpul lor, publicul convenit, că lumea le știe și preferă să meargă la spectacole total inedite. Dar aceasta e doar o jumătate din adevăr. Adevărul întreg vorbește despre faptul că aceste reluări au dat spectacole «de serviciu», fără mari virtuți de artă. «Surorile Boga» au căpătat accente retorice, exterioare, false, pe care nu le-au cunoscut la premiera absolută. «Ziaristi» izbutesc parcă să te convingă mai ales de adevărul personajelor «negative» — lașe, conformiste, cinice, construind livresc și fără suflu autentic fermecătorii eroi «pozitivi» ai lui Mirodan (firește, nu toți). Chiar și cînd e vorba de reluarea unor texte din dramaturgia țării prietene și vecine — cum e această meditație filozofică asupra ideii de libertate și a implicațiilor sale etico-sociale, «Prima zi de libertate» a lui Kruczkovski — rezultatele sînt la fel de mediocre: un spectacol ca acesta — plictisitor, lung și dezlinat, de un teatralism pedant, cu actori excelenți striviți însă de o con-

«Jocul de-a vacanța» pe scena Naționalului: Beligan și Valeria Sobilind un spectacol

«Măsură pentru măsură» pe scena Giuleștiului: interesant al actului bucureștean Cernat și Peter Po

«Fintina Blanduziei» pe scena Teatrului Nott: dură între ironia și manierismul de (Dan Nasta și Eug dulescu.)

cepție regizorală desuetă — nu poate atrage și nici măcar reține publicul în sală, și chiar așa se întimplă: nu se vin la spectacol și, cînd se vine, se mai și părăsește sala; cu s-a petrecut, de altfel, și în seara premierei. Or, ratarea unor spectacole este mai gravă decît chiar neprogramarea lor repertorială. Oare teatrele pot considera că și-a îndeplinit misiunile politico-educative numai dacă adun pe hîrțile bilanțiere ale rapoartelor oficiale, niște titluri chiar dacă în spatele lor se ascund niște spectacole mediocre, indifferente, sălcii? Oare gestul restituirii dramaturgiei anilor socialiști poate fi considerat doar în sine, fără socoti și rezultatele sale artistice? Mie mi se pare acest un gest formal și birocratic, adică exact contrariul a ceea ce se dorește și se așteaptă de la scenele noastre. Programarea în lot, la începutul stagiunii, a unor piese originale «verificate», fără riscuri, fără «probleme», a felului minime rezistențe, linia unor sarcini îndeplinite doar la «suprafață». Înseamnă înțelegerea greșită, unilatrală, pripită, a ceea ce s-a spus și s-a trasat în documente de partid. Cu fapte artistice formale nu se construiește o cultură teatrală viguroasă, mobilizatoare, care să contribuie la modelarea caracterelor și la înălțarea conștiinței; ci doar niște dări de seamă mulțumite de sine de «îndeplinirea» punctelor din plan. Adică vorbe goale

EȘECURI REGIZORALE ÎN LANT

Ceea ce provoacă a doua mare deziluzie a stagiunii este neîndoielnic dar absolut surprinzător, suita de eșecuri regizorale, chiar pe texte de la care se puteau aștepta biruințe artistice sigure, chiar din partea unor directori de scenă cu experiență și har. Un soi de maladie contagioasă bîntuie prin unele reprezentații bucureștene, fel de virus dezagregant care duce la descompunerea spectacolelor în particule componente, care face pa imposibilă închegarea lor într-un tot unitar, într-o ziune armonioasă. Prima impresie de acest fel au lăsa «Ziaristi» lui Valeriu Moiescu, unde fiecare actor jo pe limba lui, după capul și talentul lui, își face «numărul unu mai bine, altul mai prost, și pleacă, fără a stabil

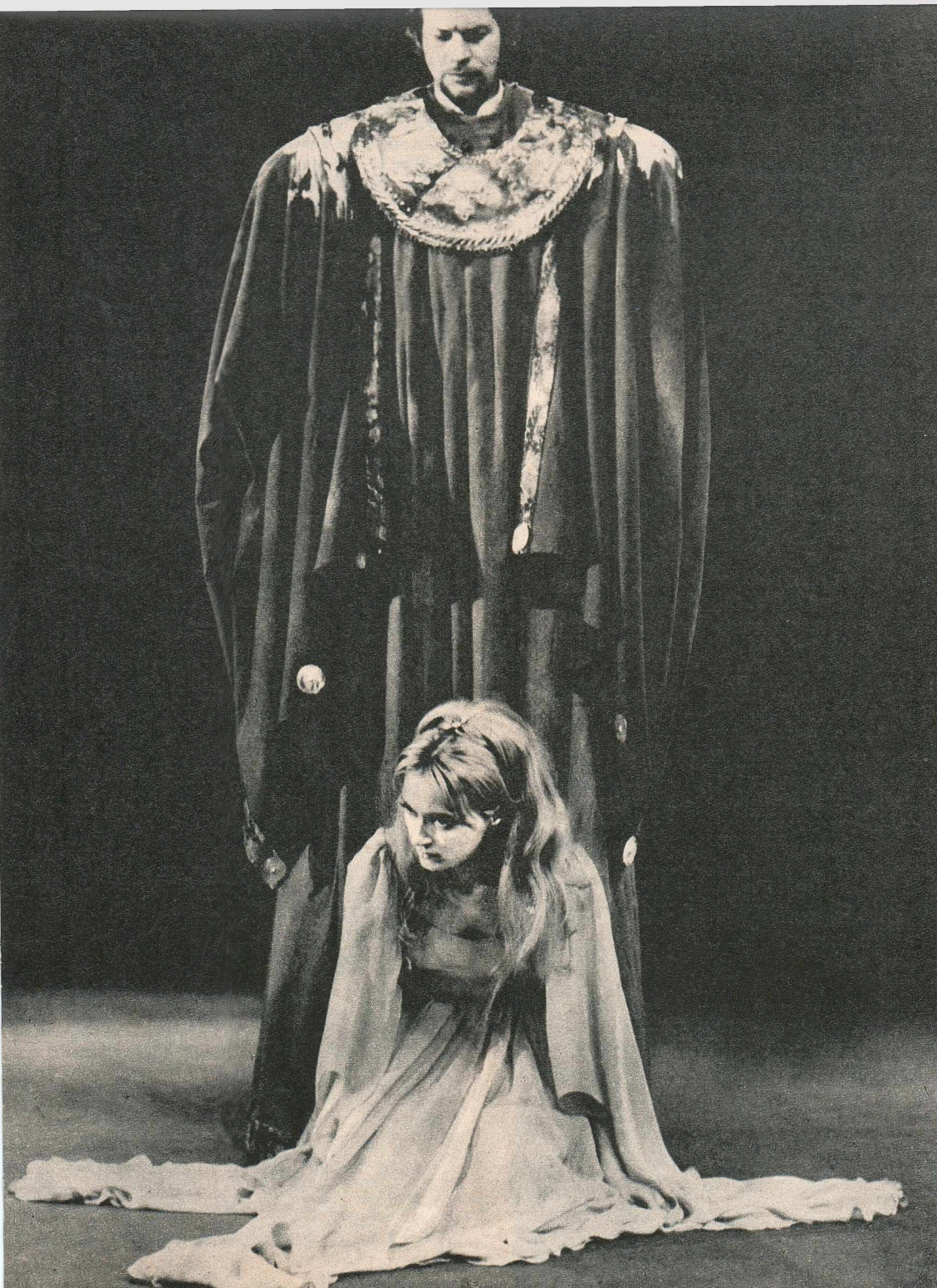
Anton HOLBAN

jocurile daniei

În ce măsură literatura «pur» psihologică, prin excelență o literatură de laborator, mai poate avea vreun răsunset serios, grav, în cititorul de astăzi și care este raportul ei cu adevărata, cu marea literatură? Un moment de meditație în jurul acestei întrebări mi-a prilejuit lectura unui roman de Anton Holban, de curînd apărut integral pentru întâia oară: *Jocurile Daniei*. Anton Holban este un scriitor foarte interesant și a discuta puțin întrebarea de mai înainte în legătură cu una dintre cărțile sale înseamnă, de la început, o garanție de autenticitate. De-a lungul romanului, un bărbat inteligent, sensibil și neliniștit supune analizei celei mai amănunțite reacțiile femeii de care e îndrăgostit, interpretează, cum se spune, fiecare gest al ei, se întreabă de fiecare dată ce a vrut să spună, ce intenții are față de el, ce intenții ascunde și, în genere, dacă ea nutrește pentru el ceva ce s-ar putea numi iubire... Lungi conversații telefonice, atitudini neașteptate, modificări nemotivate logic în comportamentul Daniei față de narator, nesfârșite dubii, depresii și bruște regenerări ale încrederii și, la sfîrșit, fatala, banala concluzie că femeia, nu-i așa?, are un suflet enigmatic și reacții imprezvizibile.

Romanul e bine scris, notațiile inteligente abundă, finețea analitică e în afară de orice discuție, autorul face din plin dovada însușirilor sale de pătrundere, de sensibilitate etc., motivul neliniștilor sale nu e, firește, lipsit de interes, sufletul Daniei și poate al oricărei femei este într-adevăr «enigmatic», gesturile sînt interpretabile, cuvintele la fel, și totuși oarecare iritare își face loc pe măsură ce înaintezi printre zecile și sutele de pagini destinate detaliatelor analize a sufletului Daniei și, la un moment dat, chiar începe să dispară curiozitatea față de enigmele și de meandrele sale și începi să te întrebi dacă nu cumva subtilul autor nu-și face prea multe probleme.

Senzațiile acestea s-ar explica și prin faptul că «jocurile Daniei» reprezintă chestiunea care torturează în *exclusivitate* conștiința autorului, ele și nimic altceva îi produc insomniile, îl fac să trăiască mari drame, îl exasperează, îi solicită integral inteligența. Scriitorul nu are puterea de a-și reprezenta viața în totalitate și în adîncime, se izolează într-o preocupare liniară și aridă, care nici «dragoste» nu se poate numi, pentru că nu dă senzația unui sentiment fundamental, ci doar a unei ispitiri artificiale, a unei aștări a vanității într-un plan, la urma urmelor, secundar. «Problematizările» legate de reacțiile Daniei sfîrșesc prin a da impresia că Anton Holban trece, cu acest roman, într-un registru minor, și astăzi poate că acest lucru este și mai evident decît pe vremea sa, cînd «psihologismul» încă mai prezenta meritul unei relative noutăți. Al unei noutăți cel puțin experimentale. Analizele infinitezimale de laborator au, de altfel, ca punct de pornire ideea (profund falsă, o biată iluzie ca atîtea altele) că există o viață intimă care să ne satisfacă în ea însăși, în afara raporturilor cu ceilalți, cu lumea și chiar independentă de propriile noastre acte. Literatura «pur» psihologică, literatura «de cameră», ne pare a fi iremediabil desuetă, oricîte energii intelectuale, afective i-ar fi mobilizat spre a o legitima. Adevărata capodoperă a lui Anton Holban rămîne puternica nuvelă *Bunica se pregătește să moară* și nu în-țimplător în ea scriitorul își depășește «formula» spre a medita cu mare acuitate asupra sensurilor cu adevărat importante și tulburătoare ale existenței. Aici, «psihologia» personajelor, departe, desigur, de a fi neglijată, se implică într-un plan esențial și grav al vieții, care o depășește.

relație convingătoare cu partenerul, fără a se supune unei voințe regizorale supreme. «Mincinosul» lui Goldoni, realizat de Sanda Manu, își lasă același gust amar al necomunicării între actori, al deosebiriilor între modalitățile or de joc, al absenței unui limbaj comun, al lipsei de fuziune între diversele compartimente ale spectacolului. Cu toate eforturile eroice și dezinvoltura lui Ion Caranitru, cu toată dulceața de negrăit a Marianeii Mișuș, orierva lui Valy Voiculescu-Pepino, cu toate giumbușlucurile de păpușă de cauciuc ale lui Florian Pittiș, spectacolul este de o fadoare rar întilnită: agitat dar fără ritm, gălăgios lar fără nerv, plin de culoare pe dinafară, dar cenușiu i plicticos pe dinăuntru. Pur și simplu, nu înțeleg de ce, aci Sanda Manu și-a demonstrat nu o dată puțința regizorală de a ține în mînă actorii, de a-i alia la cauza și viziunea ei și de a-i aduce la reușite remarcabile.

Chiar și un spectacol care are soarta fericită de a beneficia de prezența inteligenței pline de farmec și de inegababila și ușor blazata nonșalanță a lui Radu Beligan, care are în distribuție pe această tînără actriță de o strălucire nică, care e Valeria Seciu, chiar și într-un asemenea «joc e-a vacanța» mari fisuri străbat concepția regizorală Mihai Berechet) și largi falii separă stilurile interpreților; e la pitorescul bonom al lui Matei Alexandru la compoziția scată, ușor provincială a lui C. Dinulescu — ambele realitate după vechiul calendar teatral — de la colorata și icanta creație a Simonei Bondoc la hazul suculent, ușor rotesc al cuplului Draga Olteanu-Marian Hudac și la îngăciile pubere ale studentului Gh. Visu, găsım de toate prea multe în spectacolul lui Berechet, care nu a reușit e astă dată să imprime pe obrazul reprezentației marca de intelectualitate distinsă și rafinată.

Inspirația regizorală a lui Dan Nasta a fost mult mai eneroasă și mai fertilă în «Fintina Blanduziei», aici cel uțin aflăm o idee dominantă pînă la obsesie: reconstituirea (cu o dulce ironie, cu o privire aruncată duios și superior asupra începuturilor teatrului românesc) a moralităților de joc ale epocii; poza retorică, poza grațioasă, oza sentimentală, gestul amplu, gestul felin, gestul in-nuant, decorul în sepie, sugerînd convenția delicios naivă

a scenografiei vremii etc. Rezultatele sînt și aici parțiale: Scaurul viguros și caricat pînă la grotesc al lui George Constantin nu are prea multe în comun cu sensibilitatea clorotică a frumosului actor Al. Repan, nici cu interpretarea atît de nuanțată și savuroasă a lui Mihai Herovianu dar mai ales cu jocul nesigur de sine, de intențiile sale, de granița dintre gravitate și parodie, pe care-l practică, în rolul lui Horațiu, însuși Dan Nasta. Sigur că în acest spectacol viziunea regizorală și-a asumat cu de la sine putere riscurile mersului pe sîrmă, sigur că putea la tot pasul să se prăbușească fie în ridicol, fie în parodie definitivă, dar aceasta nu s-a produs (din fericire!) și spectacolul rămîne în picioare — fragil și încîntător pe alocuri — chiar dacă uneori prea ne face să-i vedem ața albă a intențiilor, imperfect traduse scenic.

În spectacolul de ultimă oră de la Teatrul Mic — «Balul absolvenților» de Viktor Rozov — am regăsit, nu fără plăcere, realismul viguros, străbătut de lirism dar și de o luciditate ușor amară a dramaturgului sovietic, jocul sănătos, simplu, nesofisticat al bunilor actori ai trupei (Doina Tușescu, Jeana Gorea, Vali Cios, Elena Pop, Ion Cosma, Boris Ciornei, Constantin Codrescu ș.a.) și profesionalismul sîrguincios al regizorului D.D. Neleanu; dar poate că însăși structura piesei — alcătuită cinematografic, din scurte secvențe dramatice — a făcut și aici simțită, din cînd în cînd, lipsa unui liant care să dea spectacolului omogenitate deplină. Deși «Balul absolvenților» rămîne unul din atrăgătoare titluri ale stagiunii, fără a avea pretenția de a marca unul din momentele sale de vîrf.

Stagiunea continuă, recenta «Scrisoare pierdută» a lui Ciulei ne-a dat mari speranțe în viitor, și, desigur, nu putem decît nădăjdui ca cele citeva considerații de mai sus să fie amendate printr-o avalanșă de premiere strălucite, de adevărată forță creatoare și îndrăzneală artistică. Pe care le așteptăm. La care sperăm. Pentru care se străduiesc — după cîte știm — toate trupele Bucureștiului. Căci teatrul nostru nu s-a împăcat niciodată cu mediocritatea. Și nu a suportat niciodată să se afle în treabă pe degeaba...

echipa „flacării“

PRIN IASI LA -25°

de Viorica CIORBAGIU
Fotografii de D. MAGNUS

Au sosit portocale la Iași.

Ieșenii au un calm terapeutic. Un bucureștean atins de astenie are toate șansele să se vindece stînd o vreme printre acești moldoveni cumpăniți la vorbă și la gesturi. Dar și echilibrul lor are o margine. Firește. Echipa noastră a deslușit câteva semne de... nerăbdare ale Iașului într-o zi din această iarnă, cînd termometrul-ceas de la Universitate arăta minus 25 de grade. Zăpada scîrțîia sub încălțări și gerul sfida orice cușmă îndesată peste urechi.

În general, nici o supărare că anotimpurile se urmează precum e știut din străbuni chiar dacă, uneori, cu întîrziere. Nu-i motiv de mare minie dacă intri la cofetăria «Garofița» și nu poți bea un ceai «pentru că n-avem lămiie» și nici o cană cu lapte fierbinte fiindcă a... înghețat. La urma urmei și la Iași s-au înmulțit café-barurile așa încît aburii filtrului au și ei valoare termică. Nu se face gaură în cer nici dacă o familie de pe strada Albineț este lipsită într-o seară de programul TV, pentru că responsabilul atelierului de reparat televizoare declară fără drept de apel: «Rabla noastră nu poate intra pe strada aceea...». Omul cu solicitarea e cam nedumerit și nu știe de ce s-ar putea împiedica rabla că doar zăpada-i mică. Pînă la urmă

se resemnează și în atelierul de pe Ștefan cel Mare continuă să se mențină atmosfera de pace și bună înțelegere, cu toate că sînt mereu mai mulți clienți care așteaptă cam de prea multă vreme să fie întrebați ce-i doare.

În magazinul de confecții din Piața Unirii lumea se interesează foarte serios de paltoane. Dar nu găsește deloc «un complice» în fata de la acest raion, care seamănă mai mult cu un manechin decît cu o ființă vie. De fapt, aflăm că numita Viorica Micloș are de-a face cu comerțul doar din motive de... iernat. Anul trecut, după absolvirea liceului, a încercat să intre la Institutul pedagogic din Suceava (franceză), apoi la o școală tehnică, vocația de comerciant fiind un «intermezzo»; în 1972 s-a decis să candideze la Academia de științe economice. Pînă una, alta stă... în magazin. Nu face nici rău, dar nici bine.

Paltoane sînt, vede oricine, de relații și sfaturi se mai poate lipsi omul. Așa că, nici în acest caz, pricină de mare nemulțumire n-a fost. Poate fiindcă, oricum, în magazin e dintr-o dată raiul pe pămînt, după frigul de-afară.

Nu aceeași bunăstare fizică (și morală) am întîlnit-o, în schimb, pe Șoseaua Moara de Foc, la numărul 20. Acolo era mai mult o moară de gheață sau de măcinat nervi.

Greu să mai fii stăpîn pe tine, după ce ai stat mai mult de 12 ceasuri sub cerul sticlos, încercînd să înveți stepul în așteptarea bonului de ordine cu număr cît mai mic. La depozitul de lemne de la adresa mai sus-amintită, gerul i-a înmulțit pe solicitanți, în numai o săptămînă, de la 25-30 pe zi la peste 100. Și bonurile se dau cu socoteală... Și chiar socotite fiind tot nu se potrivesc cu posibilitățile de transport ale depozitului. Cinci autocamioane și patru căruțe nu pot face nici un sfert din cursele cerute. «Și-n timpul ăsta mașinile IRTA stau în garaj că nu rentează...», ni se plînge șeful depozitului, Constantin Atanasiu. Nu știu cît l-o fi durut inima de sutele de oameni care stau nopțile în chip de paznici benevoli, oricum, întrebarea lui ni s-a părut demnă de transcris: «Oare de ce nu s-o putea și la Iași să se plătească anticipat costul transportului și pe urmă să aștepte omul acasă, liniștit, lemnele sau cărbunii?» Da, într-adevăr: de ce oare? Bine i-ar mai fi prins odihna bătrînei Maria Luca, bunăoară: «La patru dimineața l-am schimbat pe băietul meu care n-a mai putut șede să aștepte în curtea depozitului că lucrează la sintetice și intră în schimb dis-de-dimineață. Doi copii are băietul și nevasta tot cu servicii și li s-au terminat lemnele...»

Nu am aflat de ce și dacă IRTA refuză colaborarea cu depozitele de combustibil. Dar tot în legătură cu mașinile

— Frig, mătușă?
— Strașnic frig.

E și cu buteliile astea o poveste...

am surprins o altă mișcare de... neliniște în stațiile de tramvaie și autobuze din tot orașul. De pildă, la stația «Biblioteca Centrală» scrie pe o tăbliță că intervalul la care oprește o mașină nu depășește 5-6 minute. Trecuse de mult jumătate de ceas de când tropăiam și noi acolo, compătîmind cu cei interesați de traseul liniilor 10, 11, 12. «La capăt stă precis o coloană de autobuze», și-a ieșit un bărbat din fire (vorba vine, că protestele erau rostite egal și cu ton coborît). Am înclinat să-l credem, dar, surpriză, la capătul comun al celor trei linii — cartierul Păcurari — nu stătea nici un autobuz. Abia izbuteau călătorii să coboare, șoferul zbura să pună viza la dispecerat și pornea din nou în cea mai mare viteză.

— Vă «înjură» lumea prin stații — îi dăm noi vestea dispecerului Ion Giosanu.

— Cine ne înjură de față noi zicem că glumește — replică tipic ieșeană a șoferului Carol Țopa, care continuă cu seriozitate și substanță:

Noi, șoferii de la transportul în comun, sintem plățiți numai cît se învîrte roata. Nu ne convine să stăm în garaj ca să dezghețăm mașinile (pe traseul 11, din 14 autobuze erau în circulație doar 7; restul, defecte). Am pus cutii cu spirt la nasul motorului, dar degeaba. Pînă cînd nu vom avea și noi garaje încălzite pe dedesubt pentru iarnă... La Roman este. Sigur, costă bani, primăria are de făcut investiții multe. Dar dacă întîrzie, din cauza autobuzului, un grup de muncitori de la «Antibiotice» și se ratează o șarjă într-o zi, alta în altă zi, asta nu costă o groază de bani? Oamenii au dreptate: noi, de la transportul în comun, ar trebui să ne mișcăm cu viteza și promptitudinea pompierilor!

Avea dreptate șoferul de gradul I Carol Țopa? Noi credem că avea, că are. Și că asemenea calcule ar putea interesa în mod foarte serios primăria din Iași.

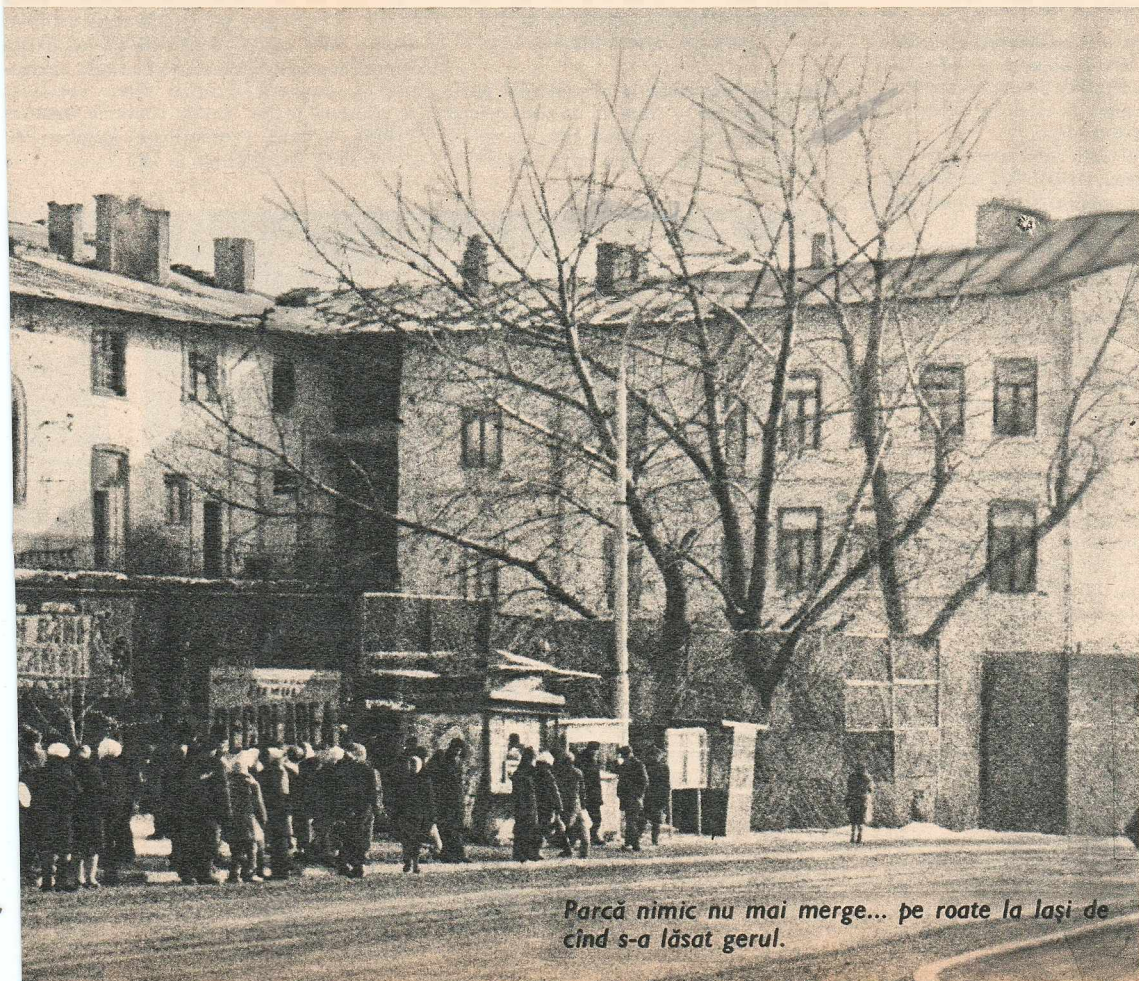
După cum iarăși foarte interesant ar fi fost de văzut și de reflectat la imensul șir alungit pe strada Ghica Vodă în fața centrului de umplut butelii:

— Trei ore am stat pînă a sosit transportul și mi-a venit rîndul — ne spunea... înghețat Constantin Șcheianu. E singurul centru deschis pînă la trei după-amiază. Mai trag sania asta cu butelia încă vreun ceas pînă ajung acasă. Ce să-i faci?

Cu toate că la Iași iernile sînt mai... previzibile decît în alte orașe ale țării, ieșenii s-au aflat, totuși, în fața unor surprize. Și chiar dacă sînt firi domoale, într-o zi în care crapă și pietrele de ger (citiți — zile) au și ei dreptul să se aprindă de minie pentru că nu mai merg... pe roate nici tramvaiele, nici autobuzele, nici...

Nu sînt multe pricinile de ne caz, poate că aparent nici nu sînt foarte importante. Dimensiunea acestor nemulțumiri o realizezi numai dacă te ating direct. Or, noi, echipa «Flacării», ne-am identificat o zi (doar) cu micile sau marile plictiseli de iarnă ale ieșenilor. Și pornind de la această identificare — iată consemnările de față cu adresă exactă:

Consiliului Popular al Municipiului Iași. Dragi tovarăși, dorim să aflăm reacția dumneavoastră (nu verbală, de preferință scrisă, și neapărat făptuită) față de cele cîteva disonanțe care știrbesc armonia peisajului de iarnă din dulcele tîrg al leșilor.

Parcă nimic nu mai merge... pe roate la Iași de cînd s-a lăsat gerul.

atitudini

de Mihai HETCO

baraolt

Autobuzul urcă trudnic, urcă mereu. Și după fiecare serpentină, în fața noastră se deschid amfiteatre largi, panorame albastre și negre.

Deasupra, pe cerul înghețat al Baraoltului strălucesc încă stele. E frig și prin geamurile glisante, nu complet închise, pătrunde un curent de aer rece și aspru. Am ajuns.

Unul cite unul oamenii sar din mașină și se-ndreaptă spre clădirea scundă din față. Răcoarea dimineții aproape mă amețește; e grea, e umedă, e o răcoare de fîntînă. Îmi iau rămas bun de la șofer și mă grăbesc să-i ajung pe ceilalți. În vestiar e cald, fum de țigară, îngheșuală. Nimeni nu prea vorbește. Primesc și eu o salopetă, o cască de protecție, cizme de cauciuc, o lampă.

Marele trolu se pune în mișcare și șirul de vagonete înșesate cu oameni începe să alunece încet prin puțul ce se pierde oblic, undeva în adînc. Liniște. Oamenii tac, se string unii într-altii și privesc parcă într-un anume punct, concentrați. Alunecăm într-una tăcuți, prin puțul negru și strălucitor. În sfîrșit, ne oprim. De-aici pornesc în toate direcțiile galerii. Oamenii se despart în grupuri și îi văd dispărînd, lumini șovăielnice, sclipînd o secundă la distanțe ce mi se par enorme.

Însoțesc o echipă formată din cinci mineri. O conduce Dezideriu Vaida. Li urmez de aproape, invidiindu-le nonșalanța mișcărilor, siguranța cu care circulă prin labirintul galeriilor. Brusuc mă invadează o căldură umedă, viscoasă, și-mi simt frunța, gîtul, spatelui și umerii de sudoare. În dinți, în nări simt praful de cărbune. Drumul nostru continuă, dar galeriile se strîmtează, devin mai scunde, unghiul se închide.

Dealul încărcat cu păduri, deasupra cărora mai sclipesc stele, ne strînge între flancurile sale de piatră și cărbune. Liniște. Apoi deodată dezlănțuirea ciocanelor pneumatice, huruitul combinei de înaintare, cutremurele îndepărtate ale exploziilor. Și brațele smolite, lucind de sudoare, ale lui Dezideriu și fața sa dintr-o dată imobilă, inexpresivă, concentrată. Căldură, praf de cărbune și umezeală. Ore și ore în urmărirea peretelui strălucitor ce se repliază, metru cu metru, în fața sfîrșitelor, în fața mușcăturilor combinei de înaintare. Liniște. Și din nou înverșunarea tăcută, metodică, asaltul asupra peretelui strălucitor.

La prînz l-am așteptat să iasă din sut. Același șirag de vagoane miniatură i-a adus la suprafață. Țineau ochii strînși din cauza luminii violente și poate de-aceea păreau că rîd. Pe Dezideriu aproape că nu l-am recunoscut. Praful de cărbune, căldura și umezeala îl prinseseră într-un fel de mulaj compact din care doar ochii și dinții strălucneau nefiresc de puternic.

E mai curînd uscat, dar tot vinjos. Acum, cînd și-a terminat treaba, crisparea aceea, care l-a ținut încordat ore în șir, începe să dispară. Se relaxează, mișcările-i devin nesilite, totuși în vorbe, în felul cum se așază, cum își trece mîinile prin părul scurt și aspru se simte oboseala, efortul acestei zile.

Lucrează de mai bine de 20 de ani în abataj. Și în tot acest răstimp, aproape zi de zi, a coborît la 80, 100 metri sub pămînt și s-a bătut metodic, înverșunat, cu zidul de cărbune ce-i stătea înaintea ca o sfidare. Este dintr-un sat din apropiere. A moștenit meseria de la tatăl său. Acesta l-a dus într-o bună zi de mină, aici, în mină, la Virghiș II. A trăit atunci una din marile spaime ale vieții lui. Și-a simțit inima bătîndu-i nebușeste cînd a pătruns prin galeriile întunecoase, cînd pieptu-i obișnuit cu aerul proaspăt și rece al înălțimilor Baraoltului a început să primească un alt aer, înfierbîntat, amestecat cu praf de cărbune. S-a temut și de trosnetul — sinistru, i se părea lui — al lemnului cu care erau armate pe atunci galeriile. Și-a adus însă amînte că făcuse un legămînt de curaj și statornicie. Că-și propusese să facă întocmai ceea ce de ani și ani reușea să facă, în stîmă generală, tatăl său. Asta l-a ținut la început acolo, la zeci și zeci de metri, în aerul înfierbîntat, în galeriile ce se strîmtează din ce în ce, pe măsură ce cobori și pătrunzi spre inima dealului acela enorm, aproape munte. Dar în curînd orgoliul de a reuși acolo unde tatăl său reușise atît de bine, încît numele lui devenise sinonim cu hărnicie, curaj și cinste, a fost înlocuit cu dragostea pentru cei care, asemeni lui, zi de zi, coborau în liniște spre inima muntelui. Munca lor tănuțată, anonimă, i s-a relevat în toată grandeură ei. Oamenii aceia obișnuiți, mulți consăteni de-ai lui, făceau ceva cu totul deosebit, se băteau metodic și în același timp cu un curaj extraordinar cu muntele, cu întreaga atmosferă, atît de deosebită, atît de greu de apropiat. Pentru a scoate la lumină tot mai mult cărbune, acel cărbune care aparent se găsește peste tot, este la îndemîna oricui, iefînit și parcă puțin desconsiderat, dar în realitate atît de greu, o, cît de greu de smuls din adîncuri.

— I-a înțeles, le-a înțeles mîndria simplă, și a început să-i stîmeze și să-i iubească. Și a început să iubească, oricît de surprinzător ar părea, și mina căreia cu timpul i-a cunoscut, ca nimeni altul, viața. Tăcere, tăcere obscură, zgomote imperceptibile, sentiment profund de securitate și-n același timp un dram de anxietate îmbătătoare, greu de analizat, chiar și după atîția ani. «Ca în fund de pădure sau cum ar fi în larg de ocean sau de mare...»

Oamenii ies unul cite unul. În curtea inundată de o lumină violentă autobuzul îi așteaptă. Urcă, țin ochii strînși și poate de aceea pentru moment ai impresia că rîd. E ora cînd în satele Baraoltului se aștern fețe de masă proaspete pentru bărbații veniți de atît de departe.

UN TÎNĂR A PĂȘIT PRAGUL INSTITUTULUI..

o meditație cam dezlînată
dar plină de simpatie pentru oameni minunați
cu minunatele lor mașini cercetătoare

de Lionel NIȚESCU
Fotografii de S. STEINER

Ce simte un tînăr care intră pentru prima dată într-un institut de cercetări nu ca vizitator, ca student în practică, ca pasăre călătoare, ci ca «unul de-al lor», unul «dinăuntru»? Și, îndeosebi, ce probleme îl confruntă? Ce cale, asfaltată sau cu hîrtoape, străjuită de plopi ca grenadirii sau mîncată de bălării, i se deschide în față? Firește, întrebarea este retorică. Balanța înclină puternic spre plopi.

Dar, oricum, din birou — fie el un birou de redacție, prin definiție mai împlîntat în viață decît altele — poți face tot felul de presupuneri false sau juste. Ba chiar un confrate care a efectuat o astfel de investigație într-un institut cu un profil de cercetări mai abstracte — «fruntea frunții», cum s-ar zice — ne-a comunicat concluzia că acolo «nu sînt probleme cu tineretul». Doar mici neplăceri (care însă în unele cazuri și în unele specialități pot căpăta proporții cataclismice) legate de imposibilitatea unei documentări adecvate din literatura științifică străină, și deci de imposibilitatea cercetătorului de a se convinge că alții nu au rezolvat de mult problema care-l frămîntă. Și alte «neplăceri» (mai pe românește, «bețe în roate»), determinate de opoziția discretă a unor venerabili maeștri față de tineri cercetători prea întreprinzători și cu prea multe idei. (N-a constatat-o oare Griboedov: «Prea multă minte strică»?)

«Și crezi — ne spunea un distins academician — că maestrul, puțintel iritat, poate inconștient, în forul lui interior, de succesele rapide, mult prea rapide, ale discipolului său, refuză pur și simplu să-i dea recomandarea necesară pentru înscrierea la doctorat sau o plecare în străinătate? Doamne ferește. Ar fi prea simplu, și în plus ar crea probleme de conștiință. Așadar, i-o dă. Exact a doua zi după expirarea termenului limită, și deci atunci cînd nu mai e de nici un folos practic.

Decît, vorba poetului, «icoană într-un altar s-o pui...»

În fine, o altă problemă care dădea de furcă unor oameni din institutul respectiv: dispersarea forțelor în prea multe direcții datorită repartiției nejudicioase a unor «contracte».

Dar, în fine, una peste alta, nu erau probleme umane deosebite. Or, acestea ne interesează în primul rînd, și nu cele legate de eventuale deficiențe în baza materială a cercetării: documentare, aparataj, reactivi etc.

PROBLEMELE CELOR FĂRĂ PROBLEME

— Nu, tovarășe, nici cu tineretul în institutul nostru nu sînt probleme — ne-a asigurat și pe noi secretarul de partid al unuia dintre cele mai mari centre de cercetare și proiectare din București.

Am vrut și noi să-i cunoaștem mai îndeaproape pe acești fericiți fără probleme, pe acești oameni minunați cu minunatele lor mașini cercetătoare.

Să ne înțelegem. Nici n-am căutat și nici nu ne-am așteptat să găsim un «tineret cu probleme» în sensul major, grav, al cuvîntului. Se știe prea bine că în orînduirea noastră socială își pierde din acuitate sau, pur și simplu, lipsesc cu desăvîrșire o seamă de probleme complexe care-i confruntă pe tineri în climatul societății capitaliste, căreia de altfel tot mai multi dintre ei îi contestă temeliile morale și sociale. Dar știm tot atît de bine că există și la noi probleme nerezolvate, de natură diferită, care se pun tinerilor (în cazul de față, cercetătorilor științifici). Pentru a afla cîteva din acestea (doar cîteva!) am pășit și noi pe porțile unui mare institut — vai, nu în chip de tînăr și de cercetător, ci de «outsider» dornic să se informeze.

Am ales în acest scop Institutul de cercetare și proiectare pentru industria electrotehnică nu la întîmplare, ci pornind de la considerentul că este un institut-mamut, cu salariați în marea lor majoritate tineri. În plus, prin profilul său, I.C.P.E. este legat prin mii de fire de practică, de industrie. De altfel, acest institut este unul din pionierii sistemului de cercetare pe bază de contracte. Așadar, i-am trecut pragul, fără idei preconcepționale și fără întrebări meșteșugit pregătite de acasă. Una singură: «Cum merge treaba pe la voi, dragi tovarășii?»

Merge bine, din plin. Din punctul acesta de vedere avusesse dreptate secretarul de partid. Și acesta este esențialul.

«...SĂ NĂSCOCEASCĂ O NIMICA
TOATĂ, DAR CEVA ISCUSIT,
CARE SĂ USUREZE SPĂLATUL,
DERETICATUL, GĂTITUL...»
(WALT WHITMAN)

Ceea ce-i preocupă în primul rînd pe tinerii cercetători — dacă nu pe toți, oricum, marea majoritate, și aceștia sînt «sarea pămîntului» — este să facă ceva. Vorba lui

Whitman: «...să născocescă o nimica toată, dar ceva iscusit, care să ușureze spălatul, dereticatul, gătitul...» (Citatul nu e fortuit: la I.C.P.E., cu participarea masivă a tinerilor, s-a proiectat recent o mașină de spălat de un tip foarte perfecționat. În fond, I.C.P.E. este și un «imperiu» al cercetării în sectorul electrocasnic.)

...Să născocescă nu numai mașini de spălat, ci și complexe instalații electrotehnice, pentru a căror descriere ar trebui să folosim o terminologie mai savantă, dar pentru creatorii lor esența este aceeași: dragostea de muncă, mîndria profesională, dorința de a pune umărul la ridicarea țării, de a aduce contribuții originale, de a inova. Am văzut tineri ingineri și tehnicieni care, în unele perioade de vîrf, au lucrat 48 de ore în șir la planșetă sau în atelier... pentru ca după aceea să aibă dificultăți cu serviciul Personal:

— Ai lipsit o zi nemotivat, tovarășe! Ți-o scădem din salariu.

— Ba n-am lipsit.

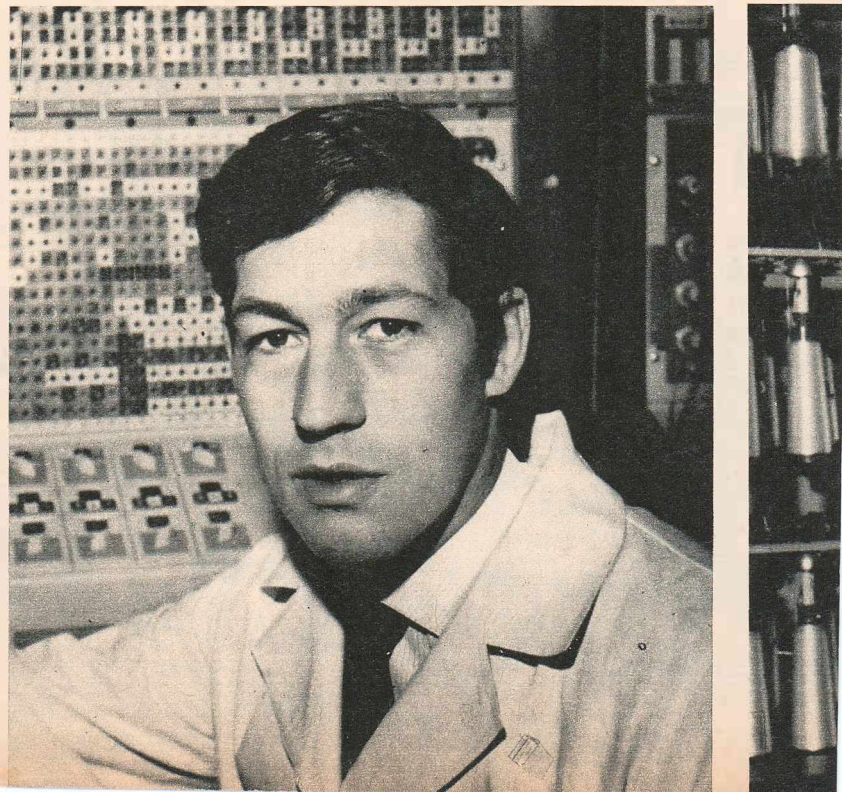
— Ba da. N-ai pontat.

— Aoleu! Am uitat să mai merg la poartă dimineața. Căci, vezi mata, eu am intrat în institut... de ieri dimineața.

Am discutat cu foarte tineri specialiști care dăduseră gata un proiect în trei săptămîni, cînd în mod normal doar desenatul (bașca gînditul, soluția tehnică originală) ar fi reclamat un atare interval de timp. Și aceasta nu pentru bani, nu pentru glorie, ci doar pentru a ajuta un îndepărtat beneficiar la ananghie. Și tocmai fiindcă acesta este contextul general al activității, fundamentul moral sănătos, optimist, al tinerilor cercetători, ne credem îndreptățiți să menționăm și cîteva probleme deschise — cel puțin așa cum ne-au apărut nouă — inclusiv unele implicînd retribuția materială. Fiindcă ar fi să ne înșelăm pe noi înșine dacă am pretinde că ele nu există sau că nu ar avea vreo importanță. Firește, nimeni nu cere marea cu sarea, dar... Să o luăm metodic.

O ECUAȚIE CU BREVETE ȘI CU NECUNOSCUTA Y

Spre marea noastră surprindere am constatat la numeroși tineri autori ai unor lucrări originale valoroase, care au trecut cu brio «proba focului» în baza de experimentare a institutului sau își găsesc de acum confirmarea irefutabilă în producție — o marcată reticență în fața brevetării. Or, brevetarea înseamnă și o mai bună slujire a intereselor economiei naționale, iar pe plan individual, o consacrare profesională în plus și o recompensă materială mai pe măsura efortului depus. (Altfel, invenția nebrevetată, fie ea de importanță deosebită, riscă să fie «remarcată» la casierie doar printr-o primă de, să zicem, două sute de lei. Există un caz concret.) Și totuși de ce tineri entuziaști ca inginerii Cristian Bîrcă, specialist în tensiuni înalte, Emilia Dimitriu, realizatoarea a două pretențioase instalații, își pierd subit entuziasmul în fața perspectivei

de a bate la ușa Oficiului de Stat pentru Invenții? N-am citat decât două nume, dar lista ar putea fi ușor lărgită. Așadar, de ce?

Fiindcă ei învață de pe urma experienței «virstnicilor» (adică a celor trecuți de... 30 de ani) și ea nu pare însuflătoare: de pildă, ing. Mihai Șonfeleanu așteaptă de mai bine de trei ani de la O.S.I. un răspuns (fie el și negativ!) la o cerere de brevetare. Invenția există, procedeul s-a experimentat cu bune rezultate, străinii s-au și interesat de el... Reprezentanții uneia dintre cele mai mari firme din Europa pentru construcția de mașini electronice mari, transformatoare, cabluri — «ASEC» din Charleroi (Belgia) — au manifestat interes pentru noul procedeu, au dorit să cumpere un brevet... care însă nu există.

Se mai ivesc pe parcurs și unele mistere. În timp ce anumite cereri de brevet își așteaptă cuminte rîndul la coadă trei ani, altele — de dificultate tehnică comparabilă — se rezolvă în trei luni. Astfel, tov. Gheorghe Nistor, secretarul Comitetului de partid al I.C.P.E., ne-a citat brevetarea în termen record a invenției ing. V.Ș. din «Centrală».

Nu punem în discuție aci valoarea tehnică a acestei ultime invenții (miez de transformator spiralizat) — care însă, în trecut fie zis, spre deosebire de cea a ing. Șonfeleanu, se pare că nu și-a găsit confirmarea finală în experimentarea în practică — și nici nu criticăm pe tovarășii de la O.S.I. pentru promptitudinea inventată în acest caz. Numai că tinerii inventatori ar dori să aibă parte de același zel...

Și mai este un aspect. Uneori, pe lista autorilor trebuie trecut și Y, și atunci Y «aranjează» totul. Dar dacă Y nu e mulțumit de procent, nu mai «aranjează», și totul cade baltă.

Observația de mai sus am reprodus-o textual: am auzit-o într-un birou. N-am putut afla cine este Y. Poate știți dv.

O tinăra ingineră ne spune:

— Pentru brevetare trebuie să cunoști persoanele «potrivite». Chiar specialiștii consacrați pierd timp și energie cu nenumărate drumuri, telefoane..., dar mite un Popescu de 27 de ani.

— E vorba de dv.?

— Eu nu sînt Popescu. Dar am o invenție. Chiar mai multe. Dar mă lipsesc de brevet.

Și se mai citează la I.C.P.E. un basm mitologic (spun «mitologic» fiindcă lucrurile s-au întîmplat în 1955). Este vorba de un inginer de la «Electromotor» din Timișoara, care, în acel an de grație 1955, a inventat o stanță pentru tole de motoare electrice, și

a primit banii cuvenți pentru ea în... 1970.

Una peste alta, tinerii nu se inghesuie la O.S.I. Așteaptă o invenție care să zguduie anumite inerții... Ar merita Premiul Nobel. Chiar și fără brevet.

CÎT COSTĂ 50 DE LEI?

I.C.P.E. este un institut de cercetare și proiectare. Așadar, oamenii trebuie să se indeletnicească numai cu cercetarea și proiectarea: este pură tautologie. Și totuși o parte, deloc neînsemnată, a forțelor științifice și tehnice ale institutului — în articolul de față avem în vedere tineretul — se irosesc în «vinătoarea» de piese. Citeodată o mîndrețe de aparat, rod al multor zile și nopți de căutări înfrigorate, zace fără folos. Un obiect interesant din punct de vedere științific, dar fără cea mai mică utilitate în producție. Ca un mastodont într-un muzeu de istorie naturală.

Tov. ing. Gheorghe Nistor ne ia de mîna și ne arată o masivă instalație realizată de I.C.P.E. pentru Fabrica de cabluri și materiale electroizolante (F.C.M.E.) Cost: mulți bani, muncă, ingeniozitate, materie cenușie. Instalația ar putea fi imediat livrată beneficiarului căci e gata. Dar «gata» e un fel de a spune: îi lipsesc două curele care să realizeze transmisia. Poate e vorba de două curele speciale, cu fir de aur și stropite cu bob de rouă, culese în zori de zi de zîne și naiade? Nu. Două curele de cauciuc cu inserție de pînză, costînd fiecare 50 de lei bucata. Dar Combinatul de cauciuc-Jilava nu le livrează. Și atunci... inginerii vinează curele. Sau, în alt caz, vinează piese care costă... 20 de bani bucata, dar care, neavînd încă preț nu pot fi vîndute (oficial), immobilizîndu-se astfel o instalație în valoare de 400 000 lei. Cunoaștem un caz cînd un inginer — membru de partid și tată de familie — a furat pur și simplu de la o fabrică piesușițe de o nimica toată (niște țeze în valoare de cîțiva lei) fiindcă dacă ar fi așteptat formele legale... Așadar, furt flagrant din avutul obștesc. Și totuși nu-l vom denunța pe făptaș.

O problemă spinoasă, implicînd munca în asalt și ducînd deci la un mare consum de energie a tinerilor cercetători (și nu numai a lor) este ceea ce s-ar putea numi, în lipsă de alt termen mai adecvat, «pompiertica beneficiarilor». Lucrurile se petrec cam așa.

Acum trei ani, I.C.P.E. propune realizarea unei mașini de spălat rufe de un tip deosebit, care efectuează toate operațiile în funcție de calitatea și starea rufelor. (Vedeți că cita-

tul din Whitman nu era gratuit.) Dar, din diferite motive, propunerea zace neluată în seamă, pentru ca acum să sosească o dispoziție: «Dați-i urgent bătaie».

Lucrul s-a realizat — și chiar în două variante — dar cu eforturi maxime: ore suplimentare, nopți nedormite.

APELĂM

LA UMBRA LUI RUTHERFORD

Firește, nimeni n-ar avea ceva de obiectat dacă un caz ca cel de mai sus ar fi singular. Dar se întîmplă cam des. Bunăoară, cu hîrtia de mică: F.C.M.E. a refuzat un contract de cercetare cu un an în urmă și acum vine și spune: «Zor nevoie mare, fraților. Ne trebuie în trei săptămîni». La fel cu uneltele electrice de mîna. Acum patru ani I.C.P.E. propusese, fără succes, un contract pentru ca abia în august anul trecut beneficiarul să se trezească din letargie și să roage să se cerceteze, să se proiecteze, să se execute și să se elaboreze procedeul tehnologic în termen extraurgent. Din nou nopți nedormite, ore suplimentare ș.a.m.d.

Nu pledăm pentru comoditate și viață ușoară. Cîteva nopți nedormite petrecute deasupra planșetei nu au nimic rău în sine. Dar dacă «asaltul nocturn» tinde să se permanentizeze, atunci se nasc semne de întrebare. Cercetătorul nu e o mașină de idei. El trebuie să se mai uite la stele, să se distreze, să citească — în alt cadru și într-o atmosferă destinată — chiar cărțile sale de specialitate, să «viseze» la ele, totmai pentru a da un randament superior și nu de rutină.

Se povestește despre marele fizician Ernest Rutherford (mi se pare) că plimbîndu-se noaptea în fața laboratoarelor a zărit lumină la o fereastră. A urcat și a văzut un tînr, rămas singur care în toată clădirea, aplecat în fața unor aparate.

— Dumneata ce faci la ora aceasta? — l-a întrebant savantul.

— Lucrez.

— Parcă am văzut și ieri noapte lumină în laboratorul acesta. Era duminică. Ce făceai?

— Am lucrat.

— Și mîne noapte ce-o să faci?

— Tot o să lucrez.

— Foarte bine. Dar de gîndit cînd gîndești?

Să lăsăm însă laboratoarele Cavendish și să revenim în bulevardul Tudor Vladimirescu. Dacă tot se lucrează (în unele cazuri justificat, în altele nejustificat, dar nu din vina cercetătorului) multe ore suplimentare, ele ar trebui plătite. Am vorbit cu o ingineră care într-un an a totalizat sute de ore supli-

mentare și care a primit pînă la urmă cam două sute de lei. Partea cea mai interesantă este că ea s-a declarat foarte mulțumită de această sumă, care marca un net progres (ceva cam de ordinul a 200%) față de anul trecut...

Un proiectant care a lucrat săptămîni întregi pînă noaptea tîrziu tot la o comandă extraplan, atunci cînd se întorcea acasă spunea soției: «M-am dus la mama». Știa că dacă ar fi spus: «Am fost la institut», consoarta nu l-ar fi crezut. L-ar fi întrebant: «Atunci de ce nu-ți plătește orele suplimentare? Minți, ticălosule... Cine știe pe unde ai umblat hai-hui!».

Repetăm, nu orele suplimentare constituie un cap de țară. Nu pentru o sută de lei în plus sau în minus muncesc și creează, în cel mai propriu sens al cuvîntului, tinerii îndrăgostiți de profesia lor ca inginerii Emilia Dimitriu, Paul Aconstintinesei, Cristian Bîrcă, proiectantul Ion Cristea și alții alții. Nimeni nu s-a plîns. Dar problema există nu numai și nu atît pe planul unei juste retribuiri materiale, în spiritul echității socialiste, cît pe planul implicațiilor negative, de ordin mai general, al muncii în asalt.

TOTUL NE FAVORIZEAZĂ...

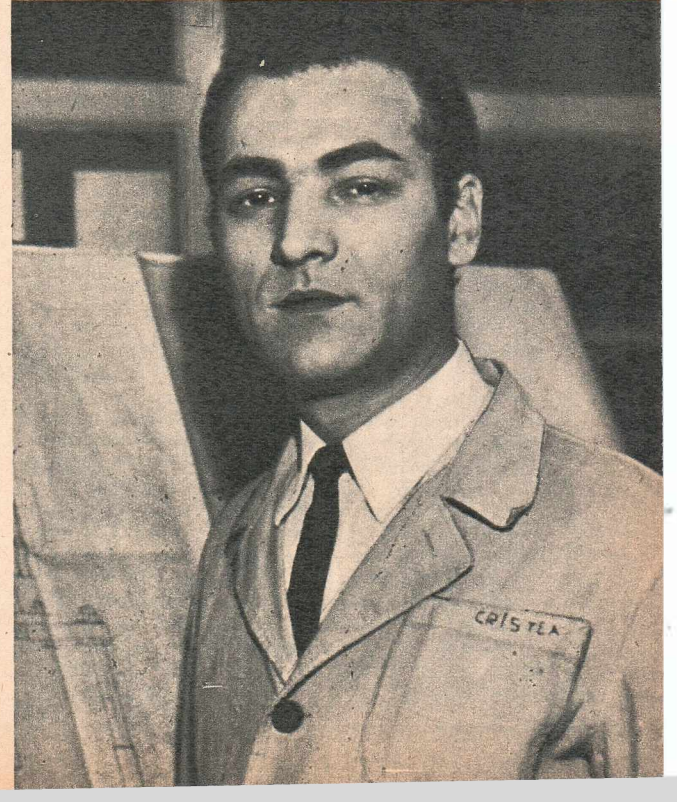
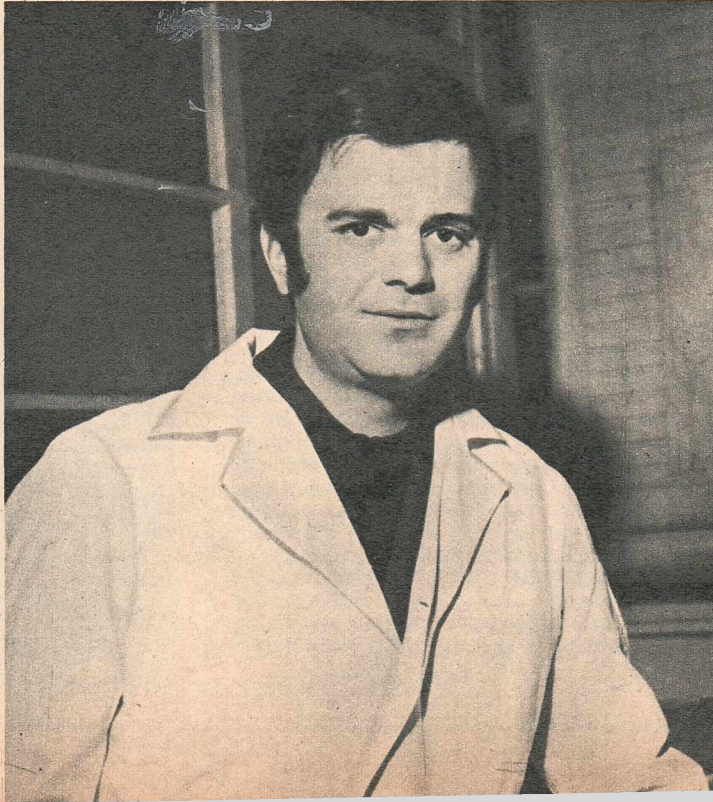
— Au tinerii din I.C.P.E. posibilitatea să scrie despre cercetările lor în publicațiile de specialitate? — am întrebant-o pe ing. Emilia Dimitriu.

— Da și nu. Pe de o parte noi sîntem favorizați: I.C.P.E. editează propria lui revistă lunară. Tineretul din institut are un potențial important de cercetare. Anul trecut 60 de tineri au fost responsabili de teme și părți importante de teme. Și totuși relativ rar apar numele lor în revista I.C.P.E., și cînd apar, ele sînt totdeauna «în colectiv». Noi am propus, pe linie de U.T.C., ca în fiecare an un număr din 12 să fie «preluate» de tineri, care să aibă astfel posibilitatea de a vorbi exclusiv despre realizările lor profesionale. Direcția a manifestat scepticism: s-ar putea strînge astfel materialele necesare pentru un număr întreg?

Iată o dilemă din care se poate ieși ușor — am gîndit noi, evocînd proverbul englez: «Ca să faci «proba» budincii, trebuie s-o mîncîci».

Mîncăți budința, tovarăși din conducere, am spune noi. Încercați: este sau nu este material? S-ar putea să fie... Căci la I.C.P.E. tineretul s-a «molipsit» de la mașinile cu care lucrează: este încărcat cu electricitate...

...Cînd absolventul unei facultăți pășește pragul institutului de cercetare, el stăpînește teoria, dar constată că «ecuațiile perfecte» învățate în școală nu se aplică întocmai în practică» — ne spune Vladimir Fârșirotu, de la Institutul de cercetare și proiectare pentru industria electrotehnică din București. El are în vedere ecuațiile diferențiale. Dar cînd un tînr pășește în activitatea practică, într-un institut de cercetare, bunăoară, constată că nici alte «ecuații» nu se potrivesc întocmai, și că — pentru a rămîne în sfera fizicii și matematicii — viața este mai complexă decît funcțiile de variabilă complexă pe care le-a buchisit în studenție. Dar nu-i nimic: așa n-ai timp să te plictisești. Și în plus — cu tot tumultul și neprevăzutul ei — practica îți oferă suprema bucurie de a te realiza ca cercetător, ca inginer și proiectant, ca tînr, fiind util societății. Priviți-i pe acești patru tineri de la I.C.P.E.: Vladimir Fârșirotu, Vivian Cristescu, Paul Aconstintinesei, Ion Cristea. Primul este fizician, doi sînt ingineri, al patrulea — proiectant. Profesiuni diferite, un numitor cîmîn: dragostea de muncă. Și multe lei...

pe ecrane

UN NOU FILM
DE SERGIU NICOLAESCU

ATUNCI
I-AM CONDAMNAT
PE TOȚI
LA MOARTE

de Magda MIHĂILESCU

O prietenie emoționantă. Interpreți — Amza Pellea și elevul Cristian Șofron, un talent în toată puterea cuvântului.

Nu-mi pot închipui un mare cineast căruia i-a căzut în mână povestirea «Moartea lui Ipu» decât ca pe o ființă fericită. Sergiu Nicolaescu poate fi de două ori fericit, întrucât lui nu i-a căzut în mână scenariul, ci l-a văzut de mult, de pe vremea când personajele lui Titus Popovici încercau să se smulgă dintre umbre, să-și ceară dreptul la existență.

Există în scrierea excelentului nostru prozator fâgăduința, mai mult decât atât, un cuvânt de onoare al literaturii că va fi generoasă cu cinematograful. Atât de generoasă încât poate fi întrevăzută în năvelă chiar posibilitatea a două filme: unul ar fi al prieteniei dintre copil și «nebulul satului» ca o ipostază cu două chipuri, al refugiului în joc și în candoare în fața urgiei, fie ea amenințarea războiului ori urțișenia morală a celor din jur; altul ar fi radiografia lașității și a spaimei animalice într-o lume care, pentru a rămâne pe acest pământ cu orice preț, nu se dă în lături să negocieze trimiterea la moarte a unui nevinovat. Sămînța cea mai roditoare se afla în solul celui de-al doilea film dar pentru a-i potența și, fără îndoială, sedus sincer și de chemarea primului, cineastul a deschis larg brațele către amândouă. Încercarea ni se pare temerară dar simțul echilibrului, al măsurii exacte a lucrurilor, proprii lui Sergiu Nicolaescu, au învins în cele din urmă, izbutind să imprime creației sale o unitate nu împăciuitoare, ci una care ține de supunerea în fața unei singure idei dominante. Filmul ni se înfățișează astfel, în întregul său, ca un protest împotriva forțelor brutale ce răvășesc existența, ordinea, traiul social, atât a celor care vin din afară — războiul, prezența soldaților ocupanți nemți, cât și a celor dinăuntru, propriile

emanații ale unor oameni (onorabila mică burghezie dintr-un sat ardelenesc) dislocați de teama în fața pericolului, de ură și patimi. Spuneam că unitatea se înfățișează nu fără oarecare ezitări, filmul pare să-și acorde, în prima sa parte, prea lungi răgazuri în drumul către marele capitol al smulgerii vălurilor, al demascării. Este drept însă că excelența deschidere a filmului — galopul calului alb, ca o expresie înșelătoare a frumuseții, prea ireal ca să nu fie pregătitor de primejdii, secera neștiută, aflarea bruscă a băiatului în fața ororii fizice — a creat o tensiune a cărei explozie se cere paroxistic amînată pentru a ne trezi tot atât de cumplit, asemeni copilului, în vecinătatea monstruoasă a moralei: praznicul negocierii cu viața, silnica și lașă cumpărare a sacrificiului lui Ipu, nebunul și generosul netrebuincios al satului. Chipul omeniei ipocrite l-am mai întâlnit și într-o scenă dintr-un alt film al lui Sergiu Nicolaescu, în *Mihai Viteazul* — secvența omorîrii eroului la o masă ce seamăna cu Cina cea de taină — dar aici cineastul îl ține îndelung și insistent într-o lumină necrutătoare. Festinul, pregătit după toate legile unei ospitalități îmbuibate și jignitoare, cu o adevărată voluptate a bucatelor — scenă cheie — reflectă capacitatea cineastului de a gândi multidimensional o sec-

Dean Martin, simp

actori
și roluri

O actriță mai puțin
că «Roma este la

vență, de a dezvolta în cascadă relațiile dintre personaje pornind de la o simplă și aparent banală sugestie.

Ipu este cinstit și ademinit cu... încă o porție de tort, iar în momentul în care nebunul refuză să devină denunțator, preferînd să moară el, cei de față sar demențial să-i sărute mîna, asemeni unui binefăcător. Terrorizarea lor de către «nebun», în care se trezesc simțul echității și grija față de ai săi, plecarea și așteptarea înfrigurată a reîntoarcerii, momentul adevăratei explozii dramatice, convertite pe loc în grotesc, cred că a fost adevărata piatră de încercare în construcția filmului. După părerea noastră, nu toți interpreții acestei copleșitoare scene au izbutit să întretină diabolicul duel călăi-victimă, să coboare peste masa aceea, hidos încărcată, plasa nevăzută a fricii deșănțate. Ioana Bulcă și Ion Besoiu sînt cei care au avut o intuiție exactă a personajului. Învățătoarea Margareta pare desfigurată de propria ei groază (nu de machiaj) și trebuie să relevăm aici compoziția dibace a actriței. Desfășurarea ulterioară a filmului nu mai înregistrează însă scăderi de tensiune, scenele «de probă ale slujbei de înmormintare» și, mai ales, apariția pe uliță a nebunului Ipu, îmbrăcat în haine de sărbătoare, cu decorația pe piept, cu familia sa nenorocită după el, plecarea intempestivă a nemților sînt absolut remarcabile, concentrate de emoție și de stăpînire superioară a materialului literar. Între ele și plînsul lui Ipu ce se descoperă din nou inutil și de rîs, ratînd (din punctul lui de vedere) unica șansă de a fi luat în seamă (moartea consimțită), pe deasupra pierzînd și prietenia copilului, nu se mai află nici un pas șovăielnic. Iată de ce, dincolo de austeritatea imaginii (strada răvășită, dezolantă, pulverizarea imaginară a celor «condamnați la moarte»), filmul capătă o densitate de final simfonic. Sensurile acestei paradoxale povestiri se rotunjesc, în cele din urmă, într-o tragică

(Continuare in pag. 22)

UN AN DE AUR PENTRU CINEMATOGRAFUL ITALIAN

Sanders, într-un rol de victimă a celor care cred
titlul filmului a cărui interpretă este).

Cunoscutul publicist **Gian Luigi Rondi**, directorul ediției trecute a Festivalului Internațional de la Veneția, a fost solicitat de revista «*Oggi*» să rezume anul cinematografic 1971 așa cum s-a prezentat el în Italia. Reproducem succintele sale observații, revelatoare pentru direcțiile majore ale orientării filmului.

1971 a fost un an de aur pentru cinematograful italian. În primul rînd, a însemnat anul *Morții la Veneția*, capodopera lui Luchino Visconti, artist care niciodată nu s-a zgîrcit cu capodoperele. A fost apoi anul unui Oscar pentru Elio Petri și a sa *Ancheta asupra unui cetățean aflat în afara oricărei bănuieli* ce se alătură, fără putință de tăgadă, celei mai bune tradiții a cinematografului nostru civic. De altfel, mi se pare că acest cinematograful civic a constituit semnul distinctiv al lui 1971: s-au căutat temele sociale, polemice, s-a simțit nevoia acută de a dezbate și a discuta. S-a demonstrat încă o dată că adeziunea publicului este o chestiune vitală. În ultima vreme, acest adevăr a fost susținut cu vigoare și de vastul și meritatul succes al filmului

Clasa muncitoare merge în paradis, al aceluiași Petri, fără îndoială cea mai bună creație a sa, unul dintre cele mai bune filme realizate în Italia în ultimii zece ani, o operă «deschisă», accesibilă tuturor. Pe aceeași linie se înscriu și cele două recente filme ale lui Damiano Damiani: *Mărturisirea unui comisar în fața Procurorului Republicii* (n.n. — îl vom vedea și noi) și *Ancheta s-a terminat, uită*.

Cît despre 1972? Nu este greu să ni-l imaginăm continuînd, în chip fericit, explorarea zonelor politico-sociale; aceeași angajare asigură adevăratul succes artistic al filmului nostru și, totodată, atitudinea responsabilă a publicului. Filmul civic va putea fi depistat și în filmele marilor cineaști — de care, din fericire, nu ducem lipsă — aflați deja pe platouri. *Roma* lui Fellini (am văzut multe secvențe) făgăduiește lucruri extraordinare, ca și *Francesco* al lui Zeffirelli. Visconti, după ce va termina *Louis al II-lea al Bavariei*, va trece la ecranizarea lui Proust. Și mașina nu se oprește aici, sînt sigur că ne va duce mai sus.

1971 — anul capodoperei
lui Visconti
«*Moartea la Veneția*»!

S.U.A. '72

- anul scrutinului prezidențial

de I. CIOARĂ

Anul acesta îl va face cunoscut pe acela care va ocupa fotoliul de la Casa Albă — în continuare sau «în premieră» — pentru următorii patru ani. Climatul electoral a început să-și pună din plin amprenta asupra vieții politice americane. Apropierea alegerilor prezidențiale de la 7 noiembrie a dat Mesajului cu privire la starea Uniunii, prezentat de președintele Nixon, «aspectul unui program electoral» — transmitea mai deunăzi din Washington corespondentul A.F.P. Au loc dineuri electorale, «trusurile creierului» ale diverșilor candidați acționează febril, și-au făcut apariția afișe, diverse «gadget»-uri și pălării de plastic cu banderole purtând numele unora sau altora dintre aspiranții la fotoliul prezidențial, se înmulțesc sondajele de opinie și comentariile de presă analizând șansele acestora. Este drept, campania electorală în vederea scrutinului din toamna care vine s-a făcut simțită încă din urmă cu doi ani, în timpul alegerilor «mid-term» ce au dus la înnoirea unei părți a Congresului și corpului guvernatorilor de state, dar acum a intrat în faza sa cea mai activă.

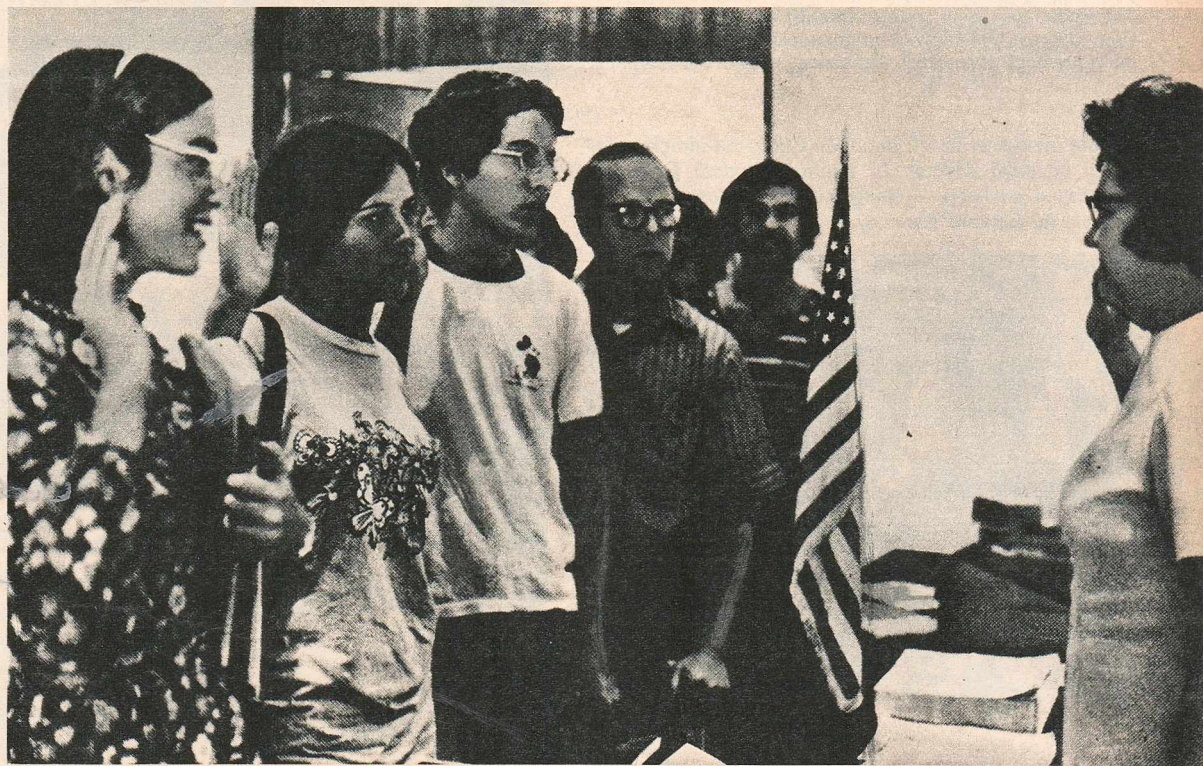
DE CE «PRIMARIES»?

Așadar, o dată cu alegerile preliminare din New Hampshire, de la 7 martie, mecanismul alegerilor prezidențiale este declanșat exact cu 8 luni înainte de data fixată pentru desfășurarea lor. Căci, organizat din patru în patru ani, scrutinul menit a-l desemna pe președintele S.U.A. are la bază un sistem electoral din cele mai complicate, rămas în vigoare aproximativ la fel cum a fost adoptat în urmă cu 184 de ani, la Conferința de la Philadelphia din 1787. Succint, alegerea președintelui comportă următoarea schemă: desemnarea candidaților la președinție și vicepreședinție, apoi a electorilor — în prima marți a lunii noiembrie — și, în sfârșit, votul electorilor — din a doua zi de luni din ianuarie următor — prin care sînt aleși oficial președintele și vicepreședintele (ale căror nume sînt însă cunoscute după configurația scrutinului din noiembrie). În acest sistem al votului indirect — care nu numai că îngreuiază alegerea dar o face totodată să nu oglindească în mod real preferințele corpului electoral — alegerile preliminare, așa-numitele «primaries», fac parte din prima etapă ce se încheie cu convențiile celor două partide, unde sînt aleși candidații la președinție și vicepreședinție. În fapt, aceste «primaries» — în cadrul cărora cetățenii își exprimă preferința asupra unuia sau altuia dintre candidații de pe lista partidului pentru care intenționează să voteze — aduc indicii prețioase asupra șanselor diverșilor candidați de a obține investitura și votul electorilor. Tocmai de aceea dintre cele 24 de asemenea «primaries» ce vor avea loc în acest an în tot atâtea state — începînd cu cele din New Hampshire din 7 martie și terminînd cu cele din iunie de la New York — mai multă greutate li se acordă primelor. Alegerile preliminare de la New Hampshire, dar mai ales cele ce se vor desfășura o săptămîină mai tîrziu în Florida, unde lista de candidați va conține unele nume în plus față de acelea de la New Hampshire — ca de pildă al lui George Wallace, candidat reprezentînd aripa dreaptă a partidului democrat și bucurîndu-se aici de oarecare popularitate — vor «filtra» pe adevărații protagoniști ai campaniei prezidențiale, pe cei cu cele mai mari șanse de a primi investitura la convențiile partidelor republican și democrat — ce vor avea loc în vară la San Diego (California) și respectiv Miami Beach (Florida). Dar cine sînt cei aflați în momentul de față în cursa pentru investitură și, mai ales, cine are cele mai mari șanse de a o obține? Sub acest din urmă aspect un pronostic e mai dificil de făcut îndeosebi în ce privește tabăra democrată.

NUMAI DIN CAUZA ACCIDENTULUI DE LA CHAPPAQUIDDICK?

În primăvara anului trecut, președintele Comitetului Național al partidului democrat, Laurence O'Brien, de-

clara: «Nu ne putem permite să lășăm anul 1971 să treacă pe lângă noi și să ne apucăm de treabă abia în 1972. Așadar, în ce ne privește, campania electorală pentru cucerirea Casei Albe a început la 1 ianuarie 1971». Preocuparea deosebită manifestată încă de pe atunci de democrați față de alegerile prezidențiale din noiembrie '72 își are, desigur, explicația sa. Cam tot în vremea în care a fost făcută declarația amintită a avut loc o întîlnire a lui O'Brien cu lideri din Congres ai partidului și cu o serie de potențiali candidați, în cadrul căreia — discutîndu-se tactica democrată pentru campania electorală — s-a acordat atenția principală asigurării unității partidului, serios zdruncinată în urma înfrîngerii suferite de democrați în scrutinul pentru Casa Albă din 1968. Că aceasta continuă să constituie o problemă încă și azi rezultă și din numărul mare de candidați la investitura democrată. Chiar după ce senatorii Fred Harris, Harold Hughes și Binch Bayh au revenit asupra intenției de a candida, în cursă au mai rămas din partea partidului democrat Vance Hartke, Hubert Humphrey, George McGovern — senatori — John Lindsay și Sam Yorty — primarii orașelor New York și, respectiv, Los Angeles — precum și fostul senator Eugene McCarthy și guvernatorul ultrasasist al statului Alabama, George Wallace. Dar, ca și cum doar existența unei asemenea împrăștieri de forțe n-ar fi suficientă, aceste două nume din urmă constituie o preocupare în plus în ce privește tendințele centrifuge manifestate în partidul democrat. Wallace lasă să planeze amenințarea că ar putea să reediteze figura din 1968, cînd s-a prezentat ca «independent» (fiind pe punctul de a declanșa, cu cele 13% voturi obținute, o «criză electorală»), iar în legătură cu McCarthy se menționează posibilitatea desprinderii din partid a aripii liberale și constituirea, sub conducerea acestuia, a unui nou partid. Repetate sondaje de opinie privind popularitatea candidaților democrați și perspectiva de a obține investitura în cadrul convenției dau în momentul de față șanse minime senatorilor Hartke, Jackson, McGovern, lui Sam Yorty și chiar lui Lindsay. Observatorii scenei politice americane subliniază că Lindsay, care a mizat totul pe o carte, trecînd la democrați în august 1971, cu arme și bagaje de la republicani — cărora le datorează instalarea ca primar al New Yorkului în 1965 — are dezavantajul «a se fi urcat într-un tren și așa ticsit de pasager». În ce-l privește pe fostul vicepreședinte Hubert Horatio Humphrey, «marele învins» din precedentele alegeri, el își dă singur speranțe, invocînd virtuțile perseverenței și tenacității. «Am fost învins prima dată cînd am candidat pentru primăria din Minneapolis (Minnesota) — afirmă el, susținîndu-și hotărîrea de a se prezenta la alegerile din acest an — dar am fost ales a doua oară. Am fost învins

În alegerile din noiembrie, pentru prima dată vor fi admiși la vot și tineri între 18 și 21 ani, cu frămîntări și aspirații specifice vârstei lor. Către cine se va îndrepta votul acestor noi alegători în număr de 25 milioane? Este o întrebare pe care și-o pune cu neliniște fiecare dintre forțele politice aflate în competiție.

prima oară cînd am încercat să devin candidat la vicepreședinție (în 1956) dar am fost ulterior desemnat și ales (în 1964, cu Johnson). Am fost învins, cum vă amintiți, prima dată cînd am încercat să obțin desemnarea drept candidat la președinție (în 1960, cînd a fost desemnat John Kennedy) dar am devenit candidat oficial democrat în 1968. Am fost învins în ultimele alegeri prezidențiale, dar mă întorc în luptă decis să fac totul pentru a obține victoria în 1972».

Cu toată perseverența lui Humphrey, sondajele întreprinse pînă-n prezent nu-l indică pe el drept candidat preferat la funcția de președinte al S.U.A. în rîndul alegătorilor democrați, ci pe colistierul său din 1968, senatorul de Maine, Edmund Muskie, fost candidat la vicepreședinție. De altfel, în cercurile legate de Casa Albă nu se ascunde faptul că, în cazul că delegații la convenția de la Miami se vor opri asupra lui Muskie, acesta va fi cel mai redutabil contracandidat al alesului republican. Explicația poziției

S.U.A. '72

— anul scrutinului prezidențial

pe care o deține Muskie, în ciuda faptului că nu e telegenic și manifestă oarecare timiditate în raportul cu mulțimile, se datorează — afirmă unii observatori — nu numai apartenenței sale la aripa liberală sau faptului că a reușit să-și creeze în ochii cetățeanului de pe stradă imaginea unui pacifist convins, a unui **good man**. O contribuție importantă — se menționează — o are însuși senatorul Edward Kennedy. În pofida repetatelor declarații ale acestuia că nu intenționează să candideze, multe sondaje de opinie îl desemnau favorit pentru alegerile preliminare ca și la obținerea investiturii democratice. Abia ultimul sondaj Gallup, întreprins după închiderea listelor pentru alegerile preliminare din New Hampshire — la care senatorul de Massachusetts nu și-a confirmat participarea — îl plasează pe Muskie pe primul loc. Refuzul lui Kennedy de a lua parte la actuala confruntare electorală este pus de mulți pe seama tragicului accident de automobil din 19 iulie 1969 de la Chappaquiddick, care a costat viața tinerei Mary Jo Kopechne, accident ale cărui condiții necomplet elucidate ar fi de natură să aibă consecințe pe termen lung asupra prestigiului lui Kennedy. Argumentul este, desigur, plauzibil. Dar mai este ceva — și anume un calcul politic. Edward Kennedy nu vrea să-și rateze viitorul politic printr-o acțiune fără sorți siguri de izbândă, cu atât mai mult cu cât nutrește convingerea că — așa cum declara într-un interviu acordat revistei «Time» — «va fi dificil de a-l învinge pe președintele Nixon în 1972».

ATUURI REPUBLICANE — AZI ȘI PESTE NOUĂ LUNI

Cei ce au în vedere o reinnoire ca și asigurată a mandatului actualului președinte țin seama de mai mulți factori. În primul rând — deși nu acesta e cel mai important aspect — este vorba de faptul că, practic, pentru Richard Nixon kongresmenii republicani Paul McCloskey și John Ashbrook, care și-au anunțat intenția de a obține investitura lui Great Old Party (denumirea partidului republican), nu reprezintă un pericol. Ashbrook, membru al Camerei

«Poate învinge el în '72 în pofida Chappaquiddick»-ului — se întreabă «Time» (și publică totodată fotografii din timpul anchetei — imaginea de mai jos) analizând șansele lui Edward Kennedy.

Reprezentanților din partea statului Ohio care se afirmă a reprezenta cercurile cele mai de dreapta ale republicanilor nu are nici măcar sprijinul acestora; el a fost caracterizat pînă și de un asemenea extremist de dreapta ca Barry Goldwater drept o gravă «amenințare pentru partid, pentru țară, pentru lumea civilizată și pentru principiul libertății».

În al doilea rînd, un atu important al republicanilor îl constituie situația bună a finanțelor partidului. Este un element cîtuși de puțin de neglijat, în condițiile creșterii continue a cheltuielilor electorale și îndeosebi a celor legate de folosirea mijloacelor de informare în masă. Cum se exprima revista «Newsweek», «cifrele sînt șocante și profund tulburătoare». În cursul campaniei electorale din 1968 au fost cheltuiți aproximativ 300 milioane dolari, cu 50% mai mult ca în 1964, iar pentru anul acesta suma ce va fi înghițită de campania electorală este estimată la circa 400 milioane dolari. Numai costul emisiunilor la radio și televiziune s-a ridicat în 1968 la 58,9 milioane dolari, cu

70% mai mult decît în 1964. Iar importanța rolului acestui «lapte matern al politicii», cum este definită puterea banului în cercurile politice americane, revista «Newsweek» o demonstrează cu următorul exemplu: în 1970, în șapte din cele mai mari state ale S.U.A., 11 din cei 15 candidați pentru postul de senatori erau milionari; cei care au pierdut alegerile au fost restul de patru. În astfel de condiții este de înțeles neliniștea ce domnește în partidul democrat, care nu a reușit încă să-și acopere datoria în sumă de 9,3 milioane dolari contractată în timpul campaniei din 1968. Numai cu puțin timp în urmă compania de telefoane ATT a somat partidul să plătească pînă în vară 1,5 milioane dolari restanți. Și aceasta — notează săptămînalul «Newsweek» — în condițiile în care «Robert Strauss, trezorerul partidului, face față cu greu chiar plăților curente». Desigur, democrații au și ei «pisicile lor grase» («fat cats»), cum sînt denumiți bogătașii ce finanțează mai mult sau mai puțin fățiș pe unii sau alții dintre politicieni, în speranța că respectivele «investiții» se vor

dovedi ulterior rentabile. (În această lumină se și explică presiunile care au dus în cele din urmă la adoptarea recentă de către Camera Reprezentanților a unui proiect de lege — ce urmează a fi înaintat spre semnare președintelui — și prin care se cere candidaților la președinție să facă cunoscute toate contribuțiile mai mari de 100 dolari, oferite de diferiți susținători, ca și orice alte fonduri dobîndite, atît pentru alegerile preliminare cît și pentru confruntările ulterioare.) Dar chiar dacă senatorul Muskie a reușit un tur de forță adunînd într-un turneu în 33 de state 8 milioane dolari, nu trebuie uitate datoriile din trecut, existența a mult mai multor candidați democrați decît republicani ca și faptul că, în cadrul G.O.P., pentru re alegerea lui Richard Nixon se prevede cheltuirea unei sume de 40 milioane dolari (sub administrarea fostului ministru al comerțului, Maurice Stans, care după cum s-a anunțat și-a prezentat demisia, iar ministrul justiției, John Mitchell, se va ocupa de campania electorală propriu-zisă a președintelui).

moravurile electorale specific americane: pe peluza din fața Capitolului partidul democrat a organizat un dineu electoral menit să aducă finanțelor partii un milion de dolari. În jurul mesei, la stînga la dreapta: Robert Strauss, zorișerul plin de griji al partidului și va candidați potențiali, pe atunci, la gerile prezidențiale: senatorul Henry Jackson, soția lui Ed. Muskie, senatorii John Bayh, Harold Hughes și Hubert Humphrey.

În plus, poziția republicanilor este întărită de faptul că principalul lor candidat este în momentul de față deținătorul mandatului prezidențial, ceea ce i-a permis inițierea unor acțiuni realiste mai ales pe planul politicii externe. Desigur, conștienți de starea de nemulțumire ce domnește în rîndul opiniei publice în legătură cu faptul că nenumărați tineri americani continuă să-și piardă viața pe pămîntul indochinez, că în țară șomajul a ajuns să cuprindă 6% din totalul forței de muncă, iar dolarul — a cărui atotputernicie asupra celorlalte monede occidentale devenise aproape un mit — a trebuit devalorizat, candidații democrați au trecut la contraatac. Dar ei nu se pot bucura de credit politic major în rîndul opiniei publice din moment ce tocmai sub administrație democratică — în timpul cît la Casa Albă s-a aflat președintele Johnson, secondat de Hubert Humphrey! — au fost intensificate acțiunile agresive ale S.U.A. în Indochina, cu toate consecințele nefaste ale acestui act asupra situației interne. Tot astfel cum tot în timpul administrației democratice nu s-au făcut pași înainte nici spre rezolvarea unor alte probleme acute ca discriminarea rasială, criminalitatea etc. — care, e drept, preocupă și azi pe americanul de rînd.

...Și astfel se face că, potrivit celui mai recent sondaj de opinie — efectuat de Institutul «Louis Harris» — actualul președinte a întrunit 44% (cel mai mare procent) din opțiunile celor ce s-au pronunțat asupra șanselor candidaților potențiali la viitoarele alegeri prezidențiale. Dar pînă atunci mai sînt nouă luni...

O strîngere de mină, un zîmbet, pot aduce voturi în plus? (Președintele Nixon la Kay Biscaine, în Florida, unde l-a întîlnit pe cancelarul vest-german Willy Brandt.)

Pichete de sprijinitori ai senatorului de Maine chemînd la «Încredere în Ed. Muskie».

mapamond '72

de Ioan GRIGORESCU

în port la anvers

Flamanzii spun că ei datorează naturii L'Escautul, rămînînd cu tot restul datorii fluviului. Este o vorbă pe care am auzit-o și pe la gălățenii noștri în legătură cu Dunărea, și nu întîmplător îmi amintesc de ea invocînd vocația maritimă a acestor două orașe. Ca și Galațiul, Anversul se află la 80 de mile de vărsarea unui mare fluviu european într-o mare. Poziția geografică similară axată pe extremitățile centrului Europei le-a dat un destin identic, primului mai furtunos, mai de amploare, astăzi aflat în plin apogeu; celui alt rezervîndu-i un mare viitor.

Proporțiile lui sînt greu de imaginat, apelativul de «cel mai puternic al Europei», în concurență cu Rotterdamul Olandei, vă poate sugera amploarea lui printr-o retrospectivă a altor mari porturi de pe continentul nostru: Marsilia, Toulon, Pireu, Odessa, Gdansk, Genova sau Constanța. L'Escautul este aici cam cît Dunărea la Galați, cu avantajul și totodată dezavantajul de a avea un curs variabil, condiționat de marea Mării Nordului, de fluxurile și refluxurile regulate care, la fiecare șase ore, ridică sau coboară cu cîțiva metri nivelul apei. Un ingenios sistem de ecluze puse să-și închidă sau să-și deschidă hectarele de ape în labirintul de docuri și bazine portuare reglementează debitul constant fără de care navigația marelui tonaj ar fi aici, practic, imposibilă.

Anvergura de port mondial îi este dată Anversului în primul rînd de poziția sa extrem de favorabilă, legăturile cu toate marile căi maritime ale lumii prin Marea Nordului și situația de avanpost maritim adînc înfipt în hinterlandul vest-european, într-una dintre cele mai active zone ale continentului nostru.

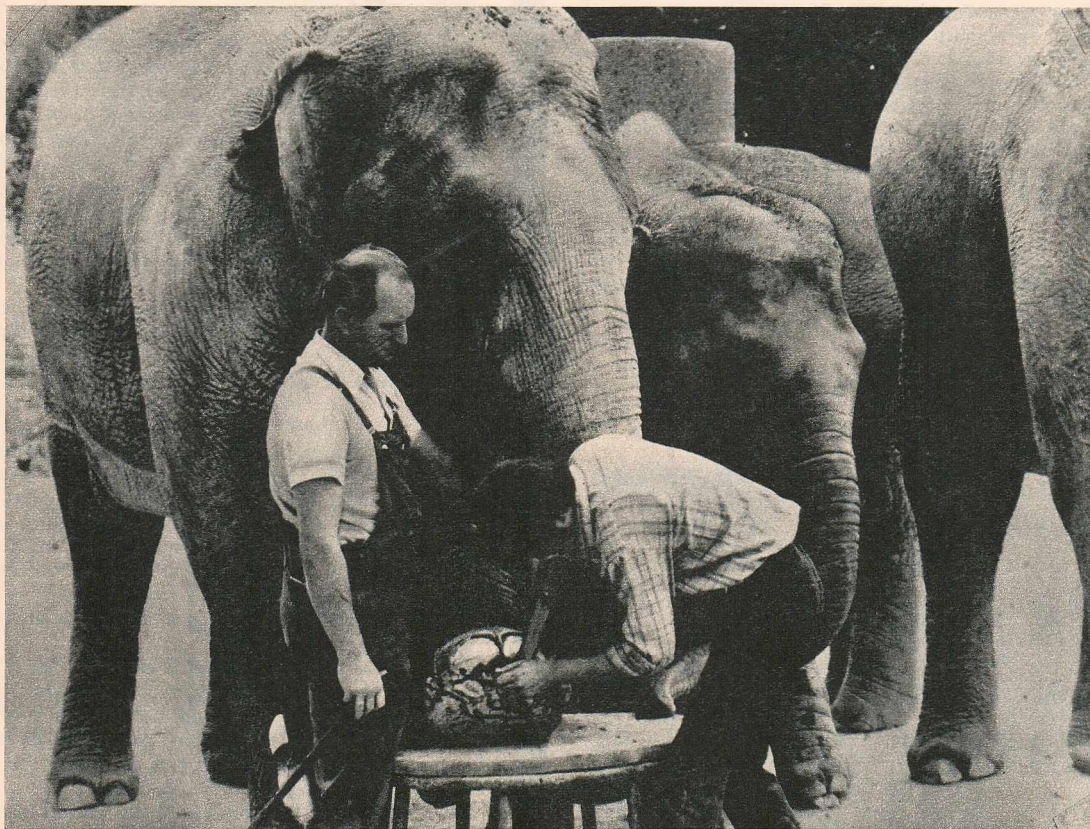
Orașul care de cincisprezece secole s-a intrupat din povara navelor crescînd pe spinarea fluviului și, înfruptîndu-și strălucirea din traficul naval, își trăiește de o mie de ani era sa «de aur», continuîndu-și prosperitatea în ciuda vicisitudinilor istoriei care i-au zguduit ființa. În secolele XIII și XIV Anversul a fost antrepozitul linii engleze preluînd după înnisiparea canalului Zwin puterea Brugesului și devenind cea mai solidă urbe a Brabantului. După descoperirea Americii, cînd Atlanticul a luat locul Mediteranei în primatul traficului naval, Anversul a devenit cea mai puternică cetate maritimă a Europei. Cele două războaie mondiale l-au lovit destul de crunt, ultimul tocîndu-i ființa cu nu mai puțin de 3 700 de bombe zburătoare fasciste, dar orașul și portul s-au reconstruit curînd, depășindu-și forța și strălucirea de altădată. Întins în exclusivitate pe malul stîng al fluviului, orașul are azi aproape 600 000 de locuitori și se mîndrește cu primul «zgirie-nori» ridicat în Europa, blocul Torenebouw de 23 de etaje, construit în 1928. Această mostră a forței lumii moderne n-a reușit însă să depășească înălțimea turnului de 123 de metri al catedralei Notre-Dame, construită între 1163 și 1230.

Cam atît în privința informațiilor de Baedeker. Pentru rest, să luăm una din căile de apă sau de uscat care străbat pînă în adîncime infrastructura portului. Privit din zborul elicopterului, portul își desfășoară riguroasa geometrie în stînga fluviului de care nu este legat în mod direct decît prin trei canale. 70 kilometri de cheiuri, un labirint de căi ferate a căror lungime ar da un total de peste 700 de kilometri, două milioane de metri cubi de hangari, două milioane de metri de macarale, poduri rulante și elevoare asigură intrarea și ieșirea din port, încărcarea și descărcarea a peste douăsprezece mii de nave de mare tonaj, care sosesc de pe aproximativ 300 de linii de navigație ale globului și pornesc către 800 de destinații.

Într-unul din cele 509 docuri ale Anversului întîlnim cargoul românesc «Galați» și presupun că nu vă este dificil să înțelegeți și să împărtașiți bucuria unei astfel de revederi. Vasul adusese tablă de oțel produsă de combinatul siderurgic de pe Dunăre și echipajul trăia cîteva ceasuri de odihnă. Era duminică. O binecuvîntată aromă de sarmale învăluia puntea, din cambuză fuseseră scoase afumături dobrogene și bucătarul tot șlefua cu făcălețul aurul unei mămăligi cît roata carului. A ieșit la iveală și un strop de țuică și pot jura cu mîna pe inimă că parcă niciodată n-am băut una mai zdravănă și mai virtuoasă ca acea lacrimă de prună românească ajunsă pe apele mărilor pînă în portul din orașul lui Rubens. Am închinat pentru toți, și pentru marele flamand, și pentru șlefuitorii de diamante, și pentru o lume de pace care să ne adune așa, oriunde pe pămînt, și să ne simțim pretutindeni ca acasă...

EXECUTĂM PEDICHIURĂ PENTRU ELEFANȚI

Nu-i nici o glumă. Printre celelalte cursuri de specialitate ale școlii de îngrijitori de animale de pe lângă Grădina zoologică din Stuttgart (R.F. a Germaniei) figurează și aceea de pedichiurist(ă) de elefanți. Calitățile profesionale ce se cer candidaților sînt forța și îndemnarea. Forță, pentru a putea mînuși pila grea cu care se ajustează imensele plăci cornoase, în-deobște cunoscute sub numele de unghii. Iar îndemnarea, pentru a nu irita suavele și, eventual, gidiloasele pahiderme.

ANUL NOU CU BUCURIE ȘI ÎN „CASA LEILOR“

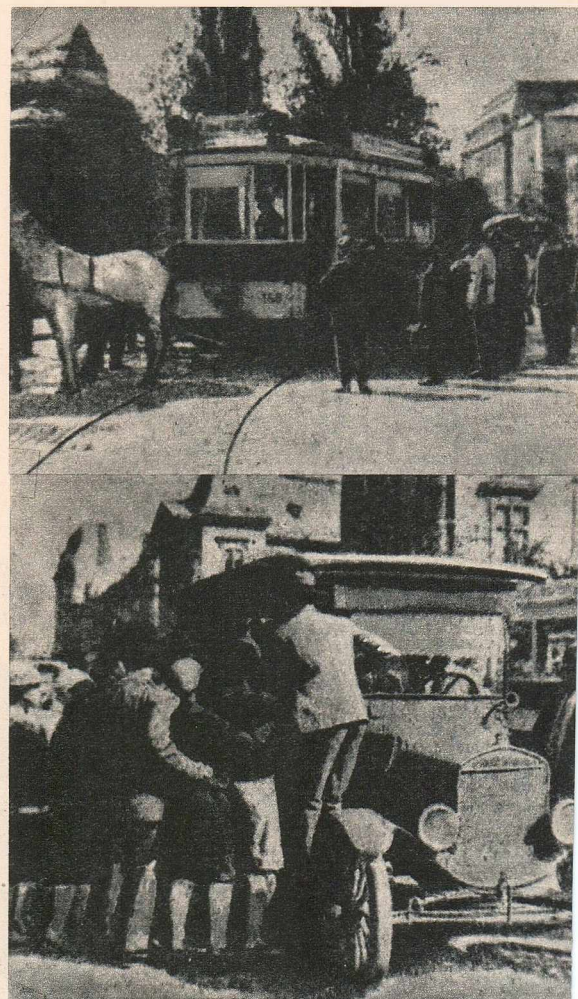
În incinta Grădinii zoologice din Tirgu Mureș există o «casă a leilor», un veritabil palat exotic cu pereți de plăci de mozaic, de unde nu lipsește nici soba de teracotă care emană o căldură nu chiar ca a soarelui tropical, dar oricum în măsură să-l învese-

lească. De curînd au văzut aici lumina zilei încă doi pui de lei: Tomis și Fetița, care spre deosebire de semenii lor, născuți tot în captivitate cu doi ani în urmă și crescuți cu laptele unei cățele și al unor capre, sînt alăptați de data aceasta de însăși leoaica-mamă.

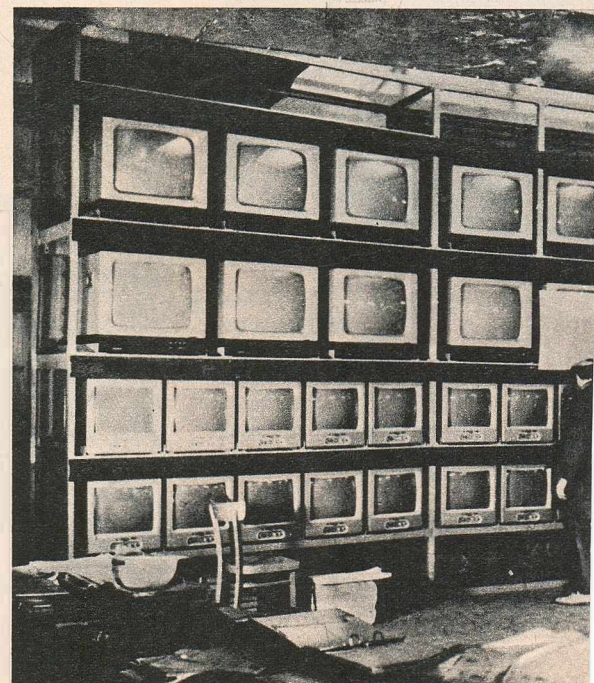
LOCURI NUMAI LA BALCON...

Dacă într-una din încăperile locuinței dumneavoastră se află un perete liber și nu v-ați hotărît încă în ce fel să-l folosiți, iată sugestia noastră: fotoliul-torn cu subsol, parter și etaj și geometrie variabilă. Modelul a fost prezentat la o recentă expoziție daneză de mobilă.

E VECHĂ SUFERINȚA!

Pînă mai acum cincizeci de ani despre morți și despre tramvaie nu se vorbea decît de bine. Apoi a început să fie altfel... Călătorii, care le iubiseră, socotindu-le «mijloace moderne, civilizate, de transport în comun», vorbeau despre tramvaie — cam pe la 1923 — ca despre obiecte de tortură și de enervare: călători mulți — tramvaie puține; călători grăbiți — tramvaie rămase mereu în pană. Iată două aspecte de la nemaipomenita întrerupere de circulație a tramvaiului de pe linia 14, petrecută într-o zi din primăvara anului 1924. S-a întrerupt curentul electric; nu un minut, sau două, sau zece — patru ore încheiate. A fost nevoie ca, pînă la urmă, vagoanele să fie duse la depou cu... caii. Și — așa e de cînd lumea în asemenea împrejurări — concurența și-a făcut de cap. «Marile» autobuze (opt locuri pe bănci și șase în picioare) de pe liniile particulare, marginase, s-au năpustit la locul dezastrului, ca «să fure» abonații tramvaiului — bineînțeles cu preț de speulă. Ambele instanțanțe pe care le prezentăm sînt făcute în fața Universității.

de Teodor MAZILU

azi aici,
măine...

Da. Asta e deviza lui. Azi aici, măine la Focșani. De ce la Focșani, nu știu, dar așa sună deviza, și e greu de descoperit acum de ce tocmai Focșaniul a fost ales drept exemplu.

Individul vrea să ne lase să înțelegem că trăiește la voia întâmplării, că nu-și face griji cu ziua de măine, că stilul lui de viață ar fi profund antimic-burghez. Trăiește deci ca o pasăre a cerului, fără obsesia grăunțelor și a salariului. E foarte mândru că e flotant.

— Am două facultăți și am rămas flotant...

Într-adevăr, are o mare putere de mișcare. În nici un loc nu prinde rădăcini. E navetist — nu din obligație, ci din vocație. Își schimbă domiciliul, își schimbă nevestele, își schimbă cămășile, își schimbă ideile, își schimbă papucii, își schimbă prietenii. Mereu îl găsec făcându-și bagajele. Mereu se desparte de cineva, de o întreprindere sau de o femeie.

Îl întreb unde se duce.

Îmi răspunde buimac:

— Parcă eu știu? Unde oi vedea cu ochii...

Am trăit și eu o vreme cu iluzia că individul e un vagabond romantic, care nu știe ce o să mănince mâine, care nu știe în ce garsonieră o să innopteze. Ei bine, nu e chiar așa. Haosul lui e foarte bine organizat... Vagabondajul lui romantic merge la fix, ca acele unui ceasornic. Toate posibilitățile sînt luate în considerație. Când spune c-un aer distrat, «mă duc și eu unde oi vedea cu ochii» mințe — el știe foarte bine unde pleacă așa la întâmplare.

Dacă se desparte de o femeie nu înseamnă că rămîne fără sentimente curate; a avut grijă să-și pregătească din vreme o altă iubire și mai curată. Nu rămîne niciodată în aer. Dacă părăsește o garsonieră la Brașov nu înseamnă că n-a găsit în prealabil una la Ploiești, cu intrare și mai separată, cu apă și mai caldă decît precedenta. Nu părăsește un serviciu rentabil decît cu siguranța unui serviciu și mai rentabil... Dar din pricină că nu stă deloc locului și-a făcut faima unui hoinar, unui ștren-gar lipsit de grija zilei de măine.

Am descoperit și o realitate și mai cumplită. Ștren-garul nostru are și-un domiciliu permanent. Nu un domiciliu propriu-zis, ci mai curînd o magazie... Acolo stringe și înghesuie claie peste grămadă tot ceea ce adună din ștren-greștile lui pribegii.

SÎNTEȚI
N AER,
DAR
NU VĂ
TEMETI!

OTIFAT — Organizația Internațională a Funiculelor (de a cărei existență nu ne îndoim că aveai cunoștință) și-a ținut recent congresul anual. Delegații — experți din 26 țări, reprezentînd 40 000 de funiculare și chilifturi — au discutat, ca principală temă a congresului, automatizarea completă a acestor sisteme de transport: dirijarea electronică a pornirilor și opririlor, precum și reglarea independentă a vitezelor pe parcurs. Au discutat și câteva probleme mai lăturalice printre care una de ordin psihologic: baterea gîndurilor negre ale unor călători. Mai slabi de înger, prin intermediul unor instalații de difuzarea unor piese muzicale tenice.

FII CALM, FERDINAND!

Pînă cînd medicii, psihologii, psihopatologii, psihiatrii, eventual și psihanalistii se vor pronunța dacă, da sau ba, croșetatul este un relaxant nervos (și în cazul acesta de ce s-ar relaxa numai femeile și nu și bărbații?), cei doi domni serioși (dovadă trabucul și berea) din fotografie își propun să adume în acest sens material experimental.

CUVÎNT DE ORDINE: IREPROȘABIL

Nu ne aflăm în fața rafturilor bine aprovizionate ale vreunui magazin de televizoare, ci într-una din camerele de control ale studiourilor TV din München, unde se fac pregătiri intense pentru ca cele 48 de monitoare instalate aici și puse la dispoziția telecentrului internațional, ce urmează să funcționeze în zilele Olimpiadei, să nu dea greș.

CONFERAȚII BRITANICI AI LUI MANUC

Old Wellington Inn (în fotografie) și Sinclair's Cyster Bar sînt două hanuri din Manchester cu vechi tradiții (precum Hanul lui Manuc sau al Ancuței de pe meleagurile noastre). Pentru supraviețuirea lor în mijlocul orașului modern, trepidant și poluat au fost subzidite fundamente solide, susținute pe piloni de piatră.

NIMIC NU SE PIERDE, MAI NIMIC NU SE TRANSFORMĂ: TOTUL SE PĂSTREAZĂ

de Sanda DIMA

S-a stins vremea falnicelor lovituri de teatru, moda a renunțat o vreme să mai uneltească, sfidător, în văzul lumii, prăburirile și urcările la putere, ea nu mai vrea, nu mai știe, nu mai e în stare — pină una, alta — de intervenții spectaculoase. Acum reformează mărunțel. Acum inovează modest, cu acul și degetarul în mână, ca o cusătoreasă. Acum face afaceri cu marile ei idei de anță și mănincă din proviziile urcate în pod în toamnele trecute. Se hrănește din pantalonii lungi — marinărești, bufanți — vinătorești, scurtuți de vară, călduroși de iarnă, șic sau caraghioși, numai pantalonii de damă să fie; își ține zilele cu mantourile lungi și fustele scurte, se încălzește aruncându-și pe spina-i oboșită o pelerină scoțiană, și-și face curaj folosind încă vechile-i rochii militare și căștile de cosmonauti ori se alintă cu mînețele învoalte și boa-urile anilor '30. Nimic nu se pierde, mai nimic nu se transformă, totul se păstrează din deliciae sau ororile anilor trecuți. După o rețetă (una din ele) care cere să se pună totul laolaltă, să se amestece bine-bine, să se mai adauge două panglicuțe și trei volănașe, să se mai brodeze patru floricele și să se mai agate niște franjuri la poale. Ceea ce rezultă se numește *Kitsch*. Adică culmea snobismului: pasiunea pentru prost-gust. Lucrul pare cel mai ușor de pe lume — în fond, ce greutate e să combini o fustă în carouri cu o bluză în buline și o fundă înflorată, să urci o cazacă din lamă pe o fustă din bumbac peticită (din imprimeu chiar), să-ți umpli degetele cu inele din tinichea și pietre false sau să-ți legi o bismăluță, rustică, pe cap, la o rochie lungă și scilpicioasă de seară — dar vă asigur că nu e chiar așa. Trebuie multă gândire ca treaba asta să iasă complet anapoda, trebuie mult rafinament să construiești un prost-gust desăvârșit, trebuie o sumedenie de străduințe ca rezultatul să aibă acea notă de unicitate stupefiantă a

urîteniei amuzante. Dacă Kitsch-ul obosește retina sau scîrție prea tare pe nervi, atunci se poate apela la stilul «*bonbon anglaise*», în care culorile celor mai nevinovate șerbeturi — culoarea fisticului, a vaniliei, a rozelor — se topesc pe haine ca o înghețată sub soare și se opresc într-un pompon al beretei, pe vesta brodată cu floricele, pe pantalonul prins în manșetă dedesubtul genunchiului sau, mă rog, unde le vine la îndemână.

În lipsă de idei mari, moda se joacă cu idei mai mărunțele. Moda italiană e sofisticată, ușor stranie și maladivă, ea îmbracă — în reviste! — femeile în rochii albe de ingeri buclăți și fără sex, ori le transformă în demoni negri, cu ochii încercuți de vină ca de un stigmat al păcatului, cu rochii din tafta amenințător fosnitoare ori din catifele brodate cu strasuri care par a scilipi precum ochiul diavolului. Moda germană e gravă, riguroasă și austeră, bumbi, epoleți, catarama, buzunare mari ca pentru port-nart, șepci; femeia inger-demoniac e bună pentru meridonaliu cu sînge latin prin vine, aici se poartă femeia sportivă, femeia cu cărare la mijloc, femeia-profesie, femeia-taior. Moda englezească, se știe, e de mult pusă pe harț cu conservatorismul distins și înghețat al Albionului, ea joacă fetele cele mai mari, ea ne dă șocurile cele mai tari: aici, fusta scurtă e cea mai scurtă și cea lungă, cea mai lungă, aici năzdrăvniile cele mai uluitoare sînt făcute cu seriozitate, aici se poartă haine din pene de papagal și salopete din blană, aici poți vedea melonul și pantalonul negru reiat alături de șortul din piele de vițel, aici poți, într-adevăr, să nu te mai miri de nimic.

Cît privește moda-mamă, moda franceză, ea pare că se amuză, nonșalantă și veselă, ea pare îngăduitoare cu toate stilurile, ea propovăduiește fără să ostenească stilul răposatei Chanel și inovațiile continue ale unui Courrèges sau Ungaro, ea fixează

Pentru orele de serviciu ori studiu, două ținute practice (și nostime!): un costum-salopetă tricotat la mașină, peste care o vestă-pardesiu dintr-o stofă jacard face un efect excelent; fusta midi, despicată cutezător în față (nu-i obligatoriu chiar atît de mult!) și purtată peste dresuri groase și colorate și cu o vestă-bolero.

Așadar, pelerina nu vrea să renunțe a ne convinge, cu toată îndărătnicia noastră, de avantajele și farmecele ei: vrei carouri scoțiene, poftim carouri scoțiene, vrei pantaloni cu bătrățele, poftim și pantaloni, poftim și bereta tnerescă și jacheta neagră cu cordoan lat de antilopă, cu puloverul cu guler rulat, poftim toate. Dar nu credeți ca pelerina îi dă ținutei nota ei proaspătă, tinerească, rafinată?

drept legi ale decalajului vestimentar '72 indicații din cele mai contradictorii — stilul marinar și stilul fetișcană, stilul vamp și stilul corsar, stilul pijama etc; dar între timp nu neglijează de fel cifra de afaceri. Yves Saint-Laurent a înțeles că moda (și banii) nu se fac doar în marile case de «*haute couture*», și-a restrîns colecțiile sale bianuale și și-a deschis, pe malul stîng al Senei, 45 de buticuri, unde își lansează direct prăt-à-porter-ul. Salonul internațional al confecționarilor, deschis la Paris încă spre sfîrșitul anului trecut, hotără — prin cei 800 de expozați, dintre care 600 francezi — soarta confecției anului 1972. Și, sincer vorbind, soarta aceasta nu e chiar atît de înspăimîntătoare, așa cum vă speriam eu pe la mijlocul acestui articol. Destinul nostru cel adevărat nu e nici Kitsch, nici acadea, nici pirat, nici marinul, destinul nostru vestimentar nu e cel din revistele sofisticate de modă, destinul nostru nu e — cum spunea un specialist — șoc cî șic. Puseul de eleganță, de armonie și echilibru, care s-a făcut simțit de la o vreme în modă, se menține cu tărie. Între moda din reviste și cea care se plimbă pe stradă e o distanță care se poate socoti uneori în ani-lumină. Strada acceptă funcționalul, confortabilitatea, frumusețea veselă și tinerească. Se pare că aceasta va rămîne deviza primăverii 1972: în vorbe. În fapte, poate că ne dumirim, cît de cît, din pozele alăturate.

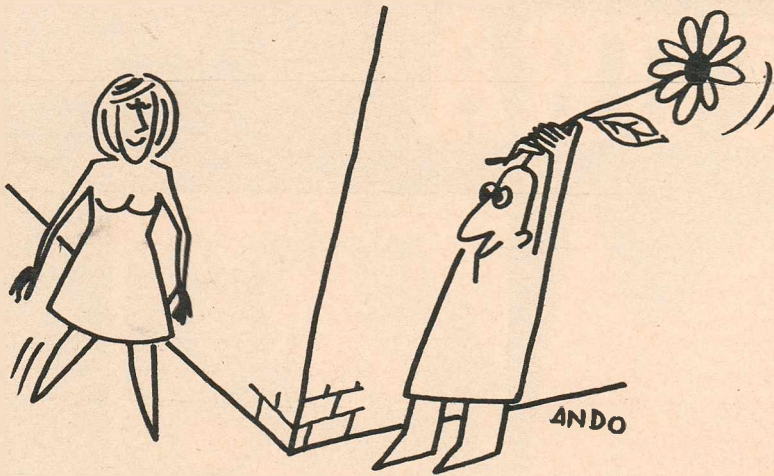

Celor mici, o eleganță «*stil*», cu pantaloași trei-sferturi, rochii din catifea cu broderii, cizmulite șnuruite, pantofi cu bareț: ca în copilăria mamelor...

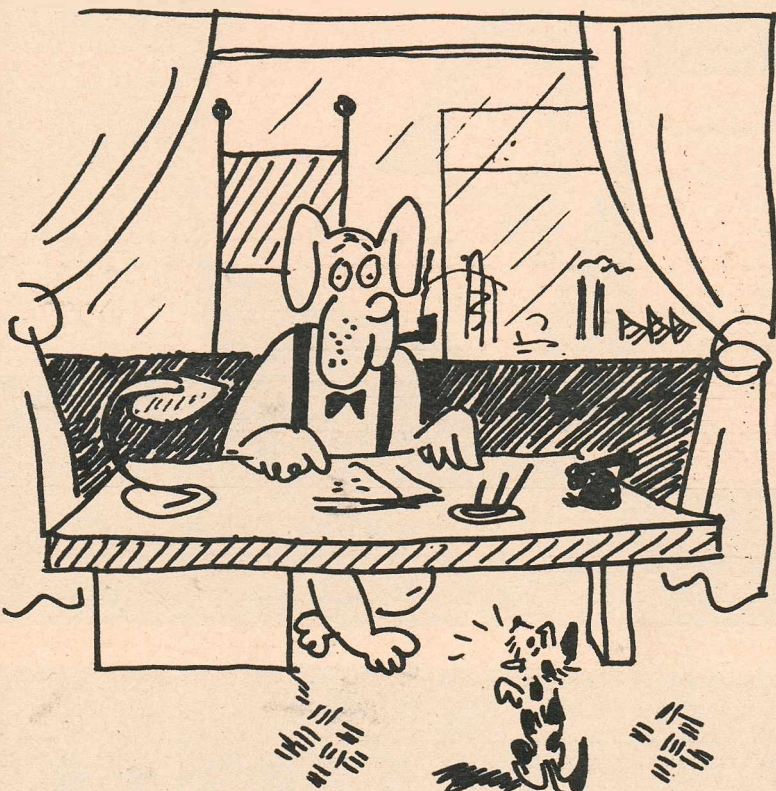

Pentru seriile elegante, o rochie neagră, care ne-a plăcut foarte mult: decolteul rotunjit, fusta amplă, mineca bufantă, prînsă într-o originală manșetă traversată de tot soiul de șireturi colorate, care atîrnă apoi amuzant, preț de 10-20 centimetri.

de ANDO

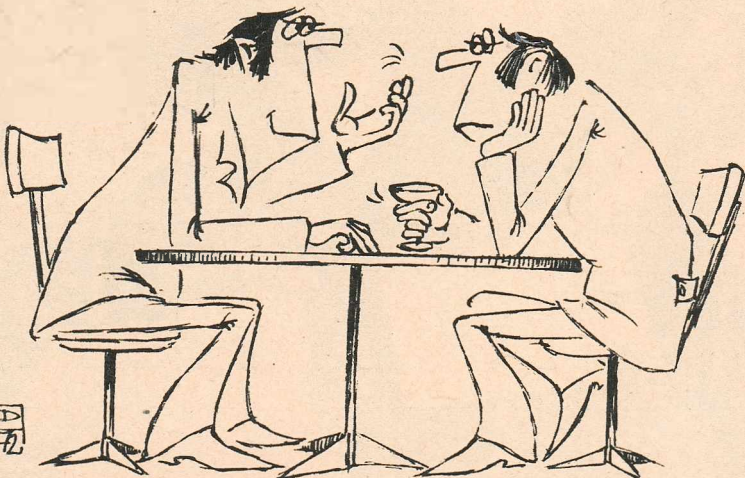

de M. OPROIU

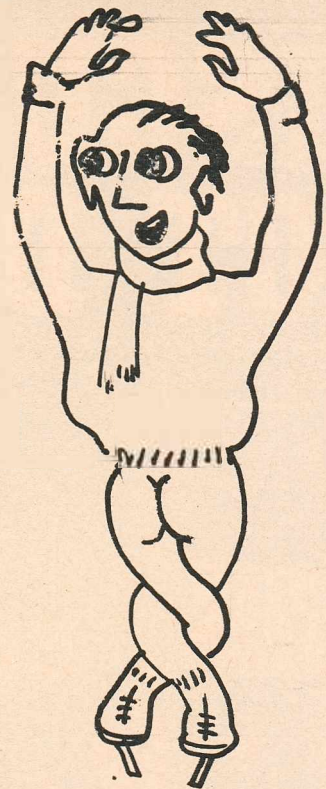

— Dacă știi să stai «stuj», aveți un os de ros și pentru mine?

de Anton DRAGOȘ

— De ce ești supărat că, slavă Domnului, ai de toate, ce-ți mai lipsește?
— Niște justificări!

LA PATINAJ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												

ORIZONTAL: 1) Autorul unui «Peisaj de iarnă cu scene de patinaj» — Teren pentru patinaj. 2) Patinoare ad-hoc — Țara foștilor campioni mondiali la proba de patinaj artistic-dansuri. 3) Patine puse la păstrare (sing.) — La baza patinei Alt patinoar de circumstanță (reg.) 4) Inoportună pe terenurile de patinaj — Îl declanșează patinatorul de viteză în ultima parte a cursei — Canal executat de-a lungul porțiunii de contact dintre patină și gheață, care asigură stabilitatea în mers. 5) Se lasă îngheț în sfârșit! — Introducere într-o cursă de patinaj viteză — Înaintea noastră — Sinaia-plecare. 6) Alma..., oraș și stațiune pentru practicarea sporturilor de iarnă din U.R.S.S. — Se întrec la probele de patinaj perechi (sing.). 7) Notează evoluțiile patinatorilor în concurs (sing.) — Note medii! — Cu Belousova în frunte! 8) Haină — Luat la mijloc! — Se cere patinatorilor la antrenamente. 9) Instrument folosit de școlari — Cu privire la un corp ceresc (fem.). 10) A dansa în ritmul «Patinatorilor» lui Waldteufel — Localitate în județul Bihor. 11) De patru ori mai mare (fem.) — Stradă... mică.

VERTICAL: 1) Patinajul în sine. 2) Renumit pictor francez (1832-1883), autorul tabloului «Patinoarul din Rue Blanche» — Întreprinderea de reclame comerciale (abr.). 3) Orașel în R.P. Ungară — Tîrg în Nigeria. 4) Munte în Iran — Literă chirilică — Eroina nuvelei «Viscolul» de Ștefan Velea, pasionată patinatoare. 5) Așa cum sint partenerii la exercițiile de patinaj-perechi (sing.). 6) Amenajată pentru probele de patinaj viteză — Soare apus de mult — Lor le lipsește un cerc! 7) Prenume bărbătesc — Patinatori de elită. 8) Vehicul de război — Plantă din Arabia. 9) Terminația patinei! — Patinajul, de pildă. 10) Unge la inimă! — Se execută și la patinaj. 11) Localitate în Argentina — Probă de patinaj artistic. 12) Primari la turci (od.) — Arta de care se apropie patinajul artistic. 13) Faptă rea — Medalie pentru cel mai bun patinator într-un concurs.

Adam STOICA

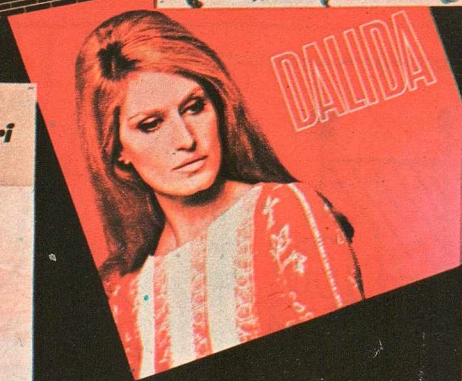
Cuvinte rare: ACSA, ABAH, NUA ETI, TSAT, OLTA, AIANI.

Dezlegarea jocului «FEMINA», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) AFRODITA — MAMA. 2) MIERE — IUBITE. 3) ANA — LUNA — RAZA. 4) ZA — ZINC — PISIC. 5) O — LACURI — FANA. 6) ATENA — ISPITIT. 7) NINETA — TUCA — A. 8) AMU — ADIERE — PT. 9) ITE — OITA — AAA. 10) ADA — DR — E — ADR. 11) RA — ORAS — CRINA. 12) T — STATUIE — NAI. 13) EVA — GENEROASA.

DISCUL — ACT DE CULTURĂ

de Nicolae SPIRESCU • Fotografii de S. STEINER

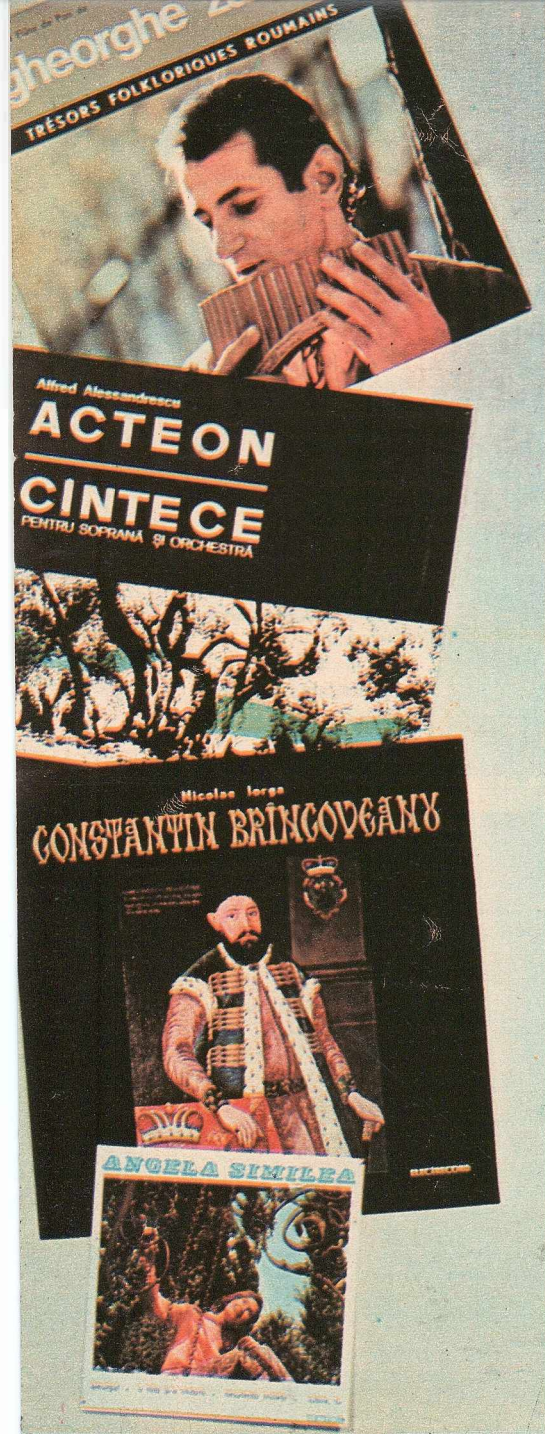
Citeva dintre cele mai frumoase
măști de discuri
apărute la Electrecord.

Mass-media — cuvânt tot mai mult întâlnit în presă, vehiculat în rapoartele organismelor internaționale, invocat ca argument în anchetele psihologilor și sociologilor... Mijloacele de comunicare în masă joacă un rol tot mai mare în dezvoltarea societății umane, influențează tot mai mult viața de zi cu zi a fiecărui individ în parte. Printre ele — discul... bătrânul disc, de pe care se iscă la atingerea acului minuscul miracolul muzical, vocea poetului declamându-și versurile, monologul lui Hamlet sau basmul de la gura sobei. În condițiile înmulțirii fără precedent a mijloacelor moderne de informare, a crizei de timp în care se instalează implacabil omul contemporan, se ascultă totuși din ce în ce mai multe discuri, se vînd tot mai multe aparate picup, apar tot mai multe tonomate — ingenios debușeu al industriei discografice. O statistică publicată în «Le Monde» arată că încă în 1967, în Franța, la 15 400 000 de familii existau 5 800 000 picupuri, adică 37,5%. iar în Germania federală pentru 21 000 000 de familii se găseau 9 600 000 aparate, adică 43,5%. Procente ridicate prezintă și Italia — 26%, Anglia — 47%, ajungînd în Japonia pînă la 60%. În țara noastră (deși nu ne-am propus să facem o statistică) este vizibilă continua creștere a posesorilor de discuri și aparate picup al căror număr atinge acum cifre impresionante, altădată de neimaginat. În afara calităților sale specifice — mai rezistente în comparație cu banda magnetică, se depozitează și păstrează ușor, nu se alterează, putînd oferi oricînd o audiere dintre cele mai bune — la creșterea interesului față de disc concură: electrificarea totală a satelor, creșterea parcului de picupuri, prețul foarte scăzut, la noi, al discului.

UN PICUP, PE PRISPĂ...

O microanchetă întreprinsă printre locuitorii satului Colibași, comuna Strejești, județul Olt, oferă cifre edificatoare: în 1950 la o populație de aproape 300 familii

nu se găsea decât un singur posesor de pateton, cu numai 10 discuri, cele mai multe cu muzică lăutărească; astăzi, în sat sînt circa 50 de picupuri, peste 100 de televizoare și aproape 250 aparate de radio. Gheorghe D. Șerban (48 de ani) are 42 de discuri, majoritatea cu muzică populară, citeva cu ușoară, cumpărate pe criteriu interpretului favorit: Irina Loghin, Maria Ciobanu, Maria Lătărețu, Ion Luican, Margareta Pislaru, Gică Petrescu ș.a.; Ilie Oprescu (49 de ani), posesor al 50 de discuri, ascultă muzică populară și ușoară, uneori operetă și piese de teatru, în timp ce Marin Bulgioiu (41 de ani) preferă în exclusivitate muzica populară oltenească. Fiul său, Gigel Bulgioiu (17 ani), are discotecă aparte, bineînțeles, numai cu muzică ușoară, ghidîndu-se în alegerea titlurilor după șlagărele care se dau la radio. Se plînge că la Slatina sau Drăgășani (cele două orașe apropiate cu magazine de specialitate) nu găsește întotdeauna discul cu soliștii săi preferați. Restul subiecților, în majoritate — putem cita pe Vasile I. Dumitru (50 de ani), Marin Negoiu (50 de ani), Dumitru Măndoiu (39 de ani) sau Marin Pîrvu (31 ani) — ascultă cu precădere discuri cu folclor vocal din Oltenia și Muntenia, dar doresc să găsească înregistrate pe disc și unele hore specifice satului (și județului — n.n.), cum ar fi Rustemul, Boiereasca, Ciuleandra, Hii-una! ș.a., căci acum cînd satul nu mai are taraf de lăutari și nu se mai fac hore, adesea se mai încinge la petreceri cîte un joc pe muzica de la picupul scos pe prispă. Ion Bădescu (25 de ani), muncitor la Uzina de aluminiu de la Slatina, își manifestă nemulțumirea față de muzica de dans existentă pe discuri: el ar dori dansuri mai noi, «la modă», dar și tangouri și valsuri intercalate printre ele; în timp ce Constantin Ștefan (27 de ani), profesor la școala generală din Strejești, e de părere că se găsesc în librării prea puține discuri didactice. Gheorghe D. Șerban e «revoltat» că nu se imprimă pe discuri balade vechi, autentice, așa cum le cîntă moș Ion Ghiță (Vodă) de 75 de ani, rapsod popular din sat, cunoscut în toată țara de la Dialog la distanță unde a cîntat, la televizor, în 1966, balada «Foaie verde ruguleț, între Argeș și Olteț». «Peste ani, cînd nea Ion n-o să mai fie, cine o să mai cînte baladele pe care numai el le știe?» Îl ascultăm pe nea Ion Vodă și impresia e deosebit de puternică. Cîntul său degajă un farmec greu de exprimat în cuvinte, izvorînd din însuși pămîntul acestei țări. («Baladele vechi, autentice, interminabile și fără acompaniament orchestral nu interesează marea masă a discofililor», aveam să aflăm ulterior de la unul din factorii de răspundere ai Casei de discuri Electrecord.) Oricum, Gh. D. Șerban le-ar vrea pe disc, iar dorința cea mai vie a bătrînului rapsod Ion Vodă din Colibași e să audă imprimate, pe disc sau la radio, măcar cîteva dintre cele aproape 50 de balade, cîntece bătrînești și haiducești, cîntece populare de petrecere, romanețe chiar, culese de-a lungul unei vieți de om și păstrate în memorie cu sfințenie. «Sînt cîntece pe care nu le mai auzi nicăieri și tare aș dori să vină de la București sau de la iudeț, să le dau pe toate, să le imprime, ca să le audă și nepoții mei. A venit cineva de la Casa de creație populară din Slatina și le-a pus pe bandă, dar nu mai știu nimic de ele». Facem aici publică dorința lui moș Ion Vodă, cu speranța că va trezi interesul meritat, observînd în concluzia microanchetei noastre de la Colibași, că, dacă pînă nu demult discul era apanajul unui grup restrîns de inițiați, nemiintîlnita sa răspîndire de azi îi conferă atributele unui

FACTOR PRINCIPAL AL CULTURII DE MASĂ

Deci ce se editează pe disc? Care sînt criteriile alcătuirii repertoriului întreprinderii «de cultură» Electrecord, alcătuire care, se știe, reprezintă o acțiune de lungă durată, realizărilor fiecărui an adăugîndu-se titlurile existente în catalogul general al instituției, alcătuit în decursul anilor precedenți?

Mai întîi, primul dintre obiectivele generale înscrise în planul tematic al Electrecordului îl constituie promovarea valorilor consacrate ale creației originale, apoi valorificarea repertoriului vîrfurilor artei interpretative românești (soliști instrumentiști, cîntăreți, ansambluri orchestrale, camerale, corale) și, în sfîrșit, difuzarea lucrărilor de bază ale muzicii universale în vederea unei permanente lărgiri a orizontului cultural al maselor.

A reușit oare Electrecordul să-și atingă aceste obiective? Le urmărește consecvent? Sînt conjugate toate eforturile pentru îndeplinirea dezideratului său suprem, acela de a pune la îndemîna iubitorilor de artă, discofililor, momentele cele mai importante din cultura românească, făcînd cunoscute în același timp, la noi, valorile consacrate ale culturii universale?

O retrospectivă a realizărilor de pînă acum ne va edifica, sperăm, pe deplin. În domeniul muzicii simfonice, de cameră, de opera și corala românească (preocupare constantă și de frunte a Electrecordului), s-a urmărit, cu precădere, prin editarea celor mai semnificative opus-uri din istoria muzicii românești, începînd cu primele documente din secolele 16 și 17, pînă la cele mai recente afirmări, crearea, cu timpul, a unei discotecă de culturii muzicale românești. A fost astfel inclusă pe disc cvasitotalitatea creației enesciene, din toate genurile, alături de cele mai de seamă lucrări ale compozitorilor români, clasici și contemporani.

— Trebuie remarcat — ne spune maestrul Ion Dumitrescu, președintele Uniunii compozitorilor — efor-

În sala de marmură a Casei Științei se imprimă un nou disc Mozart. La pupitrul Orchestrei simfonice a Radio-televiziunii — cunoscutul dirijor italian Carlo Zecchi.

turile lăudabile ale Electrecordului de a edita și oferi publicului muzica noastră simfonică în ciuda unor condiții grele de înregistrare și a tirajelor mici impuse de exigențele economice specifice unei gospodării chibzuite. Utilizînd înregistrările pe care Radioul le-a oferit cu promptitudine dintotdeauna (Filarmonica a colaborat mai puțin, știute fiind pretențiile sale, cîteodată absurde), discul a fixat definitiv momentele decisive ale muzicii noastre, făcîndu-le astfel implicit și o susținută reclamă în străinătate, unde el și-a căpătat un bun renume. Acum 15 ani discurile românești nu erau competitive; astăzi ele pot rivaliza cu orice alte discuri ale caselor celebre, atît din punct de vedere al calității și conținutului imprimărilor cît și al prezentării lor grafice...

Opinii asemănătoare au exprimat și alți oameni de cultură și artă, personalități de frunte ale scenelor și podiumurilor noastre de concert, ale scrisului românesc. Se desprinde ideea generală a unor realizări merituose puse în slujba culturii românești, datorate, cel mai adesea, unei juste politici de orientare, care să suplinească din venituri uriașele cheltuieli inerente legate de procesul editării în tiraj mic a discurilor cu muzică simfonică, de cameră etc.

— La genurile culte, întreprinderea noastră satisface chiar și o cerere de numai 100 de discuri — ne mărturisește compozitorul Teodor Carțiș, directorul Casei de discuri Electrecord — deși în acest caz lesne se poate observa că lucrăm în pierdere. Pierdere ce o compensăm din beneficiile provenite din editarea discurilor cu muzică populară și ușoară.

O ECUAȚIE CU TOATE CUNOSCUTELE

Și totuși... Dintr-un articol publicat nu demult în revista «Cameră» reiese că discurile de muzică simfonică, de cameră, corală, de operă și operetă, în totalitate, constituie un procentaj de numai 5 (cinci) la... mie față de numărul

Audiția unui nou disc la magazinul «Muzica» din Calea Victoriei, unul dintre cele mai bine utilizate magazine de acest gen din lume.

total al discurilor editate la Electrecord. Cifra care, să mărturisim cinstit, reflectă o situație deloc îmbucurătoare, dacă ar fi să o raportăm la nivelul real de solicitare a discului «cult», la nivelul actual de cultură muzicală. Dar oare se editează corespunzător nivelului real de solicitare? Pentru că una din explicațiile acestei ciudate situații o constituie faptul că întreaga producție a Electrecordului e condiționată de cererile vînzătorilor din magazinele de specialitate și nici un disc, indiferent de valoarea sa culturală, nu poate fi editat fără o cerere fermă din partea lor.

— Comenzile de discuri se fac trimestrial pe baza audițiilor organizate în 16 centre din țară, cînd se fixează necesarul pentru trimestrul următor. (Interlocutorul nostru este Yvonne Stănescu, economist principal la Direcția comercială metalo-chimică din M.C.I.) Cu aceeași ocazie se transmit comenzile pentru discurile deja apărute și epuizate, dar solicitate în continuare... Repertoriul e așadar propus de Electrecord, noi solicitînd doar un anumit număr de discuri pentru vînzare. Minimum de tiraj pe genuri e de 300 (chiar 100 la muzică simfonică) și depășește 2 000 la ușoară și populară. Cererile reprezentanților comerțului se fac pe baza doleanțelor manifestate direct în magazine de cumpărători. Numai în felul acesta influențează comerțul întocmirea repertoriului. Discul, ca orice

DISCUL — ACT DE CULTURĂ

articol de comerț, trebuie vândut și noi nu putem jongla cu cifrele. Avem magazine de specialitate în care unii vânzători au devenit cu timpul adevărați experți știind ce să solicite și ce nu. Mai e apoi magazinul «Muzica», unul din cele mai bune pe plan mondial în domeniul discului. Oricum însă problema vânzătorilor din M.C.I. nu e încă rezolvată...

Dar, ne scrie cititorul Cornel Drăgan din Timișoara, str. Bufta nr. 1, «un disc necomandat nu se editează! Nu dă nimănui socoteală nici cel ce nu l-a comandat, nici cel care nu l-a editat. Pe primul îl acoperă lipsa oricărei posibilități de control, pe cel de-al doilea dispoziția absurdă de a edita numai ceea ce cere primul». Pentru a corecta cât de cât efectul «incompetenței» celui care comandă, cititorul timișorean propune ca la baza planului de editare a Casei de discuri să stea lista de piese realmente reprezentative pentru creația de muzică cultă autohtonă și universală, alcătuite de foruri competente și completate cu sugestiile maselor de amatori.

Solicitând Electrecordului extinderea imprimărilor cu muzică de operă, dirijorul Constantin Petrovici de la Opera Română socotește că, pe de altă parte, trebuie stimulat și interesul publicului pentru acest gen (și pentru celelalte — n.n.). Se va putea produce astfel o breșă în cercul vicios: Electrecordul nu editează pentru că publicul nu cumpără, publicul nu cumpără pentru că Electrecordul nu înregistrează. Tot domnia-sa remarca dificultățile pe care le întâmpină discul de la înregistrare pînă la apariție, propunînd scurtarea acestui timp care atinge uneori un an, un an și jumătate. «Unele spectacole ar merita să fie imprimate chiar pe scena Operei, ușurîndu-se astfel complicata metodologie a imprimării».

Apreciînd progresele făcute în ultimii ani în domeniul editării discurilor muzicale în țara noastră, progrese legate și de prezentarea lor grafică și de aparatul critic de pe copertă, compozitorul Laurențiu Profeta, vicepreședinte al Uniunii compozitorilor, sugerează o modalitate de editare ce ar trebui mai mult susținută: discul care să însoțească o carte și o partitură muzicală, așa cum discul de operă e însoțit de libret. Cînd se tipărește, de exemplu, o carte de cîntece (sau despre cîntece), să se

La pupitrul de comandă al discului românesc de muzică ușoară: maestrul de sunet Theodor Negrescu și electroacusticiana Elena Sfetcu.

Solistul Mihai Constantinescu imprimă cu orchestra de muzică ușoară Electrecord, dirijată de Alexandru Imre.

anexeze discul cu exemplificările respective. Electrecordul ar trebui să colaboreze în acest sens cu Editura muzicală, cu U.T.C., cu Ministerul Educației și Învățămîntului. «De ce n-am avea o antologie a cîntecelor școlarelor cuprinzînd partitură, text și disc», se întreabă domnia-sa. «Formulele de editare complexă, audiovizuale, își pot găsi o materializare mai concentrată, economică. Pentru o culegere de circa 20 de cîntece s-ar imprima astfel numai cîte o singură strofă — înregistrare scurtă, de un minut — cuprinzînd linia melodică a fiecărui cîntec. Astfel de discuri ar veni în ajutorul mișcării artistice de amatori, ai acelor dirijori care întâmpină adesea dificultăți în citirea de partituri. Iată deci o formulă economică la îndemînă și cu mare eficiență educativă. Dar nu se editează suficient nici muzica ușoară românească. Discuri reprezentative pentru compozitorii noștri frunțași, cum ar fi Temistocle Popa, V. Veselovski, H. Mălineanu, apar prea rar, lucru cu atît mai de mirare cu cît ele sînt foarte cerute pe piață». O ultimă sugestie a compozitorului Profeta se referă la discul cu muzică pentru copii. «Am sentimentul, spunea domnia-sa, că nu există un plan de perspectivă în care Electrecordul să se pună de acord cu toți factorii răspunzători: organizația de pionieri, Ministerul Educației și Învățămîntului. E regretabil că încă nu există nici măcar ideea existenței discului în bibliotecile școlare. E drept, cuvîntul bibliotecă se referă la carte. Dar astăzi discul completează cartea în acțiunea ei formativ-educativă. Ar fi de aceea indicată înzestrarea bibliotecilor școlare cu colecții de discuri destinate copiilor».

CERTE REUȘITE DAR ȘI LOC PENTRU MAI BINE...

Promovînd cu precădere muzica ușoară de calitate, melodioasă dincolo de moda și avangardismele negustate de publicul larg, Electrecordul are certe reușite în acest domeniu. În acest spirit este conceput și planul tematic pe 1972, în care sînt prevăzute, în plus, discuri de muzică ușoară în limbile maghiară și germană pentru satisfacerea exigențelor naționalităților conlocuitoare. Și totuși în rafturile magazinelor puține sînt discurile care să satisfacă majoritatea gusturilor, căci fugind de mode, Electrecordul a fugit adesea și de muzica ușoară vie, antrenantă, gustată nu numai de tinerii ascultători mai informați, editînd în același timp soliști de mîna a doua, desigur, mai «ieftini», dar de care nu avea nimeni nevoie. (Vezi discurile cu șlagăre mondiale, în care majoritatea nu sînt emise în interpretările originale.)

La muzică populară s-au realizat discuri reflectînd principalele zone folclorice, folosind interpreți de valoare și formații acompaniatoare variate, invitate adesea din diferite regiuni ale țării. S-a ținut întotdeauna seama de preferințele publicului din țară care apreciază aproape exclusiv muzica vocală, dar și de cerințele pieței externe doritoare numai de muzică instrumentală. Aici e însă loc pentru mai bine, în sensul sporirii imprimărilor de folclor autentic, așa cum a fost seria comentată de Tiberiu Alexandru. Mari succese constituie seriile «La horă în sat», «Întîlnire cu România» și «Virtuoși ai instrumentelor populare». Din această serie, ultima, de exemplu discul lui Gh. Zamfir se bucură de unanime aprecieri peste hotare. De altfel, pentru că veni vorba, o mulțime de alte discuri românești, cuprinzînd și muzică cultă, se bucură de multă căutare în Japonia, Franța, Canada, realizînd frumoase beneficii în valută. Criticul muzical Claude Gingras semnează în «La presse» din Montreal, din 23 octombrie '71, o cronică laudativă a unor discuri românești printre care integrala «Traviatei» cu Zeani, Buzea, Herlea, Concertul nr. 1 pentru pian și orchestră de Beethoven cu Valentin Gheorghiu și Concertul de violoncel al lui Haydn cu Radu Aldulescu ș.a. Sub licența Electrecord, firma Deesse a emis și ea în Franța discuri de mare succes, cuprinzînd lucrări de Enescu, Lipatti. Paul Constantinescu ș.a., iar

multe case de discuri din țările socialiste au ca principal partener de benzi Electrecordul.

Dar discul nu conține numai muzică. Pe el se imprimă și literatură, discurile cu piese de teatru, versuri, căpătînd o pondere din ce în ce mai mare în peisajul nostru cultural. Ce s-a realizat în acest domeniu? Eforturile sînt și aici adesea încununat de succes. S-a urmărit editarea literaturii române, poetice și dramatice, în tot ce are mai reprezentativ, dar și prezentarea valorilor consacrate ale literaturii universale.

Și totuși multe din aceste titluri s-au editat pesemne într-un număr prea mic de exemplare, nemaigăsindu-se astăzi pe piață — remarcă pe bună dreptate artista emerită Dina Cocea, vicepreședinte al A.T.M.-ului. «Dacă mă duc eu la magazin, găsesc oare aceste discuri? Ce se reeditează anul acesta? Apoi, la reeditări ar trebui să se aibă

CE VOM ASCULTA ÎN 1972

Muzică simfonică

- «Rapsodiile române» de Enescu — reimprimare stereo.
- Din creația lui Dinu Lipatti, Mihail Jora, S. Drăgoi, D. Cuclin, S. Toduță, Th. Grigoriu, D. Bughici...
- Debutanți pe disc: Liviu Comes, S. Sarchizov, St. Zorzor, Zoltan Aladár, Csiki Boldizsar și Torenji Ede.
- Lucrări de Rameau, Leclair, A și B. Marcello, Haydn, Mozart, Beethoven, Chopin, Brahms, C. Frank, Șostakovici.
- Istoria muzicii universale în exemple: Händel, Haydn, Mozart.
- Recital Emilia Petrescu.

Muzică ușoară

- Medalioane — Ion Vasilescu (II), P. Andreescu, N. Kirculescu, Al. Mandi, Radu Șerban, Sile Dinicu.

- Recitaluri — Margareta Păslaru, Dan Spătaru, Mihaela Mihai, Aura Urziceanu, Marina Voica, Dida Drăgan, Pompilia Stoian, Angela Similea, Olimpia Panciu, Aurelian Andreescu, Cornel Constantiniu, Florin Bogardo, M. Constantinescu...

Muzică populară

- Banatul și Maramureșul (seria «La horă în sat»); Muntenia, Moldova, Valea Someșului, Bihor, disc de pseudoinstrumente (seria «Întîlnire cu România»); iar din seria «Virtuoși ai instrumentelor populare»: Ion Lăceanu, C-tin Dobre, Ion Copil, Gh. Covaci, Ion Drăgoi; tineri soliști: «Floarea din grădină» etc.

Teatru

- Camil Petrescu (Jocul ielelor), A. Baranga (Mielul turbat), V. Eftimiu (Înșir-te mărgărite), Legende românești.

Poezie

- Poezie patriotică (disc colectiv), Geo Bogza, poezie clasică românească în limba franceză.

BREVIAR

Principalii indicatori ai planului de producție al casei de discuri «Electrecord»

		1969	1970	1971	1972
Cresterea producției globale de discuri	Nr. disc.	38 375 000	41 749 000	44 071 000	44 500 000
Scăderea prețului de cost	Lei cheltuieli la mia lei prod. marfă		866,60	841,80	831
Livrări export	Lei valută		1 000 000	1 100 000	1 100 000
Radiografia repertoriului muzical		60-64%	muzică populară		
		20-24%	„ ușoară		
		12-20%	„ cultă		

în vedere și alte distribuții. E frumos să ai «D-ale carnavalului» în distribuția Teatrului Național, să zicem, dar n-ar fi oare interesant să poți asculta pe disc și ediția Teatrului «Lucia Sturdza-Bulandra»? Pentru o mai bună și eficientă reclamă în străinătate a teatrului românesc, artista emerită Dina Cocea e de părere c-ar trebui inițiată imprimarea pe disc a acelor spectacole jucate pe scene străine cu piese românești în limbile respective, piese ce ar avea astfel o circulație mult mai mare, asigurând implicit o mai bună cunoaștere a literaturii noastre dramatice. Încă o propunere a domniei-sale este aceea de a se imprima discuri-

— în ambiția acestuia de a reflecta fenomenul poetic în ansamblul lui.

*

Pe scurt, care sînt concluziile retrospectivei noastre? Ele au reieșit, în general, pe parcursul articolului. În plus, trebuie reținută mai întîi ideea necesității unei colaborări mai susținute a organelor competente pentru alcătuirea unor proiecte repertoriale cît mai cuprinzătoare care să ofere într-adevăr garanția că discul românesc este un autentic factor de cultură, și nu articol oarecare de comerț. Electrecordul, conducerea sa, au mari merite «luptînd»

medalion și pentru marii noștri actori, cum ar fi Aura Uzescă, George Calboreanu și ceilalți, dovadă peste timp talentului lor unic. «Căci, ce bine ar fi fost ca să ne fi amas un recital Vraca pe disc».

Referindu-se la discul de literatură, scriitorul Traian Filip remarcă absența poezilor reprezentativi din mai inerele generații. Într-adevăr, dacă vom găsi pe disc recitările de versuri aparținînd unor poeți ca Eminescu, Alecsandri, Coșbuc sau, în lectura autorilor, T. Arghezi, I. Acovia, V. Eftimiu, Mihai Beniuc, Zaharia Stancu ș.a., acă s-a mai editat și un disc omagial «Frumoase versuri bune țara» în lectura a 26 de autori, se poate remarca cu șurîntă lipsa poezilor tineri reprezentativi de azi. Publicul de poezie vrea să audă, de exemplu, glasul lui Nichita Stănescu, Ion Gheorghe, Marin Sorescu și al celorlalți care au adus un timbru nou, configurînd o nouă imagine a poeziei românești ce ar trebui să fie prezentă pe disc

trimestru de trimestru cu slujitorii lui Mercur care doresc în exclusivitate discuri comerciale, dar, socotim noi, efortul trebuie coroborat cu inițierea unor acțiuni de sondare mai precisă a preferințelor publicului larg, de influențare și dirijare a lor spre receptarea valorilor autentice în dauna celor comerciale. În acest sens, am găsi utilă editarea de către Electrecord a unei reviste cu acest profil (așa cum au toate țările mari consumatoare de disc) care ar fi implicit rentabilă grație atracției exercitate de muzică. Cunoscută fiind apoi condițiile tehnico-materiale dificile în care funcționează casa noastră de discuri — birourile în Cazzavillan, depozitul și presele în Popa Nan, sălile de înregistrare în Călărași (Tomis) și la Casa Școlii (improvizată) — s-ar cere ca Electrecordul să devină o fabrică cu unități integrate, modern utilată, care să poată conferi din plin discului românesc dimensiunile proprii culturii noastre socialiste.

sport

de Gh. EPURAN

sporturile albe

Acum cînd atenția întregii lumi a sportului este îndreptată spre sporturile albe, aflate la ciclica lor sărbătoare olimpică, dați-ne voie să rămînem tot pe meleagurile noastre și să punem în discuție disciplinele sportive ale iernii noastre. Propunem însă să pornim tot de la Jocurile Olimpice unde mica delegație a tricolorului nostru se străduie să-și facă simțită prezența în întrecerile cu cei mai buni sportivi ai mapamondului.

Șase boberi români, în frunte cu Ion Panțuru, vor încerca să cucerească o nouă medalie olimpică (ar fi a doua în istoria participărilor noastre la J.O. de iarnă, prima — de bronz — fiind cîștigată de I. Panțuru și N. Neagoe în 1968). Iată deci că la acest sport ne permitem să ne luptăm cu cei mai buni, deși nici în iarna trecută, nici în iarna aceasta nu am putut avea concursuri și campionate naționale, singura noastră pîrtie neputînd fi înghețată în condițiile unor ierni capricioase. Bobul, acest sport al vitezei, al marilor precizii, în care am dovedit — pe parcursul mai multor generații — că putem da mari campioni, are însă perspective. Noua pîrtie care se va construi — începînd din primăvară — la Sinaia, și care pe 1 000 metri va putea fi înghețată artificial, va rezolva problema numărului unu a bobului; va fi terenul de școală — cu lung sezon — a tinerilor care vor pași pe urmele lui Panțuru și echipei sale; va fi viitorul bobului.

Alți șapte tineri, — cinci biatloniști și doi «alpini», vor reprezenta la actuala Olimpiadă albă schiul românesc. Biatloniștii au plecat cu speranța de a figura printre primele șase echipe — la ștafetă — și deci să se mențină în rîndurile țării fruntașe în cea mai tînără probă a schiului, guvernată însă de federația internațională de pentatlon modern. Într-un fel, biatloniștii, datorită în bună măsură preciziei lor la tir, reprezintă schiul nostru nordic, absent și la aceste Jocuri Olimpice după cum a absentat și la ediția din 1968. Ce se întîmplă cu fondații noștri și cu săritorii? Dacă ultimii acuză lipsa unor trambuline adecvate pentru o bună pregătire (singura care face față pretențiilor actuale se află în nordul țării, la Borșa, departe de centrele tradiționale) și mai ales lipsa unor trambuline de plastic pentru școala de peste vară (acum, la mai bine de două decenii după apariția și folosirea lor curentă în procesul de antrenament), fondații nu au decît scuza propriei lor slăbiciuni. Cum însă prin 1950-1951 ei reușiseră să facă un salt spectaculos de valoare, cu siguranță că nivelul scăzut al performanțelor lor actuale nu se datorează lipsei unui material uman cu posibilități, ci prelungirii — peste orice limită — a unei pregătiri după metode învechite, cu eforturi reduse, incompatibile cu performanțele înalte. Un nou spirit de muncă și metode mai moderne au schimbat însă climatul și dacă de la seniorii de astăzi nu mai putem avea pretenții, o serie de juniori și junioare ne promet să readucă în curînd schiul românesc de fond în circuitul marilor întreceri. La probele alpine cei doi reprezentanți olimpici ai noștri nu vor fi la Sapporo în focul luptei pentru primele locuri. Ei sînt prezenți acolo pentru ca în această populară disciplină a schiului să nu pierdem contactul cu cei mai buni; pentru a face, eventual, încă un pas pe dificila scară a ierarhiilor, în speranța că în curînd vom putea depista și noi supercampionii care pot intra în elita schiului mondial. Avem aceste șanse? Este greu să pronosticăm pe termen lung. În ultimii ani schiul a pătruns în școli, a fost îndrăgit de copii și întrecerile juniorilor adună la start — duminică de duminică — sute de campioni în față. Talente sînt multe. Dar talente am mai avut. Valorificarea lor a rămas însă o dorință neîmplinită. Motivul? Schiul a cucerit masele de tineret, a devenit motivul numărului unu al unei ample mișcări turistice de iarnă, dar încă e tratat ca un copil sărac în cele mai multe din localitățile noastre de munte. Iată de ce în zilele fierbinți ale lui Sapporo '72 ne gîndim la sporturile noastre albe. Ne gîndim că primarii din Bușteni, Vatra Dornei, Cimpeni și din atîtea alte locuri vor înțelege că îndrăgînd și ei aceste sporturi, creîndu-le posibilități de manifestare, vor contribui temeinic la ridicarea prestigiului orașelor lor. J.O. de iarnă trebuie să fie un îndemn pentru toată lumea, ca în viitor să ne facem și mai mult simțită prezența în rîndurile celor mai buni. Avem ierni, munții ocupă o treime din suprafața țării noastre, nu ne rămîne decît să acordăm sporturilor albe o mai mare atenție.

săptămîna în lume

Un eveniment major care s-a impus, săptămîna aceasta, atenției opiniei publice mondiale a fost Consfătuirea de la Praga a Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia. Cele două declarații adoptate la capătul acestei importante reuniuni au stîrnit interes unanim și numeroase reacții pozitive în lumea întreagă tocmai pentru caracterul realist și dătător de perspective al conținutului lor, abordînd probleme de cea mai mare acuitate politică ce privesc pe de o parte pacea, securitatea și colaborarea în Europa, iar pe de altă parte situația existentă în Asia de sud-est, ca urmare a continuării agresiunii S.U.A. în Indochina.

Documentul privind destinele continentului nostru reafirmă preocuparea statelor socialiste, reprezentate la nivelul cel mai înalt în cadrul Consfătuirii de la Praga, de a face tot ce este practic posibil pentru a determina transformarea Europei într-o vastă zonă a păcii permanente, trainice, într-o zonă a cooperării rodnice între state suverane și egale în drepturi. Cu alte cuvinte, trebuie să fie asigurate toate condițiile pentru ca acest continent, în întregul lui, să devină un factor de stabilitate și înțelegere aici și în lumea întreagă. Valoarea teoretică și practică a Declarației apare și mai pregnantă în lumina principiilor fundamentale pe care le evocă și pentru promovarea cărora se pronunță. Inviolabilitatea frontierelor, crearea unui sistem de angajamente care să excludă orice folosire a forței sau amenințării cu folosirea ei în relațiile reciproce dintre state în Europa, coexistența pașnică, relațiile de bună vecinătate și colaborarea în interesul păcii, necesitatea dezvoltării multilaterale și reciproc avantajoase a relațiilor dintre state, soluționarea problemei dezarmării generale și totale și în primul rînd a dezarmării nucleare, sprijin mai activ pentru obiectivele urmărite de O.N.U., iată cîteva jaloane importante. «Așezînd aceste înalte principii și obiective la baza relațiilor dintre state în Europa — se arată în Declarația de la Praga —

conferința general-europeană va lua o hotărîre de mari proporții istorice. Aceasta va fi începutul unei rodnice activități comune, capabile de a face ca Europa să fie cu adevărat pașnică». Faptul că încă din prima lună a acestui an ideea unei asemenea conferințe se bucură de o largă audiență în Europa și în lumea întreagă se explică tocmai prin interesul general pentru realizarea în practică a principiilor și obiectivelor enunțate de statele socialiste în această Declarație, ca și în documentele unor reuniuni anterioare, de pildă aceea care a avut loc la București în 1966. Programul de acțiune pentru înfăptuirea securității europene este în întregime susținut de România socialistă, care a avut de altfel o contribuție activă, substanțială la toate etapele elaborării lui, millînd intens pentru promovarea acelor principii fundamentale ce pot oferi continentului nostru posibilități de a se transforma într-o zonă a păcii.

De altfel, Hotărîrea adoptată în unanimitate la ședința comună din 1 februarie a.c. a Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., Consiliului de Stat și Consiliului de Miniștri ale Republicii Socialiste România privind aprobarea documentelor adoptate de Consfătuirea de la Praga a Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia și a activității desfășurate la Consfătuirea de delegația de partid și guvernamentală a Republicii Socialiste România, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, exprimă hotărîrea țării noastre de a milita activ și a aduce întreaga contribuție la cauza transformării Europei într-o zonă a păcii și cooperării fructuoase între țări suverane și egale în drepturi. În acest spirit — așa cum se arată în Hotărîre — «România adresează celorlalte state, tuturor forțelor care se pronunță pentru securitate și colaborare pe continentul european, chemarea de a-și uni eforturile pentru a face să triumfe acest nobil deziderat, pentru a asigura pacea, destinderea și înțelegerea în Europa și în întreaga lume».

Poziția aceasta în deplină concordanță cu întreaga politică externă a țării noastre se înscrie în acel puternic curent de opinie ce se manifestă acum în favoarea Conferinței general-europene. Pretutindeni în Europa au loc conferințe, colocvii, seminarii, convorbiri bilaterale, vizite reciproce, avînd drept obiectiv dezbateră a acestei probleme de vitală importanță. Personalități politice, oameni de cultură și știință, chiar și exponenți ai unor partide politice, care pînă nu de mult respingeau ideea unei conferințe europene, se pronunță acum pentru o asemenea reuniune, sesizînd perspectivele ei.

Evident, mai există încă suficiente obstacole în calea unei asemenea conferințe, încercări felurite de tărăgănare, dar tendința generală reflectă trecerea Europei într-o etapă care ar putea fi dintre cele mai importante pentru destinele ei.

Declarația în legătură cu continuarea agresiunii S.U.A. în Indochina este pătrunsă de asemeni de preocuparea de a se pune cît mai repede capăt unei situații care nu poate să nu neliniștească întreaga omenire. Faptul că războiul din Indochina, departe de a fi curmat, potrivit asigurărilor repetate date de S.U.A., este, dimpotrivă, continuat și extins, tocmai ca urmare a noilor acțiuni agresive americane, determină pe participanții la Consfătuirea de la Praga să adreseze un apel tuturor celor cărora le sînt scumpe interesele păcii și securității generale să manifeste și mai activ solidaritatea cu popoarele din Indochina care luptă eroic pentru o cauză dreaptă. Nevoia de pace este la fel de pregnantă și imensă în Asia de sud-est, în Orientul Apropiat, ca și în Europa noastră. Și nimeni nu are dreptul de a pune piedici în calea tendinței firești de pace și înțelegere reciprocă a miliardelor de oameni din lumea întreagă.

Dic. BABOIAN

Marti, 1 februarie 1972

FEMEILE ÎN ACTIUNE

umăr la umăr cu minerii greviști

În preajma unor mine britanice și-au făcut apariția pichete formate din soțiile minerilor greviști și copiii lor. Este prima dată — se constată în informația furnizată de agenții «Keystone» — cînd femeile își sprijină în acest fel și aflați în grevă. Fotografia care v-o prezentăm a fost făcută în fața minei de la Ruge, comitatul Staffordshire. Ploaie care tocmai începuse nu a mobilizat grupul de femei care se încălzește în jurul unui foc de tabără. Acțiunile femeilor s-au dovedit a fi pentru minerii britanici un cîștig și puternic sprijin moral.

japonezele și pericolul scumpetelor

Pentru a demonstra împotriva creșterii costului vieții — cît în anii guvernării Sato a crescut cu 48% — Asociația femeilor japoneze a organizat pichete care au împărțit înfișete în centrul orașului Kyoto, cerînd cetățenilor să se opună oricărei tendințe de înțorcare a prețurilor.

nemulțumirea se transformă în revoltă

Încercarea autorităților de a redistribui loturile de teren agricol a creat o stare de adîncă tulburare în rîndurile celor 1 600 de locuitori ai așezării olandeze Tubbergen. Nemulțumirea mocnea de mult aici, ca și în alte locații rurale olandeze, datorită prețurilor scăzute pe care micii fermieri le primesc în schimbul produselor agricole — consecință directă a politicii agrare comunitare. Anul trecut, fermierii au cerut în cadrul unor demonstrații recalcularea prețurilor la produsele livrate de ei. Hotărîrea de a redistribui terenurile agricole a fost primită de locuitorii din Tubbergen ca o încălcare în plus a drepturilor lor. Nemulțumirea s-a transformat în revoltă. La Tubbergen s-au înregistrat cîteva zile extrem de agitate, ciocniri cu poliția, răniți atît în rîndurile fermierilor, cît și al reprezentanților autorităților. În fotografie: muncitorii agricoli față în față cu polițiștii veniți să facă «ordine».

l'Unità

ORGANO DEL PARTITO COMUNISTA ITALIANO

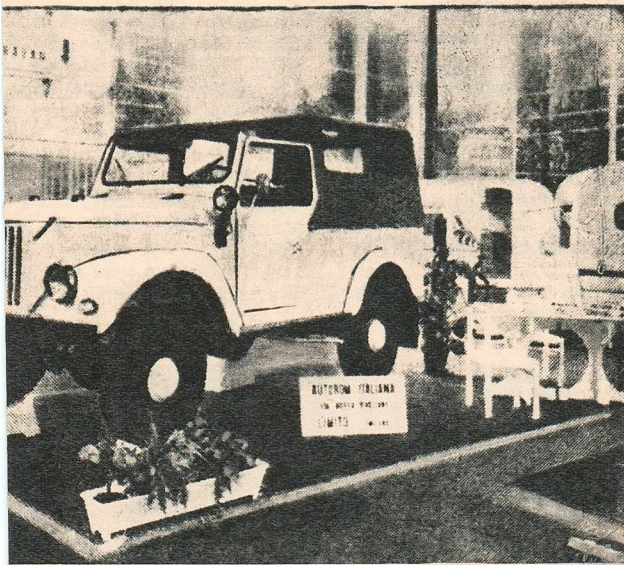
„foarte interesant
atît pentru prestații
cît și pentru preț“

Presa italiană a prezentat recent autovehiculul românesc «ARO-M-461 C» pentru circuitul pe drumuri dificile, a cărui apariție pe piața italiană de specialitate a fost primită cu interes. Ziarul «l'Unità», de pildă, scrie: „Familia vehiculelor pentru drumuri dificile s-a îmbogățit în Italia cu un nou model cu caracteristici interesante. E vorba de «ARO-M-461 C», un automobil pentru transport mixt, construit în România și importat în țara noastră de Autorom Italiana di Limite (Milano). «ARO-M-461 C» și-a făcut prima apariție în Italia cu ocazia recentului Salon automobilistic de la Torino. Acum a început distribuția lui la un preț foarte interesant, avînd în vedere prestațiile acestui autovehicul“.

tata dalla Autorom di Limite

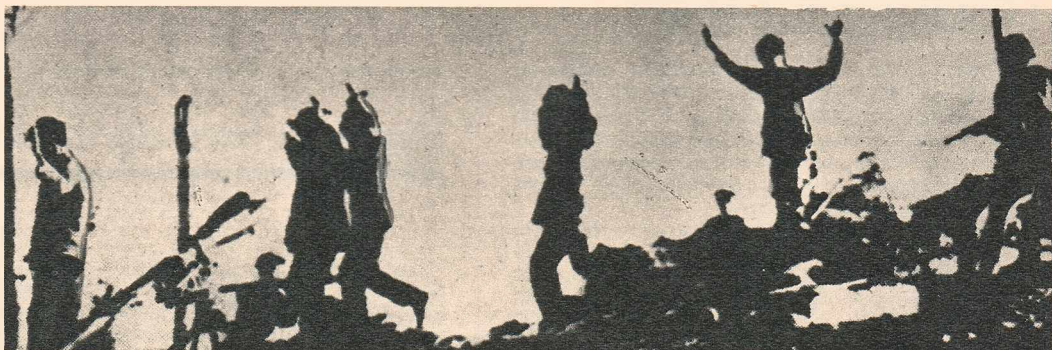
la Romania in Italia nuova «fuori strada»

Autovehicolo per trasporto promiscuo è molto interessante
prestazioni che per il prezzo

15 000 contra 2

Amplele operațiuni militare desfășurate recent în Republica Dominicană — și în care au fost antrenati 15 000 militari, pentru descoperirea a doi luptători din forțele de guerilă dispăruți după o ambuscadă în cursul căreia și-au pierdut viața opt militari și patru luptători — au prilejuit apariția în numeroase ziare din diferite țări a unor comentarii privind stările de lucruri din această țară. Se menționează, de pildă, ca semnificativ, că la o populație de 4 200 000 locuitori sînt întreținute forțe armate totalizînd 40 000 oameni. Teroarea și represivitatea împotriva celor ce se opun regimului dictatorial al lui Joaquin Balaguer s-au concretizat în asasinarea în ultimii cinci ani a peste o mie revoluționari, democrați și opozanți ai regimului în timp ce mulți alții se găsesc întemnițați, fiind supuși torturilor și privați de cele mai elementare drepturi.

amestecul thailandez în laos

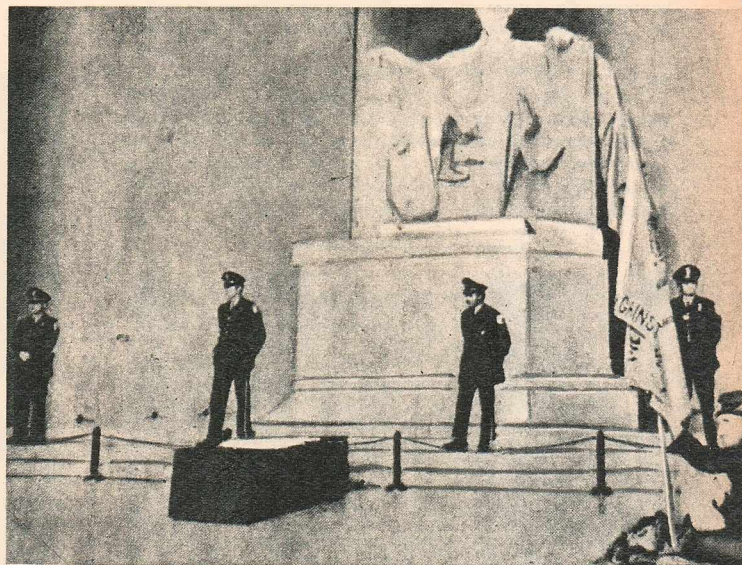
Declarația Comitetului Central al Frontului Patriotic Laotian condamnă administrația thailandeză pentru ajutorul dat S.U.A. în intensificarea războiului de agresiune în Laos — ajutor ce constituie o încălcare a acordurilor de la Geneva din 1954 cu privire la Indochina și, în special, a acordurilor din 1962 asupra Laosului, a căror semnatară este și Thailanda. În presa internațională au apărut noi imagini ce constituie dovezi de netăgăduit ale amestecului thailandez în Laos: soldați din cadrul unităților thailandeze predîndu-se în cursul importantei victorii obținute de forțele patriotice laotiene în Valea Ulcioarelor.

sicriul promisiunilor

Repetatele promisiuni nerealizate ale actualei administrații americane au determinat, după cum era de așteptat, intensificarea curentului de opinie împotriva politicii fără perspectivă practică de S.U.A. în Indochina. Reîntorși în S.U.A., supraviețuitorii aventurii militariste din Vietnam se situează în primele rînduri ale celor care cer să fie curmată vărsarea inutilă de sînge și denunță minciuna «vietnamizării» și a așa-ziselor intenții de pacificare urmărite de Washington. Strigătul de protest al veteranilor (mulți dintre ei invalizi) se face auzit tot mai puternic în capitala S.U.A. În imagine, unul dintre răzvrățiții împotriva războiului a inițiat o acțiune de protest în fața monumentului Lincoln Memorial. Sfidînd prezența polițiștilor, el a așezat aici un sicriu care simbolizează pro-

misiunile neîmplinite ale președintelui Nixon de a pune capăt intervenției americane în Indochina. În dreapta, veteranul, așe-

zat pe marmură, ține în mîini un steag pe care sînt înscrise chemări la încetarea războiului din Vietnam.

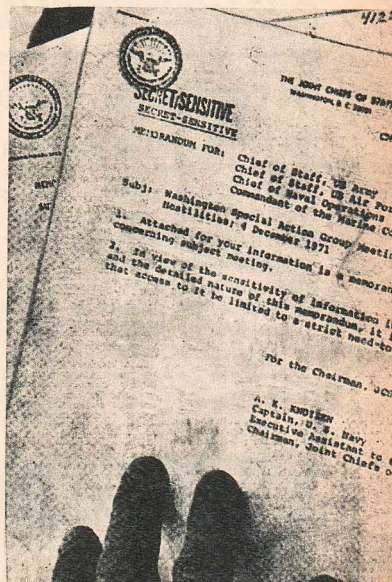
cînd secretele „salonului strategic” devin publice

Opinia publică americană a fost profund impresionată de seria dezvăluirilor făcute recent de cunoscutul comentator politic Jack Anderson (în fotografie). După cum se știe, acesta a reușit să procure și să reproducă în «Washington Post» documente strict secrete din arhiva la fel de confidențială a Casei Albe. Documentele de dată recentă se referă la dezbateri desfășurate chiar în cadrul Consiliului Național al Securității din S.U.A. și, într-o serie de cazuri, dezvăluie aspecte duplicitate în abordarea de către conducerea supremă a S.U.A. a unor importante probleme internaționale la ordinea zilei. Dincolo de acest fapt cu evidente și complexe implicații interne și externe pentru Casa Albă, «scandalul Anderson», care vine să se adauge la «scandalul dosarelor secrete ale Pentagonului», a produs o adevărată derută în sinul cercurilor oficiale din S.U.A. Tot mai mult

și mai insistent se pune întrebarea cum documente de stat atât de importante pot fi sustrate și publicate în presă. Cine este furnizorul lor și ce se poate face pentru asigurarea ermetică a secretului dezbaterilor din faimosul «Salon strategic», la care participă președintele Nixon și principalii săi consilieri, între care Henry Kissinger și Richard Helms, directorul C.I.A., șeful suprem al spionajului american. («International Herald Tribune»

reproduce în facsimil unul din actele confidențiale cuprinzînd un memoriu special adresat comandanților de stat-major ai forțelor terestre, aeriene și navale ale S.U.A.

sub semnul prieteniei și colaborării frățești

Aniversarea primului Tratat de prietenie, colaborare și asistență mutuală dintre România și Uniunea Sovietică, semnat la 4 februarie 1948, constituie, în fiecare an, un prilej de evocare a acestui memorabil eveniment, în virtutea căruia au fost consfințite relațiile de prietenie dintre țările și popoarele noastre, statornicite după victoria puterii populare în patria noastră.

Vechile tradiții istorice de stimă și prețuire reciprocă dintre poporul român și popoarele Uniunii Sovietice, solidaritatea internaționalistă dintre oamenii muncii din cele două țări, intrate pe un făgaș nou sub îndrumarea Partidului Comunist Român și a Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, și-au găsit o nouă și puternică reafirmare o dată cu încheierea primului Tratat român-sovietic. În anii care au urmat acestui act de mare însemnătate, relațiile româno-sovietice au cunoscut, pe cele mai variate planuri, o amplă și multilaterală dezvoltare, cheazășia acestei evoluții constituind-o comunitatea de orînduire, bazată pe ideologia comună marxist-leninistă, pe identitatea de țeluri în lupta pentru edificarea socialismului și comunismului, în general pentru cauza păcii și progresului în lumea întreagă.

La împlinirea celor două decenii ale primului Tratat român-sovietic, relațiile dintre țările noastre și-au găsit o nouă și puternică expresie prin semnarea la București a noului Tratat de prietenie, colaborare și asistență mutuală. Documentul, care poartă data de 7 iulie 1970, reprezintă o continuare a primului tratat, întruchipînd dorința ambelor părți de a dezvolta în actualele condiții prevederile actului istoric din februarie 1948. Și aceasta în interesul și spre binele ambelor popoare, conform cu interesele generale ale cauzei socialismului. Referindu-se la faptul că noul tratat deschide noi perspective pentru dezvoltarea în continuare a colaborării, prieteniei și alianței dintre partidele și țările noastre, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că: «Partidul și poporul nostru vor face totul pentru dezvoltarea continuă a relațiilor cu Partidul Comunist al Uniunii Sovietice, cu popoarele Uniunii Sovietice, considerînd că aceasta corespunde atît intereselor țărilor și partidelor noastre, cît și intereselor generale ale socialismului și păcii».

De curînd, a fost semnat la București Planul de colaborare pe 1972 între Asociația română pentru legături de prietenie cu Uniunea Sovietică (ARLUS) și Uniunea asociațiilor sovietice de prietenie și legături culturale cu străinătatea și Asociația de prietenie sovieto-română (A.P.S.R.). Planul a fost semnat de Mihail Roșianu, președintele Consiliului general ARLUS și de A.V. Grebnev, vicepreședinte al conducerii centrale a Asociației de prietenie sovieto-română, redactor-șef adjunct al ziarului «Izvestia».

la toulouse, noaptea

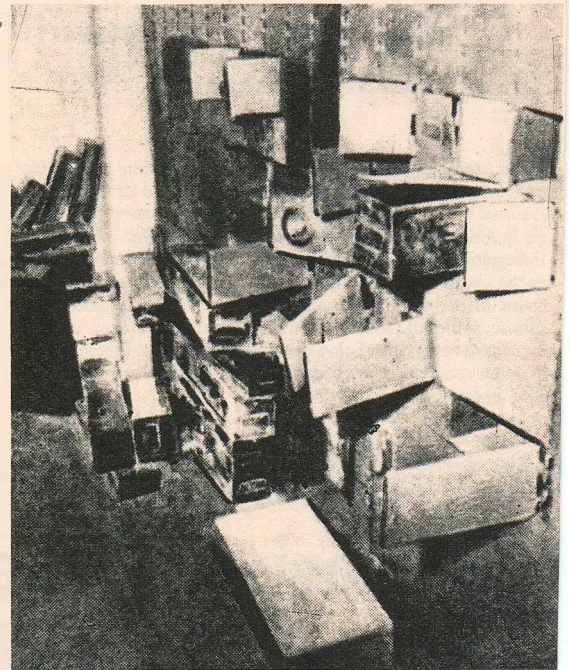
Date fiind dimensiunile acestei părți a Airbusului «A-300 B», și cerința imperioasă ca în timpul transportului să nu se producă nici un cît de mic accident, deplasarea sa de la Toulouse la uzina aerospațială de la Saint Martin s-a făcut în cursul nopții, cînd traficul este foarte redus. Precauțiile deosebite se datorează și faptului că este vorba de o secțiune importantă a celui dintîi exemplar al acestui autobuz aerian ale cărui prime zboruri de încercare sînt prevăzute pentru sfîrșitul anului. Franței, R.F. a Germaniei, Angliei și Olandei, care participă în comun la realizarea acestui avion de mare capacitate, li s-a alăturat de curînd și Spania, care a hotărît să depună o contribuție financiară de 2% și să execute practic 4,2% din construcția propriu-zisă a aparatului.

realități din lumea capitalului

după un hold-up ca-n filme...

«Cea mai mare spargere din istoria recentă a orașului New York». Cinci gangsteri mascați au reușit să devalizeze seifurile celebrului «Pierre Hotel», frecventat de multimilionari, reușind, printr-o operațiune ingenioasă de rară precizie, să fure aproape două milioane de dolari în numerar și bijuterii. Față de creșterea continuă a stării infracționale în S.U.A., zilele acestea Administrația Nixon s-a văzut obligată să instituie un nou program în valoare de 106 milioane dolari în încercarea de a reduce, în următorii cinci ani, măcar cu douăzeci la sută crimele și spargerile în câteva mari orașe americane. În ce măsură însă marile lovituri sînt zădărnice o certifică imaginea alăturată redînd aspectul dezolat al seifurilor golite de dolari și bijuterii de la ultraelegantul «Pierre Hotel». Păgubașii sînt 40 de mari bogătași. Ceea ce, evident, nu reprezintă decît un început de consolare.

vă dăruim o armă, domnule!

Nu, nu este o glumă și nici un gest ireverențios. Este mai curînd (și într-un fel) o poliță de asigurare. Față de creșterea explozivă a numărului de atacuri armate în scopuri de jaf, conducătorii mai multor bănci din Dallas (statul Texas) au recurs la o metodă pe cît de originală, pe atît de caracteristică, pentru a oferi clienților senzația că atît banii pe care îi depun, cît și ei înșiși, ca persoane fizice, se pot considera în deplină siguranță. În acest scop,

fiecare client care posedă în depozitul băncii o sumă de cel puțin 2 000 de dolari, pe timp de doi ani, primește gratuit din parte instituției bancare o armă. În fotografie, unul dintre beneficiarii acestui cadou insolit pleacă acasă cu arma în mînă, gata să se apere împotriva oricărui atac pe străzile bîntuite de bandiți care vîneză oameni cu părăle. Vă dăruim o armă, domnule! Oh, cît sună de frumos!...

gardă pedestră pentru comoara zburătoare

Zeci de polițiști înarmați pînă-n dinți și un număr considerabil de agenți în civil au păzit zi și noapte casele metalice dordora de bijuterii ce urmau să-și ia zborul spre Hong Kong. Deși operațiunea trebuia să se desfășoare în secret, presa a aflat la timp despre această aventură și a putut «smulge» citeva fotografii. Una dintre ele este cea pe care o publicăm. Dar să vorbim despre comoara zburătoare; cele 10 tone de bijuterii și alte obiecte de valoare, evaluate la sume astronomice, aparțineau diferitelor muzee și colecții particulare din Valenza Po, Vicenza, Gallarate, Arezzo și Firenze și au fost trimise pe calea aerului la Hong Kong pentru a fi expuse în cadrul unei expoziții internaționale de bijuterii și obiecte de artă.

Cum în Italia hold-up-urile de tip american nu mai sînt de mult o raritate, comoara zburătoare a avut nevoie de paza strașnică a unei veritabile gărzi. O situație, un fenomen. Și, la urma urmei, un fapt divers în lumea capitalistă care trăiește epoca înfloririi jafurilor armate de anvergură.

SPANIA:

protestul studenților

De citva timp, la Madrid și în alte centre universitare au loc ciocniri violente între studenți și poliție. Pe fondul nemulțumirii crescînde a tineretului studios spaniol, căruia autoritățile au refuzat din nou să-i satisfacă revendicările în legătură cu democratizarea și modernizarea învățămîntului, studenții Facultății de medicină a Universității din Madrid au declarat grevă. Cîteva zile mai tîrziu greva a cuprins întreg centrul universitar din capitala Spaniei, în semn de protest față de represiunile la care au fost supuși de autorități și poliție studenții de la medicină. Poliția a invadat sălile facultăților. Au avut loc ciocniri care au durat ore în șir. S-au înregistrat zeci de răniți și au fost operate sute de arestări. A doua zi, acțiunile de protest ale studenților au continuat în stradă, organizîndu-se în mai multe puncte ale orașului demonstrații la care au participat mii de tineri. Poliția a încercat să disperseze această manifestare de protest (în fotografie).

performanță geologico-alpină

Mari zăcăminte de minereuri au fost descoperite în Munții Kunlun, vestul R.P. Chineze, de membri ai colectivului de geologi din provincia Chingai. Condițiile în care ei au explorat acești munți, care se ridică pînă la 6 000 de metri deasupra nivelului mării, au fost dintre cele mai dificile. Escaladînd pereții abrupti, acoperiți de zăpadă, traversînd într-o atmosferă rarefiată numeroși ghețari, geologii din provincia Chingai au adăugat realizării lor profesionale meritele unei autentice performanțe sportive. Lucru care se vede cît se poate de convingător și din fotografia de sus, prezentînd unul din momentele caracteristice pentru condițiile în care s-a desfășurat activitatea de cercetare geologică a Munților Kunlun.

încercătură periculoasă!

O acțiune de recuperare a unor containere conținînd substanțe chimice, de mare toxicitate atît pentru flora și fauna marină cît și pentru oameni, se desfășoară pe ambele țărmuri ale Canalului Mincii. Containerele aduse de valuri pe plajele riverane canalului — din Franța și Marea Britanie — provin de pe nava spaniolă «Germania» scufundată în timpul unei furtuni. La delicata și periculoasă operație de recuperare — ridicarea conteinerele de pe plajă și transportarea lor spre un loc anume, unde sînt distruse — participă grupuri militare specializate și oameni de știință (în fotografie, membri ai unei unități a marinei în echipament de protecție, ducînd unul din conteinerele cu pricina). Operațiunea e încă departe de a fi terminată: din cele 3 000 de containere care se aflau, potrivit datelor existente, pe vasul spaniol nu au eșuat pe litoralul britanic, de pildă, în momentul cînd s-a dat alarma, decît un prim lot de 100. Găsirea și anihilarea întregii încercături de gaze toxice răspîndite în apele canalului și pe țărmurile sale se anunță a fi o acțiune de durată.

cronica de trei secunde

ÎNDESTULATII

Blestemata noastră inteligență are voluptatea de a stabili permanent legături între fenomene fără nici o legătură între ele. Ea nu are nici o rușine în această operație care nu dovedește întotdeauna inteligență. Inteligenței îi sînt însă dragi atît imposibilul cît și propriile ei prostii, cu totul posibile. Printre atîtea diferențe sensibile între inteligență și prostie, eu cred că trebuie să o semnalăm și pe aceasta: un prost se poate spînzura din cauza unei prostii — un om inteligent, nu! Orgbliul prostului e mult mai mare și mai catastrofic decît orgbliul unui om inteligent.

Fără rușine, deci, caut legătura între aceste două fapte care nu știu nimic unul de altul.

Nu într-un ziar britanic, ci în cîteva, înainte de sărbătorile de iarnă, a apărut următorul anunț: «Caut om-obuz pentru a încerca tun nou. Om rezistent la trepidații și gata de călătorie. 60 de centimetri în talie pentru a evita o prea dureroasă frecare». Semnat: Joe Weston Webb.

Tot în acea perioadă, în Franța, s-a pus la cale o manifestare, un marș tăcut, al cui? Al celor care vor să schimbe ceva din viața lor prea îndestulată. La ora stabilită, în orașelul stabilit (Saint Brieu) nu s-au adunat

mai mult de 20 de îndestulați doritori s-o lase mai moale cu îndestularea. S-a renunțat la marș și s-a ținut o — cum se spune la noi — ședință!

Mi se va spune că legătura e evidentă. Nu e. Sînt un îndestulat al speculațiilor asociative! Destul!

ULTIMELE TREI CUVINTE

La 63 de ani, fără profesiune și fără domiciliu, domnul Leon Smet a încercat din nou să se sinucidă. Intimii nu sînt zguduți. Domnul Smet nu e la prima tentativă din care a ieșit cu bine. De data asta, la Nisa, într-un bar, și-a tăiat vinele brațului stîng dar la spitalul din Saint-Roch s-a precizat că starea lui nu inspiră nici o îngrijorare. În buzunarul hainei s-a găsit următorul mesaj: «Nu mai pot, sînt la capăt, adio. Smet, tatăl lui Halliday».

Nici în ultima clipă, domnul Smet nu a uitat — deși se zice că în acele clipe uii tot — al cui tată e. Se pare că n-a fost cazul fiului său care, într-un caz asemănător, nu s-a gîndit deloc la tatăl său. Oricum, orice s-ar spune, cu voie sau de nevoie, ultimele trei cuvinte ale unui sinucigaș — precum zicea Dostoievski — sînt zguduitoare, ca probă supremă a vanității și disperărilor sale.

Radu COSAȘU

agendă

După suprimarea de către autoritățile franchiste a ziarului «Madrid», sub acuzația că a inserat articole periclitînd autoritatea regimului, principalul acționar al acestei publicații, RAFAEL CALVO SERER, a fost somat să se prezinte în fața tribunalului din Madrid la 22 ianuarie. D. Serer, aflat la Paris, a ignorat citația, și, cu riscul de a fi declarat... «rebel de stat», continuă să acuze regimul franchist.

Împăratul Etiopiei, HAILE SELASSIE, a rostit, ca reprezentant al țării-gazdă, cuvîntul de deschidere al reuniunii africane a Consiliului de Securitate care a avut loc la Addis Abeba. Întrunirea la care a luat parte și secretarul general al Organizației Națiunilor Unite, Kurt Waldheim, a abordat probleme acute interesînd țările continentului negru.

Autoritățile din Salisbury au ordonat arestarea fostului prim ministru al Rhodesiei de Sud, GARFIELD TODD (în vîrstă de 63 ani), și a fiicei acestuia. Deși nu s-au comunicat motivele oficiale ale acestei duble arestări, este de presupus că măsura vizează simpatia declarată a familiei Todd față de populația de culoare și ostilitatea față de regimul rasist al lui Ian Smith.

În plin război franco-american în problema atît de controversată a formelor și amplitudinii operațiilor de combatere a activității contrabandistilor de stupefiante a sosit la Paris, pentru noi tratative, șeful faimosului «Federal Bureau of Narcotics» — R. INGERSOLL, care a reprezentat în repetate rînduri S.U.A. în organele internaționale de control antidrog.

Revista franceză «Paris Match», referindu-se la activitatea intensă desfășurată de ambasadorul britanic în Franța, CHRISTOPHER SOAMES, pentru aderarea Angliei la Piața comună, reține informațiile, parvenite în ultima vreme din diferite surse, potrivit cărora experimentatul diplomat ar urma să fie desemnat ca eventual succesor al actualului titular al Foreign Office-ului, Alec Douglas Home.

NORODOM SIANUK, președintele Frontului Unit Național al Cambodgiei, critică ultimele propuneri de pace ale președintelui S.U.A. Șeful statului cambodgian declară că aceste propuneri lasă în umbră punctele esențiale pentru căutarea unei soluții de pace: «Atîta timp cît Nixon nu vorbește de dezangajarea aeriană și nici de neutralitatea Thailandeii, el nu vorbește cu adevărat despre pace».

<tomiris>

ÎNTEPRINDEREA DE MĂTASE „VICTORIA“ – IAȘI

str. Țușora nr. 16

Întreprinderea ieșeană de mătase
vă oferă produsele ei —
produse cu marca TOMIRIS

1. Articole din mătase pentru orice sezon — articole uni sau imprimate, dungi sau carouri pentru toamnă-iarnă.

fulgarine:

NORINA, PETUNA, PENES, POSADA, PREDELUS

rochii-costume:

CLEOPATRA, LOREDANA, AGNES, CAROLA, IZIS, FLORENTINA

rochii de interior:

COPELIA, LORELEI, IOANISA, GEAVID

fețe de masă-draperii:

CRISTIN, ROPOTEL

2. Pentru primăvară – vară
rochii imprimate:

SINAIA, PANDORA, RONELA, PANSELA, NINELA, ELISABETA, NAIDA, ALDINA

cămăși bărbătești, pardesuri-căptușeli: MIHAI, ODETA, TAFTAL, EUGENIA, DENISA, CIRC, COPEXIN, DIA, GOLF H

Tesăturile sînt din fire românești, fire poliesterice, poliamidice, derivate de celuloză cu diferite desene sau poziții coloristice

flacăra **F** album

Vedeta numărul unu a cinematografului polonez de astăzi: DANIEL OLBRYCHSKI
(«Cenușă», «Totul de vânzare», «Boxerul», «Pădurea de mesteceni»)

Fotografie de L. WDOWINSKI

